

KI JINGIATHUHKHANA

KIBA KIIUID

Na ka Testament kaba Rim

U LAIN PA U LAIN

PART I

**LA PYNMIEH DA U REV. L. GATPHOH,
ARCH-DEACON, ASSAM DIOCESE**

&

LA PYNPHRIANG DA U PRIMROSE GATPHOH

**PRINTED AT
THE KHASI JAINTIA PRESBYTERIAN PRESS,
SHILLONG
1967—73**

KI JINGIATHUHKHANA

KIBA KIIUID

Na ka Testament kaba Rim

U LAIN PA U LAIN

PART I

**LA PYNMIEH DA U REV. L. GATPHOH,
ARCH-DEACON, ASSAM DIOCESE**

&

LA PYNPHRIANG DA U PRIMESE GATPHOH

PRINTED AT
**THE KHASI JAINTIA PRESBYTERIAN PRESS,
SHILLONG
1967-73**

IN
Memory of
THE LATE RIGHT REVEREND R. S. COPLESTONE, D.D.,
LATE METROPOLITAN OF INDIA & CEYLON
AND
LATE MRS. COPLESTONE

Kum ka jingkyrmaw iet bad burom ia u Right Rev. R. S. Coplestone, D.D., bad ia i Mrs. Coplestone, kiba la iap, la sngewdei ban phah shon biang ia kane ka Kot "Lain pa u Lain."

Mynba u Bishop Coplestone u dang trei ha Calcutta kum u Metropolitan jong ka India bad Ceylon, i Mrs. Coplestone i la siew tulop ia uwei u Nong-Sohra ba un pynwan ia ka Kot "Line upon Line" sha ka ktien Khasi. Bad ynda la dep, i la phah shon ia ka kot ha ka Baptist Mission Press, Calcutta, ha ka snem 1909 da kaba siew ia ka jinglut na lade hi.

Dei u Bishop Coplestone uba la pynbeit ban phiah noh ia ka Calcutta Diocese. Bad ba ka Assam kan ioh la u jong u Bishop, uba kyrpang. Kumta, kumba ar snem hadien ba u la mih na India, la kha ia ka Assam Diocese ha ka snem 1915.

Shaphang une u Bishop la ju ong ba u long u "Saint and Scholar." U long ruh u Linguist (ba nang ia ki ktien nongwei). Hadien ba u la don shibnai ha Shillong u la lah

(ii)

ban iathuhkhana ha ka ktien Khasi. I Mrs. Coplestone i khun jong u Archbishop Trench, i don ka dohnud ba sbun bad ba sngewlem ia kiba duk ba rangli—i la leh isynei shibun iaki ba duk ha Calcutta bad ha ki jaka baroh kat sha kiba i la poi. La ju kren shaphang jong i kum “i kmie jong kiba duk.”

Nga sngew ba ngam lah ban klet katba dang im ia kine ki shakri U Trai, kiba la shongthait mynta, na ki jingtrei shitom jong ki, bad kiba la iehnoh ha ngi ia ka nuksa ka jingim riewblei da ki jinghikai bad ka jinglong jingim jong ki.

Bad da kaba ngeit ba kane ka kot “Lain pa u Lain” kan iarap ia ki kmie ki kpa bad ia ki nonghikai skul ban hikai ia la ki khun bad ki khynnah skul ba kin nang roi ha ka jingtip ia ka Ktien U Biei, ngi la sngewshur ban phah shon biang ia kane ka kot “Lain pa u Lain,” ba kan long ruh kum ka dak ka jingsngewnguh jong ka Assam Diocese bad khamtam jong kane ka Ri Lum jong ngi, ia kine ki shakri U Trai, kiba la phah pynwan ia ka kot Phareng “Line upon Line” sha ka ktien jong ngi ki Khasi.

Dated Jowai, }
The 19th July 1965. }

L. GATPHOH,
ARCH DEACON, ASSAM DIOCESE.

KI LYNNONG

LYN.	SLA.
1. Ka jingpynlong ia ka pyrthei. Jen. i	... 1
2. Ka pop u Adam. Jen. iii	... 6
3. U Kaiñ bad u Abel. Jen. iv	... 11
4. Ka jingshlei ka pyrthei. Jen. vi. 5—22 ; vii ; viii ; ix	... 15
5. Ka ri ka jingkular. Jen. xii. 1—9	... 20
6. U khynnah ba la kular. Jen. xv. 5, 6 ; xviii. 1—17 ; xxi. 1—6	... 24
7. Ka jingtynjuh ka jingieit. Jen. xxii	... 27
8. U Jakob lane ka jingphohsniew ia ka bneng. Jen. xxiii ; xxv. 7—11, 20, 21, 27—34 ; xxvii ; xxviii	32
9. U Jakob, lane ka jingleit ba slem. Jen. xxix. 1—23. 26—28 ; xxx. 43	... 37
10. Ka jingiashem u Jakob bad u Eso. Jen. xxxi. 1—7, 17, 18, 20—24 ; xxvii ; xxxiii ; xxxv. 1—7	41
11. U Joseph, ha ka thliew. Jen. xxxvii. 1—25	... 44
12. U Joseph, u mraw. Jen. xxxviii. 24—35	... 49
13. U Joseph, u nongsah byndi. Jen. xxxix. 1—6, 17—23	... 53
14. U Joseph, u nongrah khuri bad u nongshet kpu. Jen. xl.	... 57
15. U Joseph, lane ka jingpyllait. Jen. xli. 1—53	... 62
16. U Joseph, lane u s'iem ka ri Ijipt. Jen. xli. 53—57 ; xlii	... 67
17. U Joseph, lane ka jingkhawai. Jen. xliii	... 74
18. U Joseph, u para uba map. Jen. xliv ; xiv. 1—15	82
19. U Joseph, u khun uba la jah slem. Jen. xlv. 16, haduh ba kut, xlv. 1—7, 28—34 ; xlvii. 1—12	89
20. U Moses, ha u shang thung-shut. Eksod. i. 7—14, 15—22 ; ii. 1—10	... 88

LYN.	SLA.
21. Ka jingjied ba riewblei u Moses. Eksod. ii. 11—18 ...	104
22. U Moses, lane ka 'law-lynnong ba mehding. Eksod ii, 16 haduh ba kut; ili: iv. 1—23, 27—31	109
23. U Moses, lane ki khlam kiba nyngkong. Eksod v.; vi. 1—13; viii.; ix. 1—12 ...	115
24. U Moses, lane ki khlam kiba khadduh. Eksod ix. 13—35; x.; xi.; xii. 1—37 ...	121
25. U Moses, lane ka duriaw ba saw. Eksod. xiii. 20—22; xiv.; xv. 1—22 ...	129
26. Ka Manna bad u Mawsiang. Eksod xvi.; xvii. 1—7 ...	134
27. U Moses, halor u lum Sinai. Eksod xix.; xx.; xxiv.; xxxi. 18 ...	139
28. U khun-masi ksiar. Eksod xxxii.; xxxiv. ...	146
29. Ka Tabernakl. Eksod xxxv.; xxxvi.; xxxvii. ...	152
30. U Moses, lane ki lyngdoh. Eksod xxxviii.; xxxix.; xl ...	158
31. U Moses, lane ka jingiaid ki khún Israel ...	184
32. Ki khadar ngut ki nongsyntiat. Jingkhein xiii. xiv. 1—40 ...	167
33. Ka pop u Moses bad u Aaron. Jingkhein xx. 1—13, 22—29 ...	172
34. U bsein rnong. Jingkhein xxi. 4—9 ...	177
35. Ka jingiap u Moses. Deut. xxxi.; xxxii.; xxxiii.; xxxiv ...	181
36. U Joshua, lane ka Rahab. Josh. ii ...	188
37. U Joshua, lane ka wah Jordan. Josh. iii.; iv.; v.; 1, 11, 12 ...	194
38. U Joshua, lane ki kynroh ka Jerikho. Josh. v. 13—15; vi ...	200
39. U Joshua, ka jingiap jong u ...	207

U LAIN PA U LAIN

[*Line upon Line*]

KA LYNNONG I.

KA JINGPYNLONG IA KA FYRTHEI

JEN i.

Hep khynnah ba ieit jong nga,—nga tip ba phi la iohngew ba U Blei u la thaw ia ka pyrthei. U brierw u lah ban pynlong ia ka pyrthei? Em; u brierw um lah ban pynlong kum kane ka pyrthei.

Ki brierw ki lah ban thaw khyndiat kiei kiei, kum ki synduk bad ki shang ki kriaah. Lehsa phi itbuh ia u brierw uba lah ban thaw synduk. Tharai ba phi khang khop ia uta hapoh kamra ba thylli, bad kaba phi ong ruh ba u, 'Phin sa mih noh nangta ynda phi la lah thaw synduk,'—uta u brierw u lah ban mih noh lano lano nangta? Em,—lano lano ruh em. U brierw um lah ban thaw synduk, lynda u da don eiei da kiba u lah ban thaw. U dei ban don dieng, laue ka tin, lane ka kot thaw-dur lane kano kano kawei pat. Hynrei U Blei um shym da ioh eiei ban pynlong ia ka pyrthei. U la shu kren bad ka la long.¹

¹ Ia kiei kiei kiba la iohi ym shym la thaw na kiei kiei kiba la paw.—Heb. xi. 3.

Kaba thaw ia kiei kiei na ka bym don eiei ruh em, la khot kaba pynlong. Ym don uno uno uba lah ban pynlong eiei hynrei tang U Blei.¹

Phi tip balei la khot ia U Blei U Nongpynlong ne U Nongthaw ? Ka long namar ba u la pynlong ia kiei kiei baroh. Don tang uwei U Nongpynlong. Ki angel kim lah ban pynlong eiei, lymne ki briew. Kim lah ban pynlong shisynjaw ka um, lane iwei i skaiñ iba rit.

Phi tip ba U Blei u la pynlong la ka pyrthai ha ki hynriew sngi. Ngan iathuh ha phi u la leh aiu ha kawei pa kawei ka sngi.

I.

Ha ka sngi kaba nyngkong, U Blei u la ong, 'To long ka jingshai,' te ka jingshai ka long.

II.

Ha ka sngi kaba ar, U Blei u la kren pat, bad la don ka um ha jrong eh : ia kata ka um la khot ki lyoh. La don ka um hapoh eh ruh. Ym lah ban iohi eiei ruh hynrei tang ka um suda : U Blei u la pyndap ia ka jaka baroh da ka lyer : hynrei phi tip ba ym lah ban iohi ia ka lyer.

III.

Ha ka sngi kaba lai, U Blei u la kren, bad ka dew-rkhiang ka la paw napoh ka um : te kata ka um ka la tuid sha kawei ka jaka ba jylliew ba U Blei u la pynkhreh.²

1 Me la pynlong ia kiei kiei baroh.—Jingpyn. iv. 11

2 Uei ba la khang khop ia ka duriaw da ki jingkhang, bad nga la pynthikna ia ka hukum jong nga ia ka.—Job, xxxviii. 8, 10.

U Blei u la khot ia ka dewrkhiang ka ryngkew, bad ia ka um ka duriaw. Ngi iaid ha ka dewrkhiang. Ngim lah ban iaid halor ka duriaw.

Ka duriaw barabor ka tyllun shaneng bad sharum : hynrei kam ju lah ban mih noh na kata ka jaka ba khraw ba U Blei u la buh ia ka. U Blei u la kren, te kiei kiei ki la mih noh na ka khyndew. Phi lah ban iathuh ia nga kiba kumno kita kiba la mih noh na ka khyndew ? U phlang, u kew, ki dieng, bad ki syntiew.

IV.

Ha ka sngi kaba saw, U Blei u la kren, te ka sngi, u bnai, bad ki khlur ki la long. U Blei u la hukum ia ka sngi ba kan mih mynstep mynstep, bad ba kan sep ynda janmiet janmiet¹, namar ba U Blei um shym mon ba kan shai barabor. Ka long kaba bha eh ba kan dum mynmiet, haba ngi iohthiah. Hynrei U Blei u la pynshai ia u bnai bad ia ki khlur ruh mynmiet ; kumta haba ngi mih shabar mynmiet, ngi ioh jingshai khyndiat. Ki khlur ki bun eh ba ngim lah fiew ia ki.

V

Ha ka sngi kaba san, U Blei u la sdang ban pynlong ia kiba im ba kkih. U la kren, te ka um ka la dap da ki dohkha, bad ki sim ki la her ha ka suiñ, bad ki la dem ha ki dieng.

1 Ka sngi ka tip ia la ka jingsep.—Salm. civ. 19.

VI.

Ha ka angi kaba hynriew, U Blei u la kren, te ki mrad ki la mih noh na ka khyndew : Ki sing, ki langbrot, ki masi, kulai, bad ki laiphew mrad baroh, ki la mih noh na ka khvndew, bad ki kynja ba par baroh, kum ki ngap, ki dkhiew, bad ki khñiang, kiba par ha ka khyndew.

Ha kaba khadduh, U Blei u la thaw ia u briew. U Blei u la ong, 'To ngin iathaw ia u briew ha ka dur jong ngi hi'.¹ Hano U Blei u la kren ? Ha U Khun jong u, U Trai Jisu Khrist ; U Khun jong u, u la don ryngkat bad u haba u la pynlong ia ka pyrthoi. U Blei u la pynlong ia ka met u briew na ka dewmet, bad hadien u la pyrsat mynsiem ha u. U briew u la don ka mynsiem, bad ka met. Kunta u briew u lah ban pyrkhat shaphang U Blei. Ha Jien kata U Blei u la thaw ia ka khynthei na ka shi dkhoh ka doh bad ka shyieng na ka krung u briew, kumba phi la iohsngew mynshuwa.

U Blei u la aiti ia ki mrad baroh ha u Adam bad ka Im ; bad u la kyrkhu ia ki, bad u la buh ia ki ha ka kper Eden, bad u la hukum ia u Adam ban sumar ia ka kper.

Haba U Blei u la lah pyndep ia ki kam jong u baroh, u la iohi ba ki la long kiba bha eh. U la sngewbha bad kiei kiei ha u la thaw. Ki la long baroh kiba itynnad eh. Ka jingshai ka la long kaba idonburom ; ka lyer kaba iwbihi ;

1 Ha kaba mynnnyngkong la don U Ktien, bad uta U Ktien u la don lem bad U Blei, bad uta U Ktien u la long U Blei. Da u la long kiei kiei baroh,—Ioan. i. 1, 13.

ka pyrthei kaba itynnad, ba la pyngkup da kaba jyrngam ; ka sngi, u bnai ki la phyrnai khrek ha bnong ; ki sim, bad ki mrad, bad baroh ki jingthaw ba im, ki la bha bad suk, u Adam bad ka Im ki la suk tam ia baroh, namar ba ki la lah ban pyrkhat bad ban iaroh ia U Blei.

Phi tip ba don hynñiew sngi shi taiew. Te, ha ka sngi kaba hynñiew, U Blei um shym la thaw eiei ; hynrei u la shongthait na ki jingtnei jong u baroh. U la khot ia ka sngi kaba hynñiew ka sngi jong u, namar ba u la shongthait ha ka. Kane ka long ka daw ba ki brieu ki shongthiat ha ka sngi kaba hynñiew, bad ki khot ia ka, ka sngi U Blei. Ka long ka sngi Sabatton. Ka long ka sngi ban iaroh ia U Blei.¹

Ym don kino kino na ki jingthaw ba U Blei u la thaw ha ki hynriew sngi kiba la lah ban iaroh ia u da ki thylliej jong ki lait na u Adam bad ka Im.

Ki angol ha bneng ki lah ban iaroh ia U Blei, bad ki brieu ba ka khyndew.

Ko hop ba icit jong nga, phi ju iaroh ia U Blei ? Phi la hikai ia ki jingruwai ba rit ban iaroh ia u. Lehse phi tip ia ka jingruwai kaba sdang—

‘Mynta kawei pat sngi la leit,
Ngan ruwai jingiaroh la Nongthaw.’

¹ Nga la leit lem bad ki sha ing U Blei, da ka jingsawa ka jingmen bad ka jingiaroh, lem koiñ bad u paitbah uba la rakhe sngi syntang.—Salm. xlii. 4.

U Blei u sngewbha ban iohsngew ia phi ba phi iaroh ia u ? Haoid ; haba phi mut shaphang jong u katba phi iaroh ia u.

Ki angel hala ka sngi ki iaroh ia U Blei da ki dohnud jong ki, bad kumta ngi ruh ngi dei.

Te mynta ngin ia kheiñ ia kiei kiei ba U Blei u la thaw ha kawei pa kawei ka sngi—

Ka sngi nyngkong, Ka jingshai.

Ka sngi kaba ar, Ka lyer bad ki Lyoh.

Ka sngi kaba lai, Ka Ryngkew bad ka Duriaw,

bad kiei kiei kiba mih bad don ha ki.

Ka sngi kaba saw, Ka Sngi, U Bnai bad ki Khlur.

Ka sngi kaba san, Ki Dohkha bad ki Sim.

Ka sngi kaba hynriew, Ki Mrad bad ki kynja ba par, bad u Briew.

Ka sngi kaba hynñiew, eiei ruh om. U Blei u la shongthait.

KA LYNNONG II.

KA POP U ADAM

JEN. iii.

Phi kymaw ba U Blei u la buh ia u Adam bad ka Im ha ka kper kaba itynnad. Hangta ki la im suk shikaddei eh. Kim ju iakajia shi tnga ; kim ju pang lymne shitom, u Adam u la trei ha kata ka kper kaba sngewtynnad ; hynrei ym da kaba shitom eh kat haduh ban da pynthait ia

lade. Ka jingtrei jong u ka la long kaba sngewbha eh, naba ka la pyngngad hir hir ha kata ka kper ba sngewtynnad ; bad hangta ym shym don fiut nier ba mih na ka khyndew.

Phi tip ba la don uwei u dieng ba u Adam um dei ban bam na u soh jong u. Ka kyrteng uta u dieng ka la long— “U dieng ka jingtip ba bha bad ba sniew.” U Blei u la ong ba lada u Adam un bam na u soh jong u un iap. U Adam bad ka Im ki la lah ban bam na kiwei kiwei ki dieng baroh ha kata ka kper.

Phim tharai ba ki la don soh biang ban bam khlem da bam na uta u dieng ka jingtip ba bha bad ba sniew ? Kim shym kwah ban bam na uta, naba U Blei u la ong ha ki ba kin nym bam. Ki la ieit ia U Blei. U la long U Lok jong ki, bad u la ju iaid kai kren kai bad ki ha kata ka kper. Mynta phin sa iohsngew kumno u Adam bad ka Im ki la kylla sniew.

Phi tip ba don shibun eh ki angel bynman, ia uwei na ki la khot ‘ u Soitan,” bad u long u rangbah jong ki angel bymman. U Soitan u la tip ba lada u Adam bad ka Im kin kylla sniew kin iap bad kin leit sha u. U Soitan u la shun ia ki, bad u la kwah ban pyashitom ia ki, kumta u la pyrkhath, “Ngan pyrshang ban pynkohnguh ia ki ban bam na uta u soh ia uba U Blei u la ong ha ki ban ym bam.” Kumta u Soitan u la phong da ka met u bseifi, bad u la wan hapoh ka kper.

U la iohi ia ka Im ; u la leh mynleh ieit, bad u la ong ha ka, “Balei phim bam na uta u soh ?”

Hyurei ka la ong, "U Blei u la ong ha ngi ban nym bam na uta u soh, bad lada ngi bam ngin iap." Hynrei uta u bseñ u la ong, 'Em, phin nym iap; hynrei une u soh un pynlong ia phi kaba stad kum U Blei'¹. Kata ka briew ka la sheptieng ban bam; hynrei ka la shu peit, te ka la itynnad ia uta u soh; ka la peit biang, te ka la ibang; ynda kumta ka la pyrkhat.² "Nga kwah ban long stad." Kumta ka la khoit ia uta u soh bad ka la ai ia u Adam ruh khyndiat.

Katno kaba sngewsih ka la long kata ka por? ym don shuh ki sngi ba suk ia u Adam bad ia ka Im. Ki la kylla runar; ki la tip ba ki la leh lym dei; ki la sheptieng ia U Blei. Shea shen ki la iohangew ia ka ktien jong U ha ka kper; ki³ leit buhrich ia lade hagdeng ki dieng kiba bun. Ki la kwah lada ki la lah ban ioh jaiñ ban tap ia lade, hynrei ki la don tang khyndiat ki sla dieng ba la suh pyndait lang.

U Blei u la khot ia u Adam, bad u la ong, "Hagno me don?"

Te u Adam u la ong "Nga la sheptieng, namar nga la lyngkbuit, bad nga la buhrich ia lade."

Te U Blei u la ong, "Ei ba iathuh ia me ba me lyngkhuid? Me la bam na uta u dieng?"

¹ Uta u bsein tymmen, ba la khot U Ksuid bad U Soitan, uba shukor ia ka pyrthei baroh kawai.—Jingpyn. vii. 9.

² Te haba kata briew ka la iohi ba uta u dieng u la long uba bit ban bam, bad ba u la long uba ibha ban khnih.—Jon. iii. 6.

Te u Adam u la ong, "Kata ka briew kaba me la ai ha nga ban long lem bad nga, ka la ai ha nga na uta u dieng bad nga ruh nga la bam."

U Blei u la ong ha kata ka briew, 'Kaei kane ba pha la leh ?'

Bad ka la ong, "Uta u bsein u la shukor ia nga bad nga ruh nga la bam."

U Blei u la bitar ia ki baroh, hyarei khamtam eh ia uta u bsein.

U Blei u la tim ia u, bad u la ong : "Men par ha ka khyndew barabor bad men bam da ka dewmet."

Te U Blei u la ong ha ka briew : "Phan pang bunsien, bad u Adam un long u kynrad jong pha bad pha dei ruh ban kohnguh ia u."

Bad U Blei u la ong ha u Adam, "Men trei shitom, bad men puh ia ka khyndew ; ki shiah bad ki niutshiah kin mih ; me dei ban ioh kper ban bam, hyarei me dei ruh ban trei shitom eh haduh ba ki jingjawsyep bunsien kin mih halor ka shyllangmat jong me ; men jynjar katba me im, bad ha kaba khadduh men sa iap ; ia ka met jong me la thaw na ka dewmet, bad sha ka dewmet kan phai pat."

Ki jingpynshitom ba khraw haduh katno ki la long kine ! Katno u Adam bad ka Im ki dei ban sngewjynjar haba ki la iohsngew ia kita. Hynrei kane kam shym long baroh, ym shym shah shuh ia ki ba kin sah ha kata ka kper ba itymnad. U Blei u la beh noh ia ki shabar, bad um

shym shah shuh ba kin wan pat hapoh kata ka kper ; kumta u la hukum ia u angel ban ieng hajan jong ka da ka waitlam-ding ; pynban U Blei u la pyni ia la ka jingisynei ha ki da kaba ai jaiñ ba la thaw na ki snieh mrad. Ki la pyrshang ban thaw jaiñ da ki sla dieng, hynrei U Blei u, la ai ki jaiñ kiba kham bha.

U Trai U Blei u la ong ha U Khun jong u, "Ha khmih u briew u la long kum ma ngi, uba tip ia kaba bha bad ia kaba sniew." Hynrei ba ioh u kner la ka kti bad u bam na uta u dieng ka jingim, bad un im hala karta, U la beh noh ia ki na ka kper Eden.

U Soitan u la sngewbha ba U la beh noh ia u Adam bad ia ka Im na kata ka kper, bad u la kyrmen ba kin leit sha u ha kano ma kano ka sngi. Hynrei U Blei u la kut-jingmut ban phah ia la U Khun ba leit ban pynim ia ki bad ia ki khun jong ki, bad U Jisu ruh u la kular ban wan, namar ba u leit ia ki nongpop ba pli.

U Adam bad ka Im ki la tip ba yn kha ia u khunlung ha kawei ka sngi u ban long u Nongpynim jong ki.¹ Kumta ki la don jingtngen khyndiat khyensoit ha ki dohnud jong ki haba ki la mih noh na ka kper. Ka la long slem slem eh

1 Baroh ki nongpule Hebru ki ong ba ka ktien "ban long" ka mut "la long." U Blei u la ong ha u bsein ha khmat u Adam bad ka Im : "Ngan buh ka jingiashun ha pdeng jong me bad ka briew, bad ha pdeng u symbai jong me bad u symbai jong ka ; un pynlwet, ia ka khlieh jong me, bad men pynlwet ia ka khongdongjat jong u." —Jen. iii : 15.

shuwa ba U Jisu u la wan long khunlung, bad u la wan sha kane ka pyrthei ; hynrei ha kaba khadduh u la wan bad u la iap halor ka diengphna.

Hep khynnah jong nga, hato kam long ka jingsbun ba khraw eh jong U Kpa ban phah ia la U Khun ba ieit baniap na ka bynta jong ngi ? Ngim dei ban ieit ia u shibun eh ?

KA LYNNONG III.

U KAIN BAD U ABEL

JEN. iv.

Ynda la beh noh ia u Adam bad ia ka Im na ka kper, ki la don katto katne ngut ki khun rit ; ia ar ngut na kita la khot kyrteng u Kaiñ bad u Abel.

U Kaiñ u la long uba sniew, kum u Soitan, hynrei u Abel u la long uba bha : namar la ka dohnud jong u ka la long kaba runar, pynban U Blei U la buh ia la U Mynsiem Bakhuid hapoh jong ka, kumta ba u la ieit ia U Blei. U Abel u la sngewsih ia la ka pop, bad u la pan map na U Blei¹ ; bad U Blei ruh u la map ia u.

U Kaiñ bad u Abel ki la dei ban trei shitom, kum u Adam u kpa jong ki. U Kaiñ u la puh khyndew, u la thung dieng, bad u la ot kew. U Abel u la sumar ia ki langbrot, u la long u nongap langbrot.

¹ Baroh ki la leh pop bad ki la duh lehnohei ia ka burom U Blei. —Rom iii. 23.

Da ka jingngeit ki kpa tymmen ki la ioh ka nam ba bha. —Heb. xi. 2.

Te mynta ngan iathuh ia phi kumno u Kain bad u Abel ki la leh ia U Blei.

U Blei um shym iaid kai kren kai shuh bad ki briew ha kata ka por, kumba u la leh ha kata ka kper : hynrei u la kren hateng hateng, bad u la shah ba ki briew kin duwai ha u. Phi tip ba U Jisu u la lah kular ban iap na ka bynta u Adam bad ki khun jong u, bad kata ka la long ka daw ba U Blei u la leh sbun eh ia ki.

U Blei u la kwah ia ki barabor ban kynmaw ba U Jisu u la lah kular ban iap na ka bynta jong ki ; kumta u la hikai ia ki ia ka rukom ban ri ia ka ha la ki jingmut.

U la iathuh ha ki ba kin kynton maw (ia kane ka kynton la ahot ka duwan), bad ban bub dieng khyndiat halor ka duwan : te ban sa shim i khun langbrot, lane i khun blang, bad ban teh ia i da u tyllai ha ka duwan : te ban sa shim sa ka tari, ban pyniap ia ita i khun langbrot : te ynda kumta ban thang ia i halor ka duwan. Ia kane la khot kaba knia ainguh.

Haba ki briew ki la leh ia kane, U Blei ruh u la kwah ia ki ba kin pyrkhut kumno ba ha kawei ka sngi ba un ai ia la u khun ban iap na ka bynta ki pop jong ki.¹ Haba la sahnar ia U Jisu halor ka diengphna, u la long kum i khun langbrot ba la teh ha ka duwan.²

1 Da ka jingngeit u Abel u la ainguh ha U Blei ia ka jingknia ba kham kor ban ia u Kain.—Heb. xi. 4.

2 Ha khmih u khun langbrot jong U Blei, uba kit noh ia ka pop jong ka pyrthai.—Ioan. i. 29.

U Abel u la wallam ki khun langbrot, bad u la ainguh ia ki ha U Blei ; bad u Abel u la pyrkhat ia ka jingkular U Blei, kumta U Blei u la sngewbha ia u Abel, bad ia ka jing-kñia jong u ruh. Hynrei u Kain um shym kohnguh ia U Blei, u la wallam da khyndiat na u soh jong u ha ka jaka i khun langbrot ; bad kumta U Blei u la shla ia u Kain, bad um shym sngewbha ia ka jingkñia jong u.

Te u Kain u la shla lep, bad u la shun ia u Abel, namar ba u la long uba bha, bad namar ba U Blei u la ieit palat ia u. U Kain u la pihuiñ ia u Abel.

Te U Blei u la kren ha u Kain bad u la ong, 'Balei me bitar ? Lada me ieit bad shakri ia nga, ngan sa sngewbha ia me, hynrei lada em, yn pynshitom ia me.'

Pynban u Kaiñ u la nang iaid ha ka jingsniew. Mynta, sngap u la leh aiu ha kaba khadduh.—Ha kawoi ka sngi katba u dang ia kren bad u Abel ha lyngkha, u la ieng joit, u la pyniap ia u.

Ka snam u Abel ka la pashait ha ka khyndew ; u Abel u la long u briew uba nyngkong eh uba la iap. Kumta U Kaiñ u la sdang da kaba shun ia u Abel, bad u la pynkut da kaba pyniap ia u, la u la long u para jong u.

Shen shen u Kaiñ u la iohsngew ia ka ktien U Blei kaba khot ia u. U Blei u la ong, 'Hangno u para jong me, u Abel ?'

U Kaiñ ba runar, u la phai ktien, 'Ngam tip ; nga long ma nga mo u nongap u para jong nga ?'

Hynrei U Blei u la ong, 'Nga la iohi ka snam u para jong me halor ka khyndew ; bad me long uba la tim. Men iehnoh ia la u kpa bad la ka kmie, bad men leit jngai jngai eh.'

Te u Kaiñ u la ong ha U Blei, 'Ka jingpynshitom ia nga ka long kaba ngam lah ban shah ! A wat pyniap ia nga !'

U Blei la ong, 'Yn nym pyniap ia me, hynrei men leit sha kaba jngai bah.'

Kumta u Kaiñ u la leit bad u la shong sha jngai eh, bad u la thaw ing ia lade bad ia la ki khun. Ki la im ha ka jingsniew, bad kim shym suidñiew ia U Blei.

Kumta u Adam bad ka Im ki la duh baroh ar ngut ki khun jong ki ha ka kawei sngi ; namar ba u Kaiñ u la leit jngai eh, bad u Abel ruh u la iap. Katno ki la ia iam katba ki dang ia tep ia u Abel ba ieit ha ka khyndew ! Hynrei ki la dei ban iam khamtam eh ban pyrkhat ba u Kaiñ u la kylla sniew katta katta.

Balei ki leit bam ia uta u soh mynba u Soitan u la hukum ia ki ? Lada kim shym la bam ia uta u soh kin nym da la long kiba shitom, u Kaiñ un nym da la long uba runar, bad u Abel ruh un nym da la iap. Hynrei U Blei u la isynei ia u Adam bad ka Im, bad u la ai khun ia ki da uwei pat, ia uba la pynlong uba bha da u Mynsiem U Blei : la khot ia u, u Seth.

Ki khun u Seth ki la sheptieng ia U Blei ; bad U Blei u la ieit ia ki, bad u la khot ia ki, ki khun jong U.

KA LYNNONG IV.

KA JINGSHLEI KA PYRTHEI

JEN. vi. 5-22 ; vii. ; viii. ; ix.

U Kaiñ u la don shibun eh ki khun ; U Seth ruh u la don shibun eh ki khun.

Ha kaba khadduh u Adam bad ka lm ki la iap, u Kaiñ ruh bad u Seth ki la iap ; hynrei la kumta ruh la don bun eh ki briew ha ka pyrtnei. Kita ki briew ki la long kiba bha ne kiba sniew ?

Nyngkong, la don khyndiat kiba bha, hynrei khadduh baroh ki la kylla sniew, lait sa tang uwei u briew, uba kyrteng u Noah.¹ U Mynsiem U Blei u la don ha ka dohnud jong u, bad u la ieit ia U Blei.

U Blei u la bitar oh ia ki riew bymman, bad u la kut jingmut ban pynshitom ia ki.

U Blei u la ong ha u Noah, 'Ngen sa pynhap slap shibun eh ba ki briew baroh kin iap jyllop noh, lait tang me, bad ka tnga, bad ki khun jong me.' Te U Blei u la iathuh ha u Noah ban thaw inglieng kaba khraw. Kaei kata ka Inglieng ? Ka long kum ka lieng lane ka jhaj. u Noah u la thaw ka inglieng kaba khraw eh, ka ban per ha sla ka um haba U Blei un pyniap jyllop ia ki riew bymman.

1 U Noah u nongialap ia ka hok. —2 Pet. ii. 5.

U Noah u la thaw inglieng da ki dieng. U Noah u la khet bun ki dieng, bad u la thlieh lyntang, bad u la pyniadait lang ia ki. U la thaw kawei ka jingkhang bah ha ka inglieng, bad kawei ka jingkhangit ha khlieh.

U Noah u la iathuh ia ki brier ba U Blei un sa pynngam jyllop ia ka pyrthei, bad u la maham ia ki ba kin iehnoh ia ka jingbymman jong ki.

Hynrei kim sngap. Ki la ia bam ia dih, khlem da pyrkhat satia shaphang U Blei, lymne pyrshang ban pyasngewbha ia u.¹

U Blei um shym mon ba baroh ki mrad, ki sim, bad ki khñiang kin iap jyllop : kumta u la hukum ia u Noah ba un shim khyndiat ki sim ha la ka jaid ka jaid, bad ki mrad ha la ka jaid ka jaid, bad ban wallam ia ki ha ka inglieng. U Blei u la pynwan jem jai ia kine ki mrad baroh hapoh inglieng. U Noah u la buh kew, u soh, bad u phlang hapoh ka inglieng na ka bynta jong ki ban bam haba ki la don ha ka inglieng.

Kumta u Noah u la shim khyndiat ki sim ha la ka jaid ka jaid ; ki paro, ki tyngab, ki pukni, ki sim-ing, ki shapulot, ki jalyeit, bad bun kiwei pat, bad ki rung shapoh na ka jingkhangit. U Noah u la shim khyndiat ki mrad

¹ Ki la ia bam ki la ia dih, ki la ia shongkurim, bad ki la ia si shongkurim, haduh kata ka sngi ba u Noah u la rung shapoh ka inglieng, bad ka jingshlel ka la wan, bad ka la pynjot ia ki baroh.—Louk. xvii. 27.

na ki jaid baroh ; ki langbrot, ki kulai, ki ksew, ki ut, ki blang, ki kada, ki niangbliar, bad ki dkar.

Baroh kita ki la leit rung hapoh ka inglieng ; namar ba U Blei u la pynlong ia ki kiba jemnud bad kiba kohnguh. Te u Noah hi ruh bad la ka tnga, bad la ki khun shynrang lai ngut, lem bad ki tnga jong ki, ki la rung hapoh. Katno ngut ki briew ki la don ha kata ka inglieng ? Phra ngut. Hynrei u Noah um shym khang hi ia ka jing-khang : U Blei u la khang ia ka jing-khang, bad u Noah u la tip ba um dei ban plie ia ka haduh ba U Blei u la hukum ia u.

Te ka la sdang ban hap slap. Ka la slap baroh shi sngi bad baroh shi miet. Kumno kita ki riw bymman ki la ia pyrkhata kata ka por ? Katno ki la dei ban sngew kwah ba kin da la sngap ia u Noah ! La ki kiew halor ki diong, ka um kumne kumne ka la kiew ha kliar jong ki ; la ki kiew ia ki lum-bah, kiba jrong kat ki lyoh, ka um ruh ka la kiew jrong kat ki : naba ka la slap sawphew sngi sawphew miet. Baroh ki mrad, ki sim, ki rangbah bad ki khynnah ki la iap, lait tang kito kiba la don ha ka inglieng.

Ha kaba khadduh, ym iohi eiei shuh, hynrei tang ka um, bad ka inglieng kaba per ha ka sla um. Slem katno u Noah u la shong hapoh ka inglieng ? Lajan baroh shi snem.

Slem hadien ba kam shym slap shuh, u Noah u la kwah ban tip lada ki um ki la rngad noh. U la leit ha pdeng ki sim jong u, u la jied ia ka tyngab bad u la

pyllait ia ka na ka jingkhangit. Ka tyngab ka la long ka sim khlaw. Kam shym sngewbha ia ka inglieng ; la ym shym don dieng ban iohi, tang ka um suda, pynban ka tyngab kam treh ban leit phai pat sha u Noah, hynrei ka la her synfia-sngi halor ka um.

Haba u Noah u la iohi ba ka tyngab kam shym wan phai shuh, u la leit biang ha pdeng ki sim jong u, bad u la jied da ka paro. Ka paro ka long ka sim kaba jemnud eh. U Noah u la pyllait ia ka na ka jingkhangit ; bad haba kam shym iohi eiei ruh em tang ka um suda, ka paro ka la wan phai pat sha ka inglieng. U Noah u la tip haba ka sim jong u ka la wan phai pat (lehse ka la puh ha ka jingkhangit), te u la sei la ka kti bad u la ring ia ka shapoh.

U Noah u la ap hynñiew sngi, te u la phah pat ia ka paro ; bad ha kata ka por ka paro ka la iohi khyndiat ki dieng, pynban ka paro kam shym sah, hynrei ka la kheit ia ka sla da la ka shyntur, bad ka la wan kylla sha u Noah. U Noah u la dei ban ieit ia la ka paro ba rit ba bha.

U Noah u la ap sa hynñiew sngi pat, ynda kumta u la phah pat ia ka paro, to ha kata ka por kam shym wan phai shuh. Te u Noah u la tip ba ka khyndew ka la rkhiang, hynrei u la ap hapoh ka inglieng haduh ba U Blei un da iathuh ha u ban mih noh.

Ha kaba khadduh U Blei u la ong, 'To mih noh na ka inglieng, ma me bad ka tnga jong me, ki lai ngut ki khun jnng me, lem bad ki tnga jong ki, ki sim, ki mrad bad baroh ki kynja ba par.'

Haba la plie ia ka jingkhang, ki mrad ki la mih noh, katno ki langbrot ki la dei ban sngewbha ban iohthiah kai pat halor u phlang ba jem, bad ki blang ba kin ioh kiew kai halor ki lum ba jrong !

Haba la plie ia ka jingkhangit, ki sim ki la her noh shabar. Katno ki la dei ban sngewbha ban ioh dem kai pat ha pdeng ki dieng !

U Noah u la iohi pat ia ki lum ba jyrngam bad ki lyngkha ; hynrei hangno kito ki briew baroh ki bym shym ngeit ia kaba la ong u Noah ? Ki la iap jyllop baroh.

Te u Noah u la kynmaw ia ka jingbha U Blei ha kaba u la pyllait ia u na ka ban iap jyllop. U la kynton maw ban thaw duwan ; u la shim khyndiat ki mrad bad ki sim, u la ainguh jingknia ha U Blei. U Blei ruh U la sngewbha ia kane ka jingknia.

Te U Blei u la pynlong ka jingkular ba sbun eh ha u Noah. U la ong, 'Ngan nym pynngam jyllop shuh ia ka pyrthei. Haba slap wat ju pyrkhath shuh ba kan dang shlei. Peit sha sahit-bneng ynda la lah slap, te phin iohi u simpyllieng. Uta u long ka dak ba nga kynmaw ia ka jingkular jong nga.'

Phi la ju iohi ia u simpyllieng hep khyannah ? Katno u long uba khraw ! Katno ki rong ba itynnad u don ! U pynkynmaw ia ngi ia ka jingkular ba sbun U Blei ban nym pynngam jyllop shuh ia ka pyrthei.

Phi tip balei U Blei U pynlong ia kane ka jingkular ba sbun ? Ka long namar ba U Trai Jisu Un iap ha kawei ka sngi na ka bynta ki pop ki briew.

Ha kaba khadduh U Jisu u la wan hiar bad u la iap ban pynim ia ngi. Shisien ka sngi ia kane ka pyrthci yn thang noh. Hynrei ngim donkam ban sheptieng lada ng ngeit ha U Blei, namar ba u la kular ban pyllait ia ngi, kumba u la pyllait ia u Noah.¹

KA LYNNONG V.

KA RI KA JINGKULAR

JEN. xii. 1-9.

Ki khun u Noah ki la don shibun ki khun, bad ki ruh ki la don shibun ki khun, bad ha kaba khadduh la don bun eh ki briew ha ka pyrthci. Hato kine ki briew ki la long kiba bha ne kiba sniew ? Ki la long kiba sniew. Ki la leh kawei kaei kaei kaba sniew eh. Ki la khet ia ki dieng, bad ki la thaw durblei kiba rit ba rit na kita ki dieng, kum ki khun-bynriew ; te ki la pynieng ia ki bad ki la dem khohsiew bad ki la duwai ha kita ki durblei, bad ki la ong, 'Kine ki durblei ki long ki blei jong ngi ; ki la thaw ia ngi, bad ki la ai jingbam ia ngi ban bam.' Ia kine ki durblei la khot ki bleithaw.

Shibun eh ki briew ha ka pyrthci ki la mane dem ia ki bleithaw ha ka jaka U Blei ba shisha. Haba dei

ba dei la thaw bleithaw na ki dieng, ki maw, lane ka rupa
ka ksar.

Katno nga sngewbha, hep khynnah ba ieit jong nga,
ba ki kmie jong phi kim shym hikai ia phi ban duwai
ha ki bleithaw ! Haba phi la nang kren nyngkong ki la
iathuh ia phi shaphang U Blei uba shisha, bad ba la hikai
ia phi ban duwai ha U.

U Blei u la peit na bneng bad u la iohi ba ki brierw
ki ia mane ia ki bleithaw, te U Blei u la shla lep.¹ Hynrei
um shym pyniap lut noh ia ki, namar ba U Jiau u la lah
ong ba un iap na ka bynta ki pop ki brierw.²

Te U Blei u la ong, 'Ngan jiod uwei u brierw, ngan
hikai ia u ban ieit ia nga, u ban long u shakri jong nga.'³

1. Ia ka jingbittar U Blei la pynpaw na bneng pyrshah ia ka
jingbymriewblei baroh. Ki long khlein jingkron ksan, namar ba,
haba ki la tip ia U Blei, kim shym pyndon burom ia u kum U Blei.—
Rom. i. 18, 20, 21.

2. Ngan ai ruh ia me ban long ka jingshai ia ki Jentil, ba me
joh long ka jingpynim jong nga haduh kaba kut ka pyrthei.—Isa.
lix. 6.

Te U Blei ia ki aiom kane ka jingbymtip U la leh kum bym
khniib ; hyarei mynta u hukum ia ki brierw baroh kyllong la kyllong
ban kylla jingmut.—Ki Kam. xvii. 30.

3. Uei ba la khyllhe joit ia u riawhok na ri-mihngi, ba la khot
ia u sha la ki slajat ?—Isa. xlv. 2,

Ki kpa jong phi mynhyndai ki la shong sha shiliang kata ka
wah, u Serah keiñ, u kpa u Abraham, bad ki la shakri ia kiwei pat
ki blei.—Josh. xxiv. 2.

Me long U Trai U Bloi uba la jied ia u Abraham.—Neh. ix 7.

Te la don uwei u briew uba la khot u Abraham. U kpa bad ki lok jong u ki la mano ia ki bleithaw. U Blei u la ong ha U Abraham, 'To iehnoh noh ia ka ing bad ia ki lok jong me, bad to khie leit sha ka ri kaba ngan kdew ha me, bad ngan kyrkhu ngan sumar ia me.'

U Abraham um shym tip shano U Blei un ong ia u ban leit,¹ pynban u Abraham u la leit namar ba U Blei u la ong ha u ban leit. U Abraham u la long uba kohnguh.

U Abraham u la don ka tnga, ba la khot Sarah, ia kaba u la ieit eh. Ka Sarah ka la leit bad u Abraham. U Abraham u la shim khyndiat ki langbrot, ki masi bad ki kada lem bad u, bad khyndiat ki shakri, kiba la niah bad bsa ia ki.

Hynrei hangno u Abraham u la thiah mynmiet ? La iohi tang khyndiat eh ki ing hangta ; tang ki madan bad ki dieng. U Abraham u la thiah ha ka ingjaiñ. U la thaw ia ka ingjaiñ da ki dieng kiba jrong, bad u la tap nador da ki snieh mrad.

U Abraham u la lah ban rah la ka ingjaiñ nawei shawei, namar u la donkam ban iaid bun mail eh nador ki lum ba jrong bad ki wah bah ba iur. Ha kaba khadduh u la wan poi ha ka ri kaba ityunad, kaba dap da ki dieng bad ki syntiew, ki phlang bad u kew. Kata ka la long ka jaka kaba U Blei u la jied ba u Abraham un shong. Ia kata ka jaka la khot ka ri Kanaan.

1. (U Abraham) u la leit noh, khlem da tip sha ei u leit.—
Heb.xi. 8.

U Abraham (haduh katta ruh) u shu shong ha ka ing-jaiñ. Haba dei ba dei u la kynton maw lum, ia kaba la khot ka duwan, bad u la ainguh jingknia da ki mrad ha U Blei U Abraham um shym la mane dem ha ki bleithaw, hynrei baroh ki briew ha ri Kanaan ki la mane bleithaw.

U Blei bunsien u la kren ha u Abraham, bad u la ong, 'Ngan kyrkhu ia me, bad ngan sumar ia me, bad yn nym dou u ban pynmysaw ia me' U Blei u la sngewbha ba u Abraham u la iehnoh la ka ing, haba u la ong ha u ; bad U Blei u la khot ia u, u lok jong u.

Hep ba ieit, nga kyrmen ba phin long kum u Abraham bad ba phin kynmaw ia kaer ba U Blei u ong ha ka Baibl. U Blei um shym la iathuh ia phi ba phin iehnoh la ka ing : hynrei u la ong ha phi ban ngeit ha U Jisu, ban long kiba bha bad kiba jomnud kum U, ban kren ia kaba shisha, bad ban ieit ia u, bad u la kular ruh ban shim ia phi sha bneng. Lada phi kohnguh ia U Blei, un khot ia phi u lok jong u.² Katno kaba sngewbha ban long u lok U Blei.

1. (Ia U Abraham) la khot U Lok U Blei.—Jak. ii. 23.

2. Phi long ki lok jong nga, lada phi leh ia kaer kaer ba nga hukum ia phi. —Isah. xv. 14.

KA LYNNONG VI.

U KHYNNAH BA LA KULAR

JEN. xv. 5, 6 ; xviii. 1-17 ; xxi. 1-6.

U Abraham bad ka Sarah ki la shong ha ka ingjaiñ ha ka ri Kanaan. Kim shym la don khun. U Abraham bad ka Sarah ki la tymmen eh. Ki la long baroh ar ngut kiba la kham tymmen ban ia u kthaw bad ka kiaw jong phi. U Abraham u la jan dap shisphah snem ka rta, bad ka Sarah ka la jan dap khyndaiphew snem.

Ha kawei ka miet U Blei u la ong ha u Abraham, 'To mih noh na ka ingjaiñ jong me, bad khmied sha bneng. Me iohi aiu ?'

Ka sahit bneng ka la dap da ki khlur, haduh bym lah ñiew shuh. Bad U Blei u la ong, 'Men ioh ki khun ki ksiow shibun eh, bad kita ruh kin ioh khun shibun eh, haduh ba kin da bun kat ki khlur ha ka sahit bneng ; bad kin shong ha ka ri Kanaan, bad ia ki riew bymman yn beh noh na ka.'

Te u Abraham ha kata ka por um shym la don khun wat tang uwei ruh : pynban u la ngeit ba U Blei un leh kumba U la lah kular. Ka la long kaba bit eh ia u Abraham ban ngeit baroh kaba la ong U Blei. Namar U Blei hala ka sngi u kren ia kaba shisha bad u ri ruh la ka ktien.

Ha kawei ka sngi katba u Abraham u dang shong hapoh la ka ingjaiñ, ka la long hamar khadar baje mynsngi, bad ka la shit tynggeh shisha ; hynrei ka ingjaiñ

ka la don hapoh u dieng. U Abraham u la khmied, bad u la iohi laingut ki briew kham jngai khyndiat. U la leit tan ia ki, bad u la dem khруп, u la ong ha uwei na ki, 'Ko kynrad jong nga, nga kyrpad to alo shongthait, bad ngan wallam um khyndiat ba phin sait la ki kjat, bad khyndiat u kpu ba phin bam, te yuda kumta phi lah ban leit la ka jingleit.' 'Te kita ki briew ki la ong ba kin shongthait.

Phi tharai kine ki briew ki la dei kiei? Ki la long ki angel, la ki la paw kum ki briew. Ki la wan na bneng ban lam khubor na U Blei ha u Abraham. Namar phi tip ba U Blei u phah ia ki angel jong u ban lam khubor sha ki briew. Ki angel bunsien ki don hajan jong ngi, la ngim lah ban iohi ia ki.

Kita ki angel ki la shong hapoh ka ingjaiñ ha ka syrngiew u dieng. Ka Sarah ka la don hapoh ingjaiñ, u Abraham u la ong ha ka Sarah, 'To shim purew khyndiat, khreh kpu khyndiat bad shet kloi kloi.' Te p Abraham u la mareh sha la ki jingri, bad u la shim uwei u khun masi ba sngaid : u la ong ha uwei na ki shakri jong u, 'Pyniap ia u, bad syang kloi kloi.'

Ha ba la lah khreh, u Abraham u la wallam makhon khyndiat, ka dud, ki kpu, ka doh-masi, bad u la buh riang hapoh u dieng. Te kita ki lai ngut ki la sdang ban ia bam, te u Abraham u la ieng hajan jong ki.

Katba ki dang ia bam, ki la ong ha u Abraham, 'Hangno ka Sarah ka tuga jong mo?' Te u la ong, 'Ka

don hapoh ka ingjaiñ.' Te uwei na kita u la ong, 'Ka Sarah kan sa ioh khun shynrang.'

Ka Sarah ka la iohsngew ia kaba ong u angel, te kam shym ngeit ba kan ioh khun da shisha, mynta haba ka la tymmen eh : kumta ka la samrkie.

Uta u angel u la ong, 'Balei ka Sarah ka la rkhie. Da shisha kan ioh khun shynrang.' Te ka Sarah ka la ong, 'Ngam shym rkhie' ; namar ba ka la sheptieng. Hynrei uta u angel u la ong, 'Pha la rkhie.'

Te ynda kumta kita ki lai ngut ki la ieng joit, ki la la leit kham jugai. U Abraham u la leit lem bad ki katto katne, te u la wan phai pat sha la ing.

Phi tharai ba U Blei u la kynmaw la ka jingkular ? Ha kawci pat ka snem ka Sarah ka la ioh khun shynrang. Ka kyiteng jong u ka la long u Israk ; U la long u khynnah uba bha, bad U Blei u la icit ia u. U Abraham bad ka Sarah ki la sngewbha shibun eh bad la u khun rit.

Kumta phi iohi ba U Blei u la bat la ka jingkular. U la lah ong ba u Abraham bad ka Sarah kin ioh khun shynrang, bad U la ai khun ia ki. Ka la long kaba dei ia u Abraham ban ngeit ia ka jingkular U Blei, bad U Blei ruh, u la sngewbha ia u Abraham namar ba u ngeit ia kaba U la ong.¹ Ka Sarah kam shym la ngeit ha kaba

1. (U Abraham) um shym sngew artation ha ka jingkular U Blei da ka jinghymngeit ; hynrei la pykhlañ ia u ha ka jingngeit, u da pyndon burom ia U Blei ; bad ba u da sngew skhem ruh

nyngkong : hynrei hadien ka la ngeit² bad U Blei U la angewbha ia ka ruh.

Hep khynnah ba rit jong nga, phi dei ban ngeit ia ki jingkular U Blei baroh. U Bloi U la kular aiu ? Ban ai ha phi ia U Mynsiem Bakhuid, lada phi pan na U. Phi ngeit ia ka jingkular jong U ? Te duwai ha U Blei ba un ai ha phi ia U Mynsiem, Un ri la ka jingkular bad Un ai ruh ia U ha phi.

KA LYNNONG VII.

KA JINGTYNJUH KA JINGIEIT

JEN. xxii.

Ha kaba khadduh, u Isaak u la rangbah. U la shong ha ka ingjaiñ, kum u Abraham bad ka Sarah.

Ki baroh lai ngut ki la ieit ia U Blei, bad ki la ia ieit eh iwei ia iwei. Ka la long ka ing ba rit ba dap da ka jingsuk.

Te phi tip ba u Abraham u la don bun eh ki mar ki mata. U la don ki masi kynthei kad ki kada, ki langbrot bad ki blang, ki ingjaiñ bad ki shakri, ka rupa bad ka ksiar. Hynrei u la don kawel kaba u la ieit palat ban ia kita baroh. Kaei kata ? U khun ba ieit jong u keiñ, u Isaak. U la ieit palat ia u ban ia kiei kiei baroh kiba u la don.

ba kat kaba u la kular u lah ruh ban pyndep : te namar kata la niew ka hok ia kata ha u—Rom. iv. 20-22.

2. Heb. xi 11.

Pynban la don uwei ia uba u Abraham u la icit palat tam eh. Uei uta ? U Blei keiñ. Balei u Abraham u la dei ban icit palat tam eh ia U Blei ban iaroh ? Namar ba U Blei u la ai ia u baroh kiba u la don.

Ha kaba khadduh. U Blei u la ong ba un tynjuh ia u Abraham, ban iohi la u icit palat ne om ia u ban ia kiei kiei kiba ha ka pyrthoi ; khamtam wat ia kaba u la u icit ia u khun jong u u Isaak. Phi la iohngew kumno u Abraham u la ju thang ia ki khun langbrot halor ki duwan. Ha kane U Blei u la ong ha u Abraham, 'Shim ia u khun ba icit jong me u Isaak, bad ainguh ia u halor ka duwan ha ka jaka kaba ngan pyni ha mo.'

Hato kam shym la long kaba eh ia u Abraham ban leh ? Hyurei u Abraham u la kwah ban leh baroh kaba U Blei u la iathuh ia u ; namar ba u Abraham u la icit el ia U Blei haduh katta katta. Kumta u Abraham u la daiñ dieng khyndiat b.u thang ; u la pynkit ia ki dieng halor ka kada, bad u la ong ha ki ar ngut na ki shakri jong u bad ha u Isaak ban wen bad u. U la ichnoh ia ka Sarah ha ng ha ka ingjaiñ. Ki baroh saw ngut ki la ia leit lai sngi lyuti ; ha kaba khadduh ki la iohi ia u lum bajrong ha jngai. U Abraham u la tip ba kata ka la long ka jaka ha kaba un ter ia ka duwan. Kumta u la ong ia la ki shakri, 'Sah ma phi hangno bad ka kada, katba nga dang leit bad une u khyunah ban mane ia U Blei ha khlioh utai u lum.' U la shom noh ia ki dieng na ka kada, bad u la pynkit da u tyllai ia kita ki dieng ha u Isaak. Te u la

rah ding ha kawei ka kti, bad ka tari ha kawei pat ;
Abraham bad u Isaak ki la ia kiew ia uta u lum.

U Isaak um shym tip ba u kpa jong u un leit kñia ia u :
u la pyrkhat ba u kpa jong u un kñia da u khun langbrot.
Kumta u la ong, 'Ko Pa !' U Abraham u la phai ktien,
'Nga hangne, ko khun.' Te u Isaak u la ong, 'Hangne ka
don ka ding bad ki dieng ; hynrei hangno u khun
langbrot ?' 'Ko khun,' la ong u Abraham, 'U Blei un
pynkhreh khun langbrot' ; hynrei u Abraham um shym
iathuh ia u Isaak ba un long ma u u khun langbrot.

Ha kaba khadduh ki la wan poi ha kliar uta u lum.
Te u Abraham u la shim ia ki maw, bad u la tei duwan ;
bad u la shim ia ki dieng na ka met u Isaak, u la buh ia ki
halor ka duwan.

Te mynta la poi ka por ba u Isaak u la dei ban tip uei
u ban long khun langbrot. Da uta u tyllai uba la teh ia
ki dieng la teh ia ki kti bad ia ki kjat u Isaak, bad la buh
ia u halor ki dieng kum ia u khun langbrot.

Te u Abraham u la shim ka tari, u la rah la ka kti ban
pyniap ia u Isaak ; ynda kumta u la iohsngew ia ka ktien
kaba khot, 'Abraham, Abraham !' Dei u angel uba kren
na bneng. Uta u angel u la ong, 'Wat pyniap ia u khun
jong me, lymne pynmynsaw ia u ; namar mynta U Blei U
tip ba me ieit ia U, namar ba me la ai noh ha u la u khun
ba la kha marwei.'

Katno u Abraham u la sngewbha ban law noh ia u

tyllai uba la teh ia u Isaak, bad ban shem ruh ba um don kam ban pyniap ia u !

U Abraham u la iohi ia u langsohmoh ba la sohsat na ki reng jong u ha ka law-bniap ; te u la leit shim ia uta, bad u la ainguh jingknia ia uta ha ka jaka u Isaak. u Abraham u la ainguh ia U Blei shibun eh namar ba u la ai pat ia u khun jong u, bad u angel u la khot pat ia u na bneng, u la ong, 'U Blei u sngewbha shibun oh ia me na ka bynta ba me la ai noh la u khun : te U Blei un kyrkhu ia me, ia ki khun jong me baroh, bad ia ki khun ki ksiew jong me baroh bad ia ki 'siew-tun jong me ruh, bad uwei na ki 'siewtun jong me un pynsuk ia ki briew baroh.'¹

U Angel u la thew iano ? U la thew ba U Jisu ha kawei ka sngi un wan long khynnah, bad un pynsuk ia ki briew bad un shim ia ki sha bneng.

Slem slem eh hadien, phi tip ba ka Mari ka la kha khun shynrang, Uba long U Khun U Blei.

Haba u angel u la lah pyndep la ka jingkren, u Abraham bad u Isaak ki la hiar lang na uta u lum ; ym don dieng shuh mynta ha ka met u Isaak. U Abraham u la sngewbha shibun eh.

Ki la shem ia ki shakri hangta hi ha kaba ki la iehnoh

1 Mynta ha u Abraham bad ha u symbai jong u la kren ia kita ki jingkular. Um ong, bad ha ki symbai, kumba shaphaug kiba bun, hynrei kumba tang shaphang uwei. (Bad ha u symbai jong me.) uba long U Khrist.—Gal. iii. 16.

ia ki bad ka kada ; te ynda kumta ki la ia leit wan lang baroh pat sha ka Sarah.

Phi ngeit skhem ba u Abraham u la ieit ia U Blei ? Kumno phi tip ba u la ieit ? Namar ba u la kohnguh ia U Blei, bad ba u la kloi ban pyniap ia la u khun haba U Blei u la ong ha u.¹

Phi dei ban kham ieit ia U Blei ban ia kiei kiei baroh ? Haoid, phi dei ban ieit palat ia U Blei. Balcj ? Namar ba U Blei u la ai ha phi ia kiei kiei baroh.

Phi ieit shibun eh ia la ki kmie ki kpa : hynrei phi dei ban ieit kham bun ia U Blei. Phi dei ban kham ieit shibun eh ia U Blei ban ia ka jinglehkai, lane kiei kiei kiba itynnad, lane ki jingbam bang jong phi.

Te, lada phi ieit palat ia U Blei phin leh ia kaba u ong ia phi. Phin nym ong ia ka bym shisha lano lano ruh, namar U Blei u isih ia ka bym shisha ; phin nym hap ha ka jingkhil bitar, bad ban sin ia ki briew : hynroi phin pyrshang ban pynsgowbha ia U Blei. Te phin sa long kum u Abraham.

1 Uta uba don ki hukum jong nga, bad ba sumar ia ki, uta u long uba ieit ia nga.—Ioan xiv. 21.

KA LYNNONG VIII.

U JAKOB, LANE KA JINGPHOHSNIEW IA KA BNENG

JEN. xxiii ; xxv. 7-11, 20, 21, 27-34 ; xxvii ; xxviii.

U Abraham bad ka Sarah ki la tymmen than eh. Ha kaba khadduh ka Sarah ka la iap, te u Abraham u la kwah ban tep ia ka, hynrei um shym don shilyngkhot ka khyndew ruh ha ki Kanaan ban tep ia ka ; kumta u la ai katto katne na ka rupa jong u ha ki briew ka ri Kanaan, bad u la thied lyngkha.

Kata ka lyngkha ka la dap da ki dieng, bad la don ka krem ha ka. U Abraham u la shim ia ka met iap ka Sarah, u la buh ia ka ha kata ka krem. Hadien, u Abraham ruh u la iap, te u Isaak u khun jong u, u la tep ia u ha kata kajuh hi ka krem ha kaba la thiah ka Sarah.

Ia ka met u Abraham la buh ha ka krem, hynrei ka mynsiem jong u ka don bad U Blei ha bneng.¹ Haba U Jisu un wan pat, te u Abraham un mih pat. Ka met jong u kan ym tymmen shuh lano lano ruh. Kan long kaba thymmai bad ba don burom kum ka met U Jisu. Lada phi ieit ia U Blei kum u Abraham, phin shong lem bad u Abraham ha ka hima ki bneng.²

1 Hynrei ha yn pynmit pat ia kiba iap, wat u Moses ruh u la pynipaw ha kata ka 'lawlynnong, mynba u khot ia U Trai, uba U Blei u Abraham, etc ; namar ha um long U Blei kiba iap, hynrei kiba im : naba baroh ki im ha u.—Louk. xx. 37-38.

2 Shibun kin iawan na mihngi bad na sepngi, bad kin ia shong shaniah lem bad u Abraham, etc., ha ka hima ki bneng.—Math. viii. 11.

U Isaak u la shong kurim bad ka briew kaba bha kaba la kyrteng ka Rebekah. Ka la shong ha ka ingjaiñ kaba la ju shong ka Sarah.

U Isaak bad ka Rebekah ki la don ar ngut ki khun shynrang. La khot kyrteng ia ki u Eso bad u Jakob. Ki la long kiba la kha-synrap; kata ka long, ki la long mar katjuh ka rta: hynrei kim shym ia syriem satia. Ki khmat jong ki kim i iadei, bad ki dohnud jong ki ruh kim shym iadei U Jakob u la ieit ia U Blei, hynrei u Eso um shym la ieit ia U Blei. Haba u Eso u la rangbah u la long u nongbeh mrad. U' la don ka ryntieh bad ki khnam; bad u la ju leit sha khlaw ban siat sim bad ki bthong; u la ju wallam ia ki sha ing bad u la ju shet ia ki kbnang ban bam jamiet; bad u la ju ai ruh khyndiat na ki doh bang jong u ia la u kpa, u Isaak.

Kam shym long ka hym dei ia u Eso ban boh mrad, bad ban shet ia ka doh; hynrei ba u la ieit ia ka doh bad ja ki jingbam jingdih khamtam ban ia U Blei.¹

U Jakob u la long u nongap langbrot; u la sah ha la ing hajan ka ingjaiñ jong u bad la ki kmie ki kpa, lem bad la ki langbrot la ki blang. U la ieit ia U Blei, bad u la duwai ha U Blei bunsien eh.

Nga sngewsih ban iathuh ia phi ba u Isaak u la kham

1. Ioh don uno uno uba leh beiñ sang, kum u Eso, uba namar kaba shisynbam ka jingbam u la die noh ia la ka jinglong hynmen—Heb. xii. 16.

ieit ia u Eso ban ia u Jakob. Ngan iathuh ia phi balei ?
Namar ba U Eso u la wallam doh bang ia u.

Kata ka la long ka daw kaba sniew eh ban ieit tam
ia u.

Hynrei ka Rebekah ka la ieit ia u Jakob, bad U Blei
ruh u la ieit ia u Jakob ; U Blei um shym ieit ia u Eso.¹
Phi tharai ba u Eso bad u Jakob ki la ia ieit ?

Kim shym ia ieit ; u Jakob haba dei ba dei u la leh
bein ia u Eso ; kumta ruh u Eso u la shun ia u Jakob
bad u la kwah ban pyniap ia u. Ha kawei ka sngi u Eso
u la ong, 'U kpa jong nga un sa iap shen shen, te ynda
kumta ngan sa pyniap ia u para jong nga u Jakob.'

Ka Rebekah ka la iohsngew ba u Eso u la mut ban
pyniap ia u Jakob ha kawei ka sngi, kumta ka la sheptieng,
ka la khot ia u Jakob, te ka la ong ha u, 'U hynmen jong
me u Eso u mut ban pyniap ia me. Kumne me dei ban
leh : khie leit sha u kai jong me, uba shong sha jngai
bah, bad to sah bad u. Te shen shen ynda u Eso um
bitar shuh, ngan sa phah ia me ban wan sha ing.'

U Jakob u la leh kumba la bthah ka kmie jong u.
U la pan shuti na la u kpa u Isaak, bad u Isaak ruh
u la kyrkhu ia u shuwa ba un leit. U Jakob um shym
pan eiei ruh na la u kpa ba un ai ha u. Um shym ialam
shakri, um shym lam langbrot, lane blang eiei ruh bad

1. Ia u Jakob nga la ieit hynrei ia u Eso nga la isih-
Rom. x. 13.

u—em wat ka kada ruh ba un shong. U la shim tang u diengduh ha la ka kti,¹ bad u la mih ia ka ban leit. U Jakob u la sngewsih eh. U la long tang u nongwei ba pli, bad ba u leit sha ka ri ba jngai kaba um ju iohi mynno mynno ruh.

Phi phin ym sngewsih eh lada la pynbor ia phi ban iehnoh noh ia u kpa bad ka kmic jong phi, bad ban leit weibriew sha ka ri ba jngai ?

Um shym don ingjaiñ, lane ka ing ban thiah ha lynti ; kumta haba la lap miet u la shim khyndiat ki maw ban thaw syngkhien khlieb, bad u la dem khop ban thiah ha ka khyndew. La don ki dngiem bad ki suri ha kata ka ri, hynrei U Blei u la sumar ia u. U Blei u la tip haduh katno u la khuslai ; to U Blei u la pynphohsniew da ka jingphohsniew kaba thiang tam ban ia kaba phi la ju iohsngew mynno mynno.

Ha ka jingiohthiah jong u, u Jakob u la iohi shibun eh ki kyrdon kiba kot haduh bneng, bad halor kita ki kyrdon la don ki angel ba itynnad eh ; don kiba hiar, don ruh kiba kiew ; bad ha khlieb u la iohi ia U Blei hi. Te u Jakob u la iohsngew ia ka ktien, U Blei u la kren ha u, u la ong, 'Nga long U Blei u Abraham bad u Isaak, ngan sumar ia me kat shaba me leit, ngan wallam pat ia me sha la ing ; bad ki khun jong me kin shong ha kane ka ri Kanaan, kaba me thiah.'

¹ Da u diengduh jong nga, nga la ryngkang ia kane ka Wah Jordan.—Jen. xxxii. 10.

Te u Jakob u la kyndit thiah, bad ha kata ka por ka dohnud jong u ka la engewbha : u la tip ba U Blei bad ki angel jong u ki ia ap ia u. U la kwah ban nym klet lano lano ruh ia kata ka jaka ha kaba u la iohi ia kane ka jing-phohsniew ba thiang ; kumta u la shim ia kita ki maw kiba u la pynlong syngkhien kblieh, u la tei mawlúm. 'Mynta,' u la pyrkhat, 'ngan sa lah ban shem ia ka jaka, ynda U Blei un shah ia nga ban wan phai pat sha ka ri Kanaan, kumba u la kular.' Um shym lah ban ainguh jingkfia halor kita ki maw, namar ba um don khun langbrot, hyorei u la theh da ka umphniang khyndiat halor jong ki,¹ bad u la duwai ha U Trai, u la ong, 'Naba U Blei un sumar ia nga, bad un ai jingbam ia nga ban bam, bad jaiñkup jaiñsem ban phong, bad ban wallam pat ia nga sha la ing, un long U Blei jong nga, bad unc u maw un long ka ing U Blei.'

U Jakob u la engew skhem eh ba U Blei un sumar ia u, bad ba un wallam pat ia u sha la ing namar ba u la lah kular ba un leh.

U Blei u sumar ia phi, ko hep khyannah ba ieit jong nga.

U phah ia ki angel jong u na bneng ban ap ia phi kumba ki la leh ia u Jakob.

¹ U Jakob u la theh umphniang, ha khlieh uta u mawbyinna.—Jen. xxviii. 18.

KA LYNNONG IX.

U JAKOB, LANE KA JINGLEIT BA SLEM

JEN. xxix. 1-23, 26-28 ; xxx. 43.

Te u Jakob u la leit la ka jingleit. U la iaïd bun sngi eh ; khadduh u la wan poi ha ka jaka kaba la don bun eh u phlang. Ha kata ka jaka la don ka pukri, bad la don u mawbah halor kata ka pukri. Bun eh ki langbrot ki la don baroh sawdong kata ka pukri ; bad khyndiat ki briew ki la don lem bad kita ki langbrot. Kita ki briew ki la long ki nongap langbrot. La duna eh ka um ha kata ka ri kaba u Jakob u la don. U la dei ban sngewbha eh ban iohi pukri.

U Jakob u la ong ha kita ki nongap langbrot 'Phi tip ia u briew uba kyrteng u Laban ?'—kata ka la long ka kyrteng u kñi u Jakob.

'Haoid' ki la ong, 'Ngi tip.'

Te u Jakob u la ong, 'U koit, u khiah ?'

Kita ki nongap langbrot ki la ong, 'U koit bha ; bad hangne ka don ka khun kynthai jong u kaba wan ryngkat bad ki langbrot.'

U Jakob u la sngewbha eh ban iohsngew ia kane, naba ka Rashel ka la long ka bakha u Jakob. U la mareh sha ka bad u la doh ia ka, bad u la iam pangnud eh.

Balci u Jakob u la iam ?

Nga tharai u la iam namar ba u la kmen ; namar haba dei ba dei ki briew ki iam namar ba ki kmen. U

Jakob um shym iohi lok la slem eh, te u la sngewbha ban iohi ia la ka bakha.

Ka Rashel kam shym tip u Jakob u la long uei, tadynda u la ong, "Nga long u bakha jong phi; nga la wan na jngai bah."

Te ka Rashel ka la phet ban leit iathuh ha u kpa jong ka u Laban, 'U bakha jong nga u Jakob u la wan : nga la shem ia u ba u shong hajan ka pukri.'

Te u Laban u la sngewbha; u la phet ban ia shem bad U Jakob; u la doh ia u bad u la ong, 'Phi dei ban wan sha ing jong nga : nga long u kni jong phi.'

U Jakob u la ong ha u Laban ba un sumar ia ki langbrot jong u : kumta u Jakob u la long shakri ia u Laban. U Jakob u la long u nongap langbrot ba bha, bad u la shong ban ap ia ki langbrot mynmiet mynmiet na ki sing bad ki dngiem. Um shym snidñiew ia ka jingshit mynsngi, lymne ia ka jingkhriat mynmiet.¹

U Laban u la don ar ngut ki khun kynthei : kawei ka Lia bad kawei pat ka Rashel; te u Laban u la ai ia ki ban long ki tnga u Jakob. Kumta u Jakob u la don ar ngut ki tnga. Ym don uba lah ban ri ar ngut ki tnga mynta, hynrei ha kata ka por don khyndiat kiba ri ar ngut ki tnga, hynrei pynban wat myn ha kata ka por hi ruh ka la kham bha shibun ban ri tang kawei ka tnga.

1. Mynsngi ka jingshit ryngkhiang ka la bam duli ia nga, bad u thah mynmiet; te ka jingiothiah jong nga ka la kynriah noh na ki khmat jong nga.—Jen. xxxi, 40.

U Blei u la ai bun eh ki khun rit ia u Jakob. Ngan nym iathuh ia ki kyrteng jong ki ha phi, namar ba ki bun eh. U Jakob u la shong slem eh ha ki ingjaiñ bad la ki khun ki tnga. Nyngkong u la sumar tang ia ki langbrot u Laban. Hadien u Laban u la ai ia u Jakob khyndiat ki langbrot bad ki blang na la ki jong. U Jakob u la don kpu ban bam kyrhai, bad jaifkup ban kup, kumba la lah kular U Blei ; namar U Blei barabor u bat la ka jingkular.

Hynrei u Jakob um lah ban klet ia la u kpa bad la ka kmie, bad ia ka ri Kanaan, ha kaba u la shong myndang khynnah. U la tip ba U Blei u la lah kular ban ai ia ka ri Kanaan ha ki khun U Abraham bad u Isaak, bad ha ki khun jong u ruh¹ ; to u la kwah ban leit shong pat hangta.

Ngan thoh mynta ia ki kyrteng ki briew kiba bha kiba la shong nyngkong ha Ri Kanaan, bad ia ki kyrteng ki tnga jong ki ruh :

U Abraham,——Ka Sarah.

U Isaak, ——Ka Rebekah.

U Jakob, ——Ka Lia bad ka Rashel.

1. Da ka jingngelt (u Abraham) u la shong basa ha kata ka ri ka jingkular, kumba ha ka ri ka bym dei la ka jong, u da shong ha ka ing trep, lem bad u Isaak bad u Jakob, ki nongiaioh pateng lem ia kata kajuha ka jingkular.—Heb. xi. 9.

KA LYNNONG X.

KA JINGIASHEM U JAKOB BAD U ESO

JEN. xxxi. 1-7, 9, 17, 18, 20-24 ; xxxii. ;

xxxiii. ; xxxv. 1-7.

Ha kaba khadduh u Jakob u la ong ha u Laban u kñi jong u, 'Nga la long u shakri jong me la slem eh, te mynta nga kwah ban leit wan noh sha la ñng.' Hynrei u Laban um pyllait ia u Jakob ban leit wan noh ; bad u la leh bein eh ia u Jakob ; kumta ba u Jakob u la nang kwah nang kwah ban leit wan noh sha la ñng.

Shisien, katba u Jakob u dang ap ia ki langbrot ha ka madan, u la iohthiah, bad u la phohsniew, te ha kata ka jingphohsniew u la iohngew ba U Blei u la ong ha u 'Khie leit wan noh sha la ñng sha la u kpa, bad ngan long lem bad me.'

Haba u Jakob u la kyndit thiah, u la phah ia uwei u shakri ban khot ia ka Rashel bad ia ka Lia, namar ba u la kwah ban ia kren bad ki ; bad u la ong ha ki, 'U Blei u la kren ha nga ha ka jingphohsniew, u la ong ha nga ban leit phai noh sha la ñng sha u kpa jong nga.'

'Te ka Rashel bad ka Lia ki la ong, 'Ngi ruh ngin leit ryngkat bad me.'

Te u Jakob u la tch song ia kiei kiei baroh ki jong u—ki ñngjaiñ, ki jaiñ ki nop, ki jingbuh jingsat, bad baroh kiba u la don. U la pyngkit ia ki mar joung u baroh halor ki ut bad ki kada. U la pynshong ia la ki tnga bad la

ki khadwei ngut ki khun halor ki ut, ruh. U la iathuh ha la ki shakri ban beh ia ki langbrot, ki masi kynthei, ki blang, ki kada, bad ki ut jong u baroh. Kumta ki la ia mih lang baroh.

U Laban um shym iohi ia u Jakob ba u leit noh ; naba ki ingjaiñ u Jakob kum shym jan ia ka jaka ba shong u Laban. Hadieu u Laban u la iohsngow ba u Jakob u la leit wan noh : te u la bitir, bad u la bad nadien u Jakob, u la kyrpad ia u Jakob ban wan phai noh : hyurei u Jakob u la mon ban leit sha ri Kanaan.

U Jakob u la sngewbha ban leit phai pat sha ka ri Kanaan ; hyurei la don kawoi kaba la pynsheptieng ia u. U la kynmaw ba u Eso shisien u la eng ba un pyniap ia u ; u la khawoit ba ioh un wan ha kat ka por bad un pyniap ia u bad ia ki khun jong u

Shen shen u Jakob u la iohsngow ba u Eso u wan lem bad ki sawspah ngut ki briew U Jakob te u la pyrkhat ba u Eso u la wan shisha ban pyniap ia u. Kumta u la sdang ban duwai ha U Blei, u la ong, 'Ko Blei, me la leh sbun eh ia nga, bad me la ai ia na shiban eh kiei kiei,—wat shah ba u Eso un wan ban pynmynsaw ia nga, bad ban pyniap ia ki tuga jong nga bad ia ki khun ba rit jong nga. Me la kular ban sumar ia nga.' U Blei u la sngew ia ka jingduwai u Jakob.

U Jakob u la pyrkhat ha lade, 'Ngan phah jngai burom ban pyni ba u Eso ba nga kwah ban leh sbun ia u.' Kumta u la shim shibua eh ki blang, ki langbrot ki masi kynthei, ki kada, bad ki ut, bad u la ong ha ki shakri jong

u ban beh ia ki sha khmat, bad ban iathuh ha u Eso ba u la phah ia ki kum ka jingai burom. U Jakob u la duwai ha U Blei baroh shimiet ha kata ka miet.

Ynda lashai mynstep u Jakob u la khmied bad u la iohi ia u Eso ba u wan, bad sawspah ngut ki briew bad u. U Jakob um shym phet noh ; hynrei u la leit haduh u Eso, bad, katba u la iaid, u la sangeh hynñiew sien, u da dem khrup ha ka khyndew.

Te u Eso u la leh aiu ?

U la phet bad u la piam khak na ka ryngdang u Jakob ; u la doh ia u, te ki la ia iam baroh ar ngut. U Blei u la pynlong ia ka dohnud u Eso kaba kham sbun.

Katno u Jakob u la sngewbha ban shem ba u hynmen jong u u la long uba sbun ! U Jakob u la lah duwai ha U Blei ban pynlong ia u uba ieit, bad U Blei ruh u la sngap ia ka jingduwai jong u.

U Eso u la khmied bad u la iohi ia ka Rashel bad ka Lia, bad ia ki khyannah ba rit : te u Eso u la ong, 'Kiei kino ?'

U Jakob u la ong, ' Kine ki long ki khun jong nga, ia kiba U Blei u la leh sbun katta katta kat ban ai ia ki ha nga.'

Te ka Rashel bad ka Lia ki la dem khrup ha ka khyndew, kita ki shakri kynthei, bad ki khun baroh, wat uta uba khyannah tam ia ki baroh, ki la iadom khrup. Uta u la long u khun ka Rashel, uha kyrteng u Joseph.

Te u Eso u la ong ha u Jakob, 'Nga la iashem shibun eh ki langbrot, ki masi kyuthei, bad ki blang,—balei me la phah ia ki sha khmat ?'

U Jakob u la ong, 'Ki long ki jingai burom ia me kein.'

U Eso u la jubab, 'Nga don biang ko para ; to ri ha me ia kiba me don.'

'Nga kyrpad to shim ia ka jingai burom jong nga,' la ong u Jakob, 'namar U Blei U la ai ia nga shibun eh.' Te u Jakob u la kyrpad katta katto i u Eso ban shim ia ki, bad ha kaba khadduh u la shim ia ki.

U Eso u la ong ha u Jakob, 'Ia ngin ia leit lang ; bad nga ngan iaid sha khmat.'

Hynrei u Jakob u la ong, 'Ngam lah ban iaid stet kum me, namar ba nga don shibun ki khun ba dang rit bad nga ; ki khun langbrot, ki khun blang ; lada ngin boh stet eh ia ki baroh shi ngi kin iap noh.' Kumta u Jakob um shym treh leit bad u Eso.

Te u Eso u la leit wan sha la ing, kaba sha jingai eh ; namar ba u Eso um shym shong ha ri Kanaan. Hynrei u Jakob u la sah ha ka ri Kanaan ; naba u i kwah ban shong hangta.

Phi iohi ba U Blei u la shah pat ia u Jakob ban wan phai sha ri Kanaan kumba u la lah kular. U Jakob um shym klet ia ka jingphohsniew ba thiang ba nga la iathuh ha phi. U la leit sha kata hi ka jaka sa shisien kaba u la

tei mawlum ban kynmaw ia kata ka jaka ; kumta ba u la lah ban shem pat ia ka. Hangta u la tei ka duwan, bad u la ainguh jingknia ha U Blei, uba la leh sbun katta katta ia u. U Blei u la ai jingbam bad jaiñkup jaiñsem ia u, kumba u la kular ; bad ba u la ai ruh bun kiei kiei nalor kita ; namar ba U Blei u la ai tnga bad khun, bad shakri, bad jingri ia u ; bad ba U Blei u la pynlong ia u hynmen jong u uba ieit ia u, bad ba u la shah ia u han wan phai pat sha ri Kanaan. U Jakob u la ieit ia U Blei shibun eh, bad u la nguh ia u na ka bynta ka jingsbun jong u.

Hep ba ieit, U Blei um shym leh sbun eh ia phi ? iathuh ia nga ai u la ai ia phi. Phi lah ban kynmaw tang shiphew re khadar tylli kiei kiei ba u la ai ia phi ? Kum ki jingbam, ki jaiñkup, ki jaiñsem, etc. Haba dei ba dei ki briew ki la leh sbun ia phi, bad U Blei u la pynman jemnud ia ki. Katno phi dei ban ieit ia U Blei.

KA LYNNONG XI.

U JOSEPH, HA KA THILEW

JEN. XXXvii. 1-25.

U Jakob u la iohi pat ia la u kpa ba la tymmen u Isaak ; te hadien u Isaak u la iap ; u Jakob bad u Eso ki la tep ia u ha kata kajuh ka krem ha kaba la buh ia u Abraham bad ka Sarah. U Isaak u la matlah la bun snem shuwa ban un iap, hynrei ynda un mih pat, ki khmat jong u kin nym matlah shuh, ka met jong u baroh kawei kan long kaba thymmai bad ba don burow.

U Eso, phi tip, um shym shong ha ka ri Kanaan : hynrei u Jakob u la jied ban shong ha ri Kanaan, bad la ki khun lem bad la ki jingri.

Baroh ki khun shynrang ki la rangbah, sa tang u Benjamin uba dang khunlung. U Joseph u kham san ban ia u Benjamin. U la long u khynnah ba la san, bad uba bha tam na ki khun baroh. Ki shiphew ngut ki khun ba la rangbah ki la long kiba runar. Ki la ju sumar ia ki langbrot bad ki blang, bad haba u Joseph u la don lem bad ki, ki la pynsgewsih ia u da ka akor ba sniew jong ki. Ki la lehbein eh ruh ia u, bad barabor ki la kren runar ia u. U Jakob u la iet palat ia u Joseph bad kata ka la pynlong ia ki ba kin pihuiñ. Ki la shun ia u namar ba u la long uba thep mynsiem bad ba iet eh.

U Jakob u la ai ka jingai sngewbha ba itynnad ia une u khun ba iet. Ka la long ka sopti kaba itynnad eh ba la thaw da ki bun rong—kaba stem, kaba byriong, kaba jyrngam, kaba byrsaw, kaba saw, kaba sawbthuh ; bad u Joseph u la ju phong ia ka. Kita ki hynmen ki la pihuiñ katta katta haba ki la iohi ia kano ka sopti.

U Soitan u iet eh ban pyniapihuiñ ia ki briew. Ng dei ban duwai ha U Blei ban da ia ngi na kaba ngin long kiba ia pihuiñ. Phin sa iohsngew aiu kine ki hynmen ba runar ki la leh, namar ba ki la pihuiñ ia u Joseph ba iet ba bha.

Ha kawei ka miet u Joseph u la phohsniew kaba phylla shibun eh. U la mut ba u la don ha lyngkha kew

ryngkat bad la ki hynmen baroh, bad ba ki dang ia khúm song kew shibun shibun, kiha ki khot ki song-kow. U la tharai ba ki hynmen jong u baroh ki la iathaw la ka song ka song, bad baroh ki song ki hynmen jong u ki la dem ha ka song jong u. U Joseph u la tharai ia kane ba ka la long ka jingphohsniew kaba phylla eh, bad u la iathuh ia ka ha la ki hynmen.

Hynrei baba ki la iohangew ia kata ki la shla lep, bad ki la ong, 'Ngi tharai me mut ba ngin sa iadem khrup ha me, la me long uba kham khynnah ban ia ngi !' Bad kumta ki la kham shun ia u ban ia kaba mynshuwa.

Sher shen hadien, U Joseph u la phohsniew kawei pat ka jingphohsniew kaba phylla. U la mut ba u la iohi ia ka engi, u bnai, bad khadwei tylli ki khlur ha sahit bnong, bad ba ki da dem khrup ha u.

Kane ka jingphohsniew ka la long kaba kham phylla ban ia kata kawei pat ; bad u la iathuh ia ka ha la u kpa, bad kumjuh ha la ki hynmen rub.

U kpa jong u u la sangewkyndit, bad u la ong, 'Hato ka sugi ka mut ia nga, bad u bnai ia ka kmie jong me, bad ki khlur ia ki hynmen jong me, bad ngin sa iadem khrup ha me ?' Hynrei pynban u Jakob u la pyrkhath ba U Blei u la phah ia kata ka jingphohsniew ha u Joseph, bad ba kan wan urlong ; hynrei kita ki hynmen ki la nang shla nang shla.

Te ki hynmen u Joseph ki la don shibun eh ki langbrot bad ki blang ban ap, bad ym shym la don phlang biang ia

ki baroh hajan ki ingjaiñ, kumta ki la ialam ia la ki kynhun sha jngai bah, ba kin ioh bam lang thymmai. u Joseph u la sah ha ing bad la u kpa ba la tymmen ; bad u Benjamin ruh u la sah ha ing namar ba u dang khynnah eh.

Ha kaba khadduh u Jakob u la kwah ban tip kumno ki la long ki khun jong u ; kumta u la ong ha u Joseph. 'Khie leit khmih ia ki hynmen jong me, bad wan pat ban iathuh ha nga kumno ki long, bad kumno ruh ki long ki kynhun jingri.'

U Joseph u la long uba kloi barabor ban leh ia kaei kaei ba u kpa jong u u la kwah ; kumta u la leit bran. Um shym lam kada ban shong, ym shym don shakri ; hynrei u la phong tang la ka sopti ba itynnad ; u la khublei ia la u kpa. Um shym pyrkhat slem haduh katno kan long shuwa ba un iohi pat ia ka khmat u kpa ba ieit.

U Joseph u la leit jngai eh, hynrei um shym shem la ki hynmen. Khadduh uwei u briew u la iohi ia u, bad u la ong, 'Iano phi wad ?'

U Joseph u la jubab, 'Nga wad ia la ki hynmen,—phi lah ban iathuh ha nga hangno ki ia pynbam phlang la ki kynhun ?'

Te uta u briew u la iathuh ha u na kano ka lynti ki la leit.

U Joseph u la leh shitom shibun eh ban wad la ki hynmen.

Te haba ki hymmen ki la iohi ba u Joseph u wan haba u dang na jngai, ki la tip ba dei u Joseph ; bad ki la ia ong ha lade, 'Ha khmih u nongphohsniew u wan : to ngin ia pyniap ia u bad ngin ia buh hapoh ka thliow kaba jylliew, bad ngin iathah ha u kpa jong ngi ba u sing lane u dngiem u la bam ia u !'

Kumta haba u Joseph u la wan poi ha ki, ki la kem bad ki la bat khak ia u. U la wan ha ki da ka jingieit bad ka jingsbun ; hynrei ki ki la bitar ia u ; bad u la long thik kum i khun langbrot ba luiui ha pdeng ki sing bad ki khla. U la long kum U Trai Jisu haba ki Jiw ba runar ki la kem ia u ha ka kper.

Kita 'i hymmen 'in sa pyniap ia u, hynrei uwei na kita ki hymmen, uba kyrteong U Reuben, u la ong, 'Wat pyniap ia u, hynrei sku buh ia u ha ka thliow.' Uno u hymmen u la losa uba kham sbun khyndiat ban ia kita kiwei, bad u la thmu ban sei ia u na ka thliow bad ban wallam ia u pat sha u Jakob. Kita ki hynmen ki la iakut ban nym pyniap ia u. Hynrei nyngkong ki la tar noh ia ka sopti ba itynnad jong u.

Oh, katno u la iam kthang haba u la iohi aiu kin sa leh ia u ! Katno u la kyrpad ia ki ban pynim ia u, bad ban shah ia u ban leit phai noh sha la u kpa !—hynrei kim sangap¹ ; namar ha ki dohnud jong ki ki la kham eh ban ia ki maw.

1. Shisha ngi la rem shaphang uta u para jong ngi, nabangi la iohi ia ka jingjynjar ka mynsiem jong u, mynba u la kyrpad ia ngi, te ngim shym sngew saba ia u.—Jen. xlii. 21.

Ki la buh ia u hapoh ka thliew ba jylliew, bad ba dum; bad hangta u la sah, uba thngan uba sliang, bad uba tlot. Khlem um wat shi synjaw ruh ban pynjah sliang. Katno ka la pynsgewsih ia u Joseph ban pyrkhat ba un nym ioh leit phai shuh sha la u kpa ba ieit, bad ba u kpa jong u un tharai ba u la iap !

Kita ki hynmen ba runar kim shym suidñiew ia ki jingud jong u, hynrei ki la ia shong khop bad ki la ia sdang ban ia bam jamiet.

U Blei u la iohi ia ki na la ka khet na bneng, bad u la engewsih eh.

KA LYNNONG XII

U JOSEPH, U MRAW

JEN. xxxvii. 24-35.

Katba kita ki hynmen ki dang ia bam jamiet, ki la khmied bad ki la iohi ba don khyndiat ki briew kiba dang ia wan. Katba kita ki briew ki nang wan kham hajan ki la iohi ia ki ut, bad ia ki briew kiba shong halor jong ki. Ngan iathuh ia phi kine ki briew ki la long kiei.

Ki la shong ha ka ri kaba jngai eh, bad ki la leit sha ri lum, ha kiba la man kiei kiei kiba thieng eh, kiba la khot musla bad umphniang ba iwbi (balm). Ki la lah kheit ia kita ki kynja ba thieng, bad ki la khum ia ki ha ki song kiba heh bad ki la pyunkit halor ki ut jong ki.

Ki la dang ia leit kit ia ki sha ka ri ba jngai eh, ban die ia ki ban ioh tyngka.

Kane ka la long ka rukom ka jingioh bam jong ki, bad ka la long ka rukom kaba bha ; hynrei pynban ki la long ki riewbymman, kumba phin sa iohi.

Uwei na ki hynmen, uba kyrteng u Juda, u la ong, 'To ngin ia die ia u Joseph ha kito ki briew : na ba kan kham bha ban shu die ban ia ka ban pyniap ia u : ngin ioh tyngka katto katne lada ngin die ia u : bad kan long kaba runar eh ban pyniap ia u Joseph, namar ba u long u para jong ngi.'

Hynrei pynban, kam long kaba runar eh ban die ia u Joseph. ? Une u hynmen ruh um shym long uba ieit da shisha. Kiwei pat ki hynmen ki la ia ong ba ki la ia pyrkhat ba ka la long ka jingpyrkhat kaba bha ban shu die ia u Joseph. Kumta ki la leit sha kita ki briew, bad ki la kylli ia ki lada kin thied ia uwei u khynnah.

Bad kita ki briew ruh ki la ong, 'Haoid.' Kane ka la long kaba bymman.

'Katno phin siew ia ngi na ka bynta jong u ?' la ong kita ki hymmen.

'Ngin siew ia phi arphow tyngka,' la ong kita ki briew.

Te ki hymmen u Joseph ki la paring ia u Joseph na ka thliew. Lehse u la pyrkhat ba kin sa pyllait ia u ban leit phai pat sha la u kpa.

Ah ! uba pli u Joseph ! U la shem shen shen ba ki hynmen jong u kim shym leh ieit. Kita ki briew bad la ki ut ki ia ap shabar ka thliew.

Kita ki briew ki la siew ia ki tyngka ha ki hymmen ; to ynda kumta ki la shim ia u Joseph, ki la kit noh ia u bad ki.

Haba u Joseph u la leit kita ki hynmen ki la ia ong, 'Kumno ngin iathuh h. u kpa jong rgi haba un kyll ia ngi hangno u Joseph u don ?—ngin nym ia ong ba ngi la iohi ia u Joseph, hynrei ngin ia ong ba ngi la shem ia ka sopti jong u ha ka khyndew !'

Te kita ki hymmen ki la pyniap iwei na ki khun blang jong ki, bad ki la wieh ia kata ka sopti ba itynnad ha ka snam. 'Ngin pyni ia kane ka sopti ha u kpa jong ngi te,' ki la ia ong. Kumta ki la lam ia ka sopti sha ing, ba la bit da ka snam suda ; bad ki la shim ia kita ki tyngka ruh de kiba ki la die ia u Joseph.

Phi tharai ba ki la suk ha la ki dohnud ? Em, em ! Ki bymman kim lah ban suk ; namar ba U Blei u la thoh ia ka jingbymman jong ki ha la ka kitab bad ki dei ban angew sheptieng.

Uba pli u Joseph ryngkat bad ki riowbymman um shym long u bym suk kum ki ; namar ba U Blei u la long u lok jong u.

U Jakob tymmen u la dang pynleit jingmut shaphang ki khun jong u katha ki la leit noh. Katno u la dei ban

sngewbha haba u la iohsngew ia ka jingpah ki langbro jong ki, bad u la tip ba ki la wan sha la ing! U la de ban khmih lynti ban iohi ia u Joseph ba u don ryngka bad ki ne em? Hynrei em,—ki khun jong u ki la wan ha u, ki da bat ia ka sopti u Joseph ha ki kti jong ki. K la pyni ia ka ha u Jakob, bad ki la ong, 'Ngi la shen ia kane,—Phi tharai ka dei ka sopti u khun jong phi?'

U Jakob u la ithuh ia kata ka sopti, bad u la ong, 'Ki long ka sopti u khun jong nga: u sing lane u dngiem u la bam ia u, bad u la tar lyngkhot lyngkhai ia u Joseph!'

Katno u Jakob u la iam na ka bynta u khun ba ici jong u! Katno ruh u la sngewsih ba u la phah weibriev ban wad la ki hymmen! Kita ki hymmen ba runar ki la pyrshang ban pyntngen ia u Jakob, bad ki la ong, 'Wad ia eh katta katta;' hynrei u Jakob um sngap.

'Em; nga iap neh: te ngan long ryngkat bad u Joseph: namar ngan nym suk shuh lano lano ruh!'

Katno kaba isangsot ban iohi ia une uba pli u tymmen ba u da dem ha la u diengduh, la u niuhlieh, bad ka khma: ba dap da ka jingsngewsih sat, katba u la pyrkhata ia u khun ba ieit jong u ba la kem u sing ne u dngiem! U Benjamin ba rit n la long ka jingpyutngen ia u. U Jakob um ju pyllait shuh ia u, lymne shaniah ia u ha ki hymmen jong u, la um shym tip haduh katno ki la long kiba runar.

Kine ki hymmen, nyngkong ki la pthuiñ ia u Joseph, hadien kata, ki la die ia u, bad ynda kumta ki la iathuh lamler ban buhrieh la ki pop.

Ki khynnah haba dei ba dei ki pyrshang ban buhrieh la ki jingduna da kaba iathuh lamler, bad kumta ki pynsgewsih shuh shuh ia U Blei. Hep ba ieit kynmaw ba U Blei ha la ka sngi u iohi ia phi bad u tip ruh lada kaba phi ong ka long kaba shisha ne em. Pyrkhat katno U Blei u long uba khuid, bad duwai ha u ha la ka sngi ban iarap ia phi ban kren ia kaba shisha.

KA LYNNONG XIII.

U JOSEPH U NONGSAH BYNDI

JEN. xxxix. 1-6, 17-23.

Kita ki briew kiba la thied ia u Joseph ki la lam ia u sha ka ri kaba jugai eh, kaba la khot ka ri Ijipt. Ynda ki la poi ha Ijipt ki la tyrwa die ia u kumba tyrwa kulai lane masi. Ha kane ka ri kaba ngi shong, ym ju don ba die briew. Ha khyndiat ki ri la ju die briew, bad la khot ia ki, ki mraw ; la ju sympat bad la ju pyntrei shitom eh ia ki, hynrei ym ju siew bainong ia ka jingtrei jong ki.

Ia uba pli u Joseph la die kum u mraw. Phim kyrmen ba u briew uba sbun un thied ia u ? Dei u briew uba sbun uba la thied ia u. La don u briew uba riwspah oh uba la ia ithuh bad u syiem, u la thied ia u Joseph ban long u mraw jong u. Ka kyrteng jong u, u Potiphar. U la ialam ia u Joseph ryngkat bad u sha la ing, bad u la ai jingtrei ia u ban trei hangta. Kumta u Joseph u la long u shakri jong u.

U Joseph u la pyrshang ban long u shakri ba bha. La u la kwah eh ban don ryngkat bad la u kpa, um shym pyuleit la ka por ha kaba khuslai, hynrei u la leh shitom eh ban pynsgewbha ia la u kynrad. Haba u kynrad jong u, u la iathuh ha u ban leh eiei. u la leh bha katta katta ba u kynrad jong u, u la sngewbha ia u da shisha. Dei U Blei uba la pvulah ia u Joseph ban pyndep bha ia la ka kam; bad u kynrad u Joseph u la tip ba la dei U Blei uba la iarap ia u ban pyndep bha ia kiei kiei.¹

Nga tharai ba u Joseph u la iathuh ia u; namar u kynrad jong u um shym tip ia U Blei Uba shisha, hynrei uba la mane ia ki blei thaw.

U kynrad jong u, u la nang sngewbha man la ka sngi ia u. Khadduh u kynrad jong u, u la ong ha u Joseph, 'Nga lah ban sha shaniah bha ha me katta katta, ba ngan aiti ha mo ia kiwei pat ki shakri haba ngam don ha ing. Sumar ia ka ing, bad ia kiei kiei baroh kiba hapoh jong ka, ia ka kper bad ia ki tyngka; na ba nga lah ban shaniah ha me.'

Kumta u Joseph u la shimti ia kiei kiei baroh, bad baroh kiwei pat ki shakri ruh ki la shah shkor ia u katba u ong: bad ba u la lah ban leh katba u mon haba u kynrad jong u um don ha ing. Hynrei u Joseph u la leh thik kum haba don u kynrad jong u ha khmat jong u; naba u la tip

1. Bad u kynrad jong u, u la iohi ba U Trai u la don ryngkat bad u, bad ba U Trai u la pyuman bha ia kiei kiei baroh ha ki kti jong u ia kiba u la leh.—Jen. xxxix. 3.

ba ka khmat U Blei ka don barabor halor jong u. Don bun eh ki khynnah kiba leh sniew shen shen tang shu lah mih ki kmie ki kpa jong ki na ka kamra ; kum kita ki khynnah kim sheptieng satia ia U Blei.

La u Joseph u la donbor halor kiei kiei baroh kiba bang ban bam, bad kiei kiei kiba itynnad ban kup, u la shim tang katba u kynrad jong u, u la shah ia u ban shim. U la long uba trei barabor haba dei ba dei ha ing haba dei ba dei ha lyngkha ; bad U Blei u la pynman bha ia kiei kiei ha lyngkha ; bad ka jingtrei ha ing ruh ka iaid beit. U Potiphar um ju pynshitom shuh ialade, namar ba u la shem ba u Joseph u la lah ban pyniaid ia kiei kiei baroh na ka bynta jong u.

Kumta U Joseph u la lah ban ioh mynta katba u mon : hynrei um lah ban klet ia la u kpa, bad ia la u para ba dang rit, u Benjamin. Ka kmie jong u, ka Rashel, phi tip ba ka la lah iap khyndiat por mynshuwa.

Te mynta phin sa iohangew ka jingjia kaba sngowsih sat haduh katno ka la jia ha u Joseph.

U Potiphar u la don ka tnga kaba runar eh. Ka la kwah ban beh noh ia u Joseph na ing, namar ba u Joseph u la shem katno kaba runar ka la long ; kumta kam shym sngewbha ban iohi ia u Joseph.

Kane ka kynthei bymman ka la ong ha u Potiphar 'U mraw jong phi, u Joseph, ia uba phi tharai bha eh, u u long uba runar eh, bad haba phim don ha ing u leh

sniew eh ?' Te ka la iathuh ha u Potiphar ia ki kam bymman kiba ka la ong ba u Joseph u la leh.

U Potiphar u la long uba bieit katta katta kat ban ngeit ia ka, bad u la bitar lep bad u la ong, 'Ia u Joseph, yn thep ha byndi.'

Khyndiat ki briew ki la kem ia u Joseph bad ki la ialam ia u sha ka ing byndi kaba la don ha ing u Potiphar hi.

Hep ba ieit phi la ju don ha ing byndi mynno mynno ? Ka long ka jaka kaba dum bad ki jingkhangit kiba rit ba rit eh, bad ki shalyngka nar ha khmat ki jingkhangit, bad ki khyrdop bad ki nar khang kiba heh.

Ia u Joseph la thep ha ka byndi ; bad ia ki kjat jong u la pynmong da ki kynjri nar ba leh ia kiba la teh baroh sawdong ia ki.¹

La don shibun eh ki briew ha ka byndi, bad bun eh na ki kiba la leh bymman, hynrei u Joseph um shym leh bym dei eiei ruh em. U Blei u shu dang ieit ia u Joseph, bad u la lah ban pynlong suk ia u wat ha ka byndi.

La don u briew uba la bat ia ki shabi ka ing byndi, bad uba sumar ia ki nongsah byndi ; la khot ia u nongap ka ing byndi. Haba dei ba dei ki nongap ki long kiba runar eh, hynrei U Blei u la buh ha ka dohnud u nongap

¹ Ia u Joseph la die ban long u shakri, ia ki kjat jong u la pynshitom ha ki nar-kjat.—Salm. cv. 17, 18.

ban ieit ia u Joseph. U Joseph u la long uba bhabriew eh, bad u la shakri bha ia u nongap, bad u la ngeit ia kaba u la ong baroh.

Ha kaba khadduh u nongap u la law noh ia ki kynjri na ki kjat u Joseph, bad u la shah ia u ban iaيد kylleng ka byndi, bad ban sumar ia ki nongsah byndi. Uta nongap u la shem ba u la lah ban shaniah ia u, bad ba u Joseph u la lah ban pyniaid biang ia kiei kiei. Dei U Blei uba la pynlah ia u Joseph ban leh bha ha kiei kiei baroh haduh katta katta ; namar U Blei u la long u lok u Joseph, bad ha la ka sngi u la ap ia u ban pyntngen ia u. U Joseph, u la kyrmen ba U Blei ha kawei ka sngi un pyllait ia u na ka byndi.

KA LYNNONG XIV.

U JOSEPH : U NONGRAH KHURI BAD U NONGSHET KPU

JEN. xl.

Ka byndi, phi kynmaw, ka la don ha ing u Potiphar. Ha kawei ka sngi u Potiphar u la wallam ar ngut ki briew ha u Joseph, bad u la ong ha u Joseph, 'Sumar bha ia kine ki briew ba kin nym lait na ka ing byndi. Nga aiti ia ki hapoh ka jingsumar jong me.' Kumta phi iohi ba u Potiphar u la pyrkhath ba u lah ban shaniah ha u Joseph ; lehse u la shem ba u Joseph um shym long uba aniew katta katta kumba u la pyrkhath shisien, hynrei pynban um shym pyllait ia u Joseph na ka byndi. Ngan iathuh ia phi

kiei ki la long kita ki briew kiba u Potiphar u la wallam ha u Joseph : ki la long ki shakri u syiem ka ri Ijpt. U syiem ka ri Ijpt u la don bun eh ki shakri kiba shakri ia u. Uwei na ki shakri jong u, u la ju wallam waiñ ia u ha ka khuri ban dih. Te ia une u shakri, la khot u nongrah khuri jong u. Uwei pat. uba ju shot ia kiei kiei kiba un bam janiet, bad u wallam ia ki ha u syiem. Ia uta la khot u nongshet kpu.

U nongrah khuri bad u nongshot kpu baroh ar ngut ki la pynthut ia u syiem : ngam tip ki la leh aiu, hynrei ki la pynbitar eh ia u syiem ba u la lah hukum ba yn set ia ki ha ka byndi.

Kumta u syiem u la ong ha u Potiphar, u kapten rangbah, 'Thep ia kine ki briew ha ka byndi.'

Te u Potiphar u wallam ia ki ha u Joseph, bad u la iathuh ha u ban sumar bha ia ki. U Joseph u la sot lang ia ki ha kawei ka kamra, bad u la ai kpu bad um ia ki barabor, bad u la sumar bha ia ki.

Ha kawei ka step, haba u Joseph u la wan jngoh ia ki, u la khmih thuh ba ki la imat sngewsih eh. Kumta u Joseph u la ong ha ki, 'Balei phi i sngewsih katne katne ?'

Te ki la phai ktien, 'Ngi baroh ar ngut ngi la ia phohsniew ki jingphohsniew kiba phylla eh hynne mynmiet, bad ngi tharai ba ki jingphohsniew jong ngi ki don jingmut eiei, hynrei ngim lah ban tip ; bad ym don mano mano ha ka ing byndi uba lah ban iathuh ha ngi.'

Te u Joseph u la ong, 'Hynrei U Bloi jong nga U tip ia kiei kiei baroh : U lah ban iathuh ha nga ia ka jingmut. Tang ba phin iathuh ha nga ia ki jingphohsniew jong phi.'

U nongrah khuri u la iathuh nyungkong ia la ka jingphohsniew. U la ong, 'Nga la mut ba nga la iohi ia u dieng uba kumba soh ki soh-waiñ,—u diengbain. U la don lai tylli ki tnat, hyurei ym don sohwañ. Katba nga dang khmih, nga la iohi ki shyiluit ba rit, te ki la kylla sohwañ, bad ki la ih bha.

'Nga la kheit ia ki sohwañ, bad nga la khem ia ki ha ka khuri, bad nga la wallam ia kata ka khuri ha u syiem ba un dih, kumba nga la ju leh.'

Kane ka la long ka jingphohsniew u nongrah khuri, bad U Blei u la iathuh ha u Joseph ia ka jingmut jong ka.

'Me la iohi lai tylli ki tnat,' la ong u Joseph ; 'don oiei ka ban jia ha me ynda la lai sngi. U syiem un phah pat ia me ban long u nongrah khuri jong u.'

Haba uta u nongshet kpu u la iohengew ia kane ka jingmut ba sngewbha, u la pyrkhat ba ka jingphohsniew jong u ruh kan long kaba sngewbha ; kumta u nongshet kpu u la sdang ban iathuh ia ka bad u la ong, 'Nga la phohsniew ba nga bah lai tylli ki shang kiba lieh halor ka khlieh jong nga, uwei halor uwei pat. Ha kita ki shang la don ka jingbam kaba la shet, bad ki sim ki la wan bad ki la puh noh ia kata ka jingbam na u shang uba ha khlieh.

Uta u nongshet kpu u la pyrkhat ba u Joseph un ong, 'Ynda la lai sugi men sa leng pat u nongshet kpu u ia

syiem.' Hynrei kane ka jingphohsniew ka la don ka jingmut kaba sngewsih eh.

'Don eiei ka ban sa jia ha me ynda la lai sngi,' la ong u Joseph. 'U syiem un sa phah khot ia me, bad un sdien ia me halor u dieng, bad ki sim kin puh ia ka doh jong me na ki shyieng jong me.'

Kumta, katba u nongrah khuri u la sngewbha ia kata kaba la ong u Joseph ia u, uta uba pli u nongshet kpu u la sngewsih eh naba u la tip ba u dei ban iap.

U Joseph u la don kawei ka jingkyrpad rit ban pan na u nongrah khuri. Phi lah ban pyrkhatae kata. 'Ynda me la don ha khmat u syiom ka ri Ijipt,' la ong u Joseph, 'haba me ai wain ia u, men iathuh ha u shaphang jong nga? Iathuh ia u kumno ba la set khop ia nga ha ka byndi, bad ba ngam lah ban ioh lait shuh. Nga shisien nga la shong ha ka ri ba jngai eh, bad la tuh noh ia nga, bad mynta ia nga la set khop ha kane ka ing byndi, la ngam shym leh eiei ruh kaba sniew ba nga dei ban shah set ha kane ka ing byndi. To kyrpad ia u syiem ba un pyllait noh ia nga.'

Phi iohi u Joseph um shym iathuh ia ka jingbymman ki hynmen jong u ha kaba ki la die ia u.

Ynda la lai sngi u syiem u la phah kyndiat ngut ki briew sha ka ing byndi ban wallam ia u nongrah khuri bad ia u nongshet kpu. Ka la long ka sngi kha u syiem, bad u syiem u la thaw ka jingkhawai ia la ki shakri, bad u la kymaw ia u nongrah khuri bad ia u nongshet kpu, bad u la ong, 'Ai ba u nongrah khuri un wan phai pat sha

nga ; bad ai ba yn sdien ia u nongshet kpu ; ngan nym map ia u.' Kumta, mynta baroh ar ngut u nongrah khuri bad u nongshet kpu, ki la tip ba u Joseph u la lah iathuh ia ki ia ka jingshisha.

Uta u nongrah khuri u la kynmaw ia u Joseph haba u la don bad u syiem ? Em, u la klet ia u. Nga tharai ba u la byrngia ha kiei kiei kiba itynnad ba u la iohi, ia ka bam ka di, ia ka tyngka, ia ka jaiñkup jaiñsem, bad u la klet noh ia uba pli u Joseph uba la don ha ka byndi. Uta u nongrah khuri u la long u bym sbun, bad uba kham sniew ban ia u bym sbun,—u la long u bym sngewnguh. U Joseph u la lah leh sbun ia u, hynrei pynban um shym leh sbun kylliang ; namar kata nga khot ia u, u bym sngewnguh. Bun eh ki khynnah ki bym sngewnguh ia la ki kmie ki kpa kiba la leh sbun ia ki haba ki dang rit ; bad baroh ki briew ki long ki bym sngewnguh ia U Blei, Uba la ai la U Khun ban iap na ka bynta jong ki.

Uba pli u Joseph u la ap lehnohei. Ym shym don ba la wan ban pyllait ia u na ka byndi. Kawei ka sngi ka la leit noh, te, sa kawei pat ruh ; ka liur ka la wan, bad, te, sa ka tlang : hynrei ia u Joseph la shu set khop. Hynrei pynban U Blei um shym klet ia u. Balei U Blei u la pynap slem eh ia u ? Ba un nang ban long uba iaishah. Haba dei ba dei U Blei u hikai ia ki khun ba ieit jong u ban long kiba iaishah da kaba u pynpang slem slem eh ia ki. U tip ia ka por kaba bha tam ban pyllait ia ki lane ban shim noh ia ki bau shong lem bad u ha bneng.

KA LYNNONG XV.

U JOSEPH, LANE KA JINGPYLLAIT

JEN. xli. 1-53.

Nga la iathuh ia phi shaphang u syiem ba khraw ka ri Ijpt. U la long u syiem kata ka ri ha kaba la don u Joseph. Ka kyrteng jong u ka la long u Pharo. U la don shibun eh ki shakri, kumba nga la iathuh ba phi. U la shong halor ka khet, u la kup ki jaiñ ba itynnad, u kynjri ksia ha ka ryndang jong u, ka sati ba ka kti, bad ka pansngiat ksia ha ka khlieh jong u. U la shong ha ka ing kaba itynnad. bad u la shorg halor ka kali ba la pynring da bun tylli ki kulai ; bad kat shaba u la iaid lait ki briew ki la dem ngon ha ka khyndew. Ha kawei ka miet, une u syiem ba khraw u la phohsniew ar tylli ki jingphohsniew kiba phylla eh. Ngan iathuh ia phi kiei kita.

U la pyrkhat ba u la ieng harud ka wah bah, bad ba hynñiew tylli ki masi kynthei ba sngaid ki la mih noh na kata ka wah bah, bad ki la sdang ban bam ia u phlang uba la man hajan. Kane ka la long ka jingiohi kaba sngewbha ; hynrei shen shen hadien, u la ioi hynñiew tylli ki masi kynthei ba raikhoh (kiba kham isih ban ia kino kino ki masi kynthei ba u la ju ioi) ki la mih noh na kata ka wah bah ; bad ki la bam ia kita ki hynñiew tylli ki masi kynthei ba sngaid ; te, hynrei pynban, ynda ki la lah bam ia kita ki la i raikhoh kumba mynshuwa. Te u syiem u la kyndit thiah.

Hynrei shen shen u la iohthiah pat, bad u la phohsniew ba u la iohi uwei u jyntang-kew uba don hynñiew tylli ki rynjup sohkeu ba met bad ba bha kiba mih halor jong u. Katba u dang khmih, u la iohi ia uwei pat u jyntang kew, uba don hynñiew tylli ki rynjup sohkeu kiba sniew eh halor jong u, bad kita ki rynjup-sohkeu ba sniew ki la bam ia kita ki hynñiew ki rynjup sohkeu kiba bha.

Kine ki la long ki ar tylli ki jingphohsniew u Pharo. U la pyrkhath ia ki kiba phylla eh, bad u la kwah ban tip ia ka jingmut jong ki. Ynda lashai mynstep u la ong ha ki shakri ban wad ia kino kino ki briew kiba ong ba ki lah ban iathuh ia ka jingmut ki jingphohsniew. Bun bah ki briew ki la wan kiba la leh mynleh stad, hynrei kim lah bar iathuh ha u syiem ia ka jingmut ki jingphohsniew jong u. U syiem u la khulai eh, hynrei un leh kumno ?

Ha kaba khadduh u nongrah khuri u la kynmaw shaphang u Joseph. Um shyin pyrkhath shaphang jong u la slem eh, bad mynta u la sngewsih. U la ong ha u syiem, 'Nga kynmaw ia ka jingduna jong nga mynta. Phi tip, Ko Syiem, ba phi la bitar shisien ia nga bad ia u nongshet kpu jong phi, bad phi la set ia ngi ha ka byndi, ha ing u kaptan Potiphar. Katba ngi la don ha ka byndi, u nongshet kpu bad nga, ngi la ia phohsniew baroh ar ngut la ka jong ka jong. bad uwei u samla, uba long u shakri, u la iathuh ha ngi ia ka jingmut ki jingphohsniew jong ngi, u da ong ba yn sdien ia u nongshet kpu, bad ia nga yn pyllait na ka byndi, bad kumta ka la jia : ia u nongshet kpu la sdien, bad phi la phah pat ia nga ban long u nongrah

khuri jong phi, thik kumba la ong uta u samla.' Te u Pharo u la ong ha ki shakri jong u ban wallam ia uta u samla na ka ing byndi.

Kumta ki shakri ki la leit sha ka ing byndi, bad ki la ong ha u nongap, 'Ngi la wan ban wad ia u Joseph ; u syiem u kwah ban ia kren bad u.'

Ka la long la slem bah, naduh ba u Joseph u la sngew ia ka lyer ba angewtynnad ba ka shoh halor ka khmat jong u, bad naduh ba u la iohi ia ki lyngkha ba jyrngam. Nga tharai u la dei ban i blied blied bad i pang.

U la leit sha ka ing ba itynnad u syiem, bad u la ieng ha khmat jong u. U syiem u la ong, 'Nga iohsngew ba me lah ban iathuh ia ka jingmut ki jingphohsniew !'

'Ym dei ma nga hi,' la ong u Joseph, 'uba lah ban iathuh ia ka jingmut, hynrei U Blei jong nga u lah ; bad nga tip ba un iathuh ia ka jingmut ki jingphohsniew jong me.' Te u Pharo u la iathuh ha u Joseph ia ki ar tylli ki jingphohsniew jong u,—ka jingphohsniew shaphang ki hynfiew tylli ki masi kynthoi, bad ka jingphohsniew shaphang ki hynfiew tylli ki rynjup sohkeu.

Ynda u la lah kren, u Joseph u la phai ktien,—'Baroh ar ki jingphohsniew jong me ki don ka juh ka jingmut. Kane ka long ka ban sa jia shen. 65 Ha kiwei pat ki hynfiew snem shibun eh u kew un mih ha ki lyngkha ; hynrei hadien kata da kaba eh ba uno uno u kew un man ha ki lyngkha haduh hynfiew snem. Kita ki hynfiew tylli

ki masi kynthei ba sngaid ka mut ia ki hynñiew snem ha kiba shibun u kew un man ; bad kita ki hynñiew tylli ki masi kynthei raikhoh ka mut ki hynñiew snem ha kiba tang khyndiat eh u kew un mih. U Blei U la phah ha me ia kine ki jingphohsniew, ba men tip kaei ka ban sa jia.'

Te mynta u syiom un sa leh kumno ? Ha kaba nyngkong, yn don shibun eh u kew, ynda kumta te yn nym don shuh. Ilep khynnah jong nga, phi lah ban ai buit ia u syiom kumno ban leh ? U Joseph u la ai buit ha u khyndiat. U la ong, 'Tyngkai khyndiat na u kew, haba yn bun katta katta ba phin lah ban ioh katto katne haba ym don shuh u ban mih ha ki lyngkha. Mo doi ban wad u briew uba stad eh, u ban kynshew ia u kew, bad un buh ha ki thiar kiba leh ; lane ki briew kin iap haba u kew um mih ha ki lyngkha.'

U Pharo u la sngewbba shibun eh ia u Joseph namar ba u iathuh ia ka jingmut ki jingphohsniew jong u ; u la ngeit ia kiba la ong u Joseph, bad kumta ruh ki shakri u Pharo baroh ki la leh. Bad u Pharo, u syiom, u la ong ha ki shakri jong u, 'Nangno ngan shem u briew uba stad kum u Joseph ? Dei ma u u ban kynshew ia u kew.'

Te u Pharo u la ong ha u Joseph, 'Me long ma me uba stad ba me dei ban iarap ia nga ban pynbeit ia ki briew baroh ha ka ri. Baroh kin sngap ia me kumba ki sngap ia nga, bad men long uba khraw tam hapoh jong nga.'

Te u Pharo u la law noh la ka sati na la ka kti, bad u la pyndeng ia ka ha ka kti u Joseph ; bad u la ai ia

u ki jaiñkup jaiñsem ba itynnad kum ki jong u hi, bad u kynjri ksiar ba un deng ha ka ryndang. U la ai ia u ka kali ba itynnad ba un shong, bad u la bukom ia ki brierw baroh ba kin dem haba ki iohi ia u.

Kumta ia u Joseph la pynlong u rangbah ba kbraw ; hynrei um shym long uba jaipdeh. U la loit kylleng ka ri halor la ka kali ban thied kew, bad u la thaw ki thiar kiba heh ba heh kylleng la kylleng, bad u la pyndap ia ki da u kew, bad kumta u la loh haduh hynñiew snem. Um shym pynlut la ka por ha kaba bam kaba dih, hynrei ha la ka sngi u la leh bha ia ki brierw.

U la sngewbha eh ba u la iohlait na ka byndi, bad u la nguh ia U Blei shibun eh. Um shym sngew suk namar ba u la kup jain ba itynnad ; hynrei pynban u shu dang iai pyrkhath shaphang u kpa ba la tymmen ba ieit jong u, bad u la kyrmen ba ha kawoi ka sngi un iohi pat ia u, bad u la pyrkhath ruh shaphang u hop Benjamin, bad u la kyrmen ba ki hynmen kim shym pyniap ia u, lymne thep ia u ha ka thliw, bad u la kyrmen ruh ba ki hynmen ki la sngewsih ia ka jinghymman jong ki. Um shym sngew bitar ia la ki hynmen. U Joseph u la tip ba la dei U Blei uba la shah ia ki ban die mraw ia u bad ba U Blei u la shah ia ki ban loh kumta ba u lah ban kynshew kew ha ri Ijipt.

Dei U Blei Uba pynjia ia kiei kiei baroh¹ ; bad U Blei U don ki daw ba stad ia kiei kiei baroh ba u leh.

¹ Ka jingsniew kan ngat ha ka shnong, haba U Trai um loh ia kata—Amos iii. 6.

Ha khmih kumno u la pynkylla ia' ki jingshitom u Joseph sha ki jingkyrkhu.

Lada phi don kano kano ka jingshitom, pan na U ban pynkylla ia ka sha ka jingkyrkhu.

KA LYNNONG XVI.

U JOSEPH LANE U SYIEM KA RI LIPT

JEN xli. 53-57 ; xlii

Hep khynnah ba ieit jong nga, phi la iohsngew, kumno ba la pynlong ia u Joseph uba khraw lajan kat u syiem hi. Shibun eh u kew u la man ha ki lyngkha ha kawei pat ka snem bad ha ka snem kaba bud, bad haduh hynñiew snem hadien ka jingphohsniew u syiem, hynrei naduh kata kham fiar ba u kew u la man. Ki briew kiba duk ki la wan ha u syiem Pharo bad ki la ong, 'Ngim don eiei ruh ban bam, bad ngin sa iap.' Te u Pharo u la ong, 'Khie leit sha u Joseph ; u lah ban iarap ia phi ?' Kamta ki briew ki la leit sha u Joseph, bad u la plie ia ki thiar ba khraw jong u ba la dap da u kew, bad u la die ia u kew, ha ki briew. Ki la wallam tyngka bad ki pla lane byrni ba heh. U Joseph u la shim ia ki tyngka, bad u la pyndap ia ki byrni da u kew. Khyndiat ki la wan na ki lynti kiba jngai eh ; hynrei u Joseph u la don kew biang ia ki baroh.

Ha pdeng kita ki paidbah kiba la wan, la don shiphew ngut ki briew kiba la wan na ka ri ba jngai. Baroh ki la don la ka kada kada, bad halor ka kada ka byrni, bad ha ki kti jong ki ki la wallam tyngka. Kiei kino phi pyrkhat ? Ki la long ki hynmen u Joseph. Haba u Joseph u la iohi ia ki, u la kynmaw ia ki, la um shym la iohi ia ki la arphew snem. U la ithuh ia kita ki hynmen runar, kiba la die ia u arphew tyngka. Lada u la sngewbha u lah ban pynshitom ia ki. U la lah ruh ban iathuh ha ki shakri jong u ban pyniap ia ki. Phi tharai u Joseph un pynshitom ia la ki hynmen, ne un leh sbun ia ki ? Mynta phin sa iohsngew kumno u la leh ia ki.

Kita ki hynmen ki la pyrkhat ba u Joseph u la long u u rangbah ba khraw, bad kim shym tip ba ki la ju iohi ia u mynshuwa ; naba u la kup ki jaiñ ba itynnad, bad ba u la rangbah bad ba u ioh da kawei pat ka kyrteng. kaba u syiem u la ai ha u.

Kumta haba kita ki shiphew ngut ki hynmen ki la iohi ia u, ki la dem khrup ha khyndew ha khmat jong u. Te u Joseph u la kynmaw ia ka jingphoheniew jong u shaphang kita song-kew kiba dem ha ka song-kew jong u, bad u la iohi ba U Blei u la pynurlong.

U Joseph u la sngew kloï ban map ia la ki hynmen ; hynrei u la kwah nyngkong ban iohi la ki la sngewsih ia la ka jingbymman ne em, bad la ki ieit ia u kpa jong ki bad ia u hep Benjamin ; kumta u Joseph um shym iathuh ha ki u long uei. U la leh mynleh rub kum u bym

sbun. U la kren ha ki ha ka sur kaba eh bad u la ong.
'Nongno phi wan ?'

'Na ka ri Kanaan,' ki la ong, 'ban thied jingbam.'

Hynrei u Joseph u la ong ba um ngeit ba ki la kren kaba shisha. 'Phi wan,' u la ong, 'bau k'umih ka ri kaba sniew haduh katno kane ka long, ka bym mih kew eiei ruh, bad phi mut ban wallam ia uno ma uno u syiem bad la ki shipai ban ialeb thma bad ngi.'

'Em, shisha.' la ong ki hynmen u Joseph, 'ngim leh kumta. Ngi long shiphew ngut shipara kiba duk, bad ngi la wan ban thied jingbam.'

Hynrei u Joseph u la ong ba um ngeit ia kaba ki la ong.

Ki hynmen u Joseph ki la phai ktion, 'Ngi long shipara baroh, bad shisien ngi la don khadar ngut ; hynrei uwei u la iap noh, bad uba khadduh eh u don bad u kpa jong ngi, uba la tymmen.'

Ki la pyrshang ban pyungeit ia u Joseph ia kaba ki la ong, hynrei um shym ngeit : kata ka long, ba u leh mynleh kum bymugeit ia ki.

Ha kaba khadduh u Joseph u la ong, 'Nga dei ban iohi ia u para khadduh jong phi. Ngan sa phah ia uwei na phi ban wallam ia u, bad ngan set ia kiwei ha ka byndi tad ynda uta u wan phai pat bad uta u para khadduh.'

Kita ki hynmen ki la shoptieng eh haba ki la iohsengew ia kane : naba ki ia tip ba u kpa jong ki un nym mon ban

ia khlad bad u Benjamin, ba ioh yn pyniap ia u. Kumta ym don uwei ruh na kita ki hynmen uba la ong ban leit wad ia u Benjamin.

U Joseph u la thop ia ki baroh ha byndi, bad u la set lang ia ki lai sugi. Haba la set lang ia ki, ki ruh ki la ioh por ban ia pyrkhath ia ka jingbymman jong ki ia u Joseph.

Haba la set khop ia ki briew, ki ioh por ban pyrkhath bad ban duwai. Hep ba ieit, nga kyrmen lada lano lano la pyushitom ia phi, ba phin duwai ha U Blei ban pynlong uba bha ia phi. Kita ki hynmen ki la sheptieng eh: kim shym tip aia u Joseph un sa leh ia ki.

Khadduh u Joseph u la wan ha ki ha ka byndi bad u la ong, 'Kane ka long kaba phi dei ban leh, te phin im: naba nga sheptieng ia U Blei.'

Katno kita ki hynmen ki la dei ban sngew kyndit haba ki la iohsngew ia u Joseph ba u ong ba u la sheptieng ia U Blei! namar ba kiwei pat ki briew ha ri Ijipt ki la mane ia ki bleithaw.

U Joseph u la ong, 'Ngan bat tang ia uwei na phi ba la set khop ha ka byndi, bad kiwei pat na phi baroh ki lah ban leit phai pat, bad ban lam kew bad phi sha la ing: hynrei ynda phi wan pat phi dei ban wallam ia u para khadduh jong phi lem bad phi, lane ngan pyrkhath ba phim shym kreu ia kaba shisha, hynrei lada phi wallam ia u, ngan ngeit ia phi.'

Kita ki hynmen ki la sngewbha ban pyrkhath ba ki lah ban leit phai pat, hynrei pynban ka la pyndiaw ia ki ban

sngew ba ia uwei na ki yn sa set ha'ka byndi. Ki la kynmaw ia la ka jingbymman ia u Joseph, bad ki la ia ong ha lade hi, 'Ka la long kaba bymman eh ia ngi ban leh ia u kumba ngi la leh. Katno u la kyrpad ia ngi ban pyllait ia u hynrei ngim shyn treh! Bad mynta U Blei u pynshitom ia ngi na ka bynta kata.'

U Joseph u la iohsngew ia kaei ba ki la ia ong, bad kata ka la pynlong ia ki ummat ban tuid ha ki ngab jong u; kumta ba u la donkam ban mih noh na kat ka kamra ban leit iam. Um shym sngewbha ban iohi ia ki ba ki shitom; hynrei phi tip u la kwah ban shem la ki la ki ieit ia U Benjamin, bad ia u kpa ba la tymmen jong ki, bad la ki la sngewsih ia kaba ki la leh baroh ne em.

Haba u Joseph u la wan pat, u la shim ia uwei na ki hynmen, uba kyr teng u Simeon, bad u la ong ba un set ia u ha byndi tad ynda kita kiwei ki la wallam ia u para khadduh jong ki lem bad ki. Kumta u Joseph u la teh ia u Simeon da ki tyllai, laue ki kynjri, katba kita kiwei pat ki hynmen ki la ia ieng sawdong.

Te ki la dei ban kynmaw kumno shisien ba la leh ia uba pli u Joseph bad ba la die mraw ia u.

Ia u Simeon la iehloh weibriew ha ka byndi, bad um shym tip la ki para jong u kin dang wan pat ne em, bad la un dang ioh lait pat ne em.

Shuwa ba ki hynmen kiu mih ban leit wan sha la ing, u Joseph u la ong ha ki shakri jong u, 'Ynda phin pyndap kew ha ki byrni kito ki briew, buh pat ha ki byrni jong ki ia ki tyngka kiba ki la siew ha nga na ka bynta uta u kew, bad ai eiei ha ki bau bam ha lynti. U Joseph u la kwah ba kiba

pli ki hynmen jong u kin ioh jingbam khyudiat ha lynti. Bad u sbakri rub u la leh kumba la ong u Joseph ha u ; hyurei ki hynmen u Joseph kim shym tip aiu uta u shakri u la leh.

Katno kita ki hynmen ki la sngewbha ban ioh lait noh na ri Ijipt, bad ban wan phai pat sha la u kpa bad sha la ki khun ba rit, ki bym shym don eioi ruh ban bam l

Haba ki la poi ha la ing ki la iathuh ha la u kpa baroh kiba ia jia. 'La don u rangbah ba khraw,' ki la ong, 'uba la die kew lu ki briew ; u la kren eh khar khar ia ngi, u la ong ba ngim shym wan thied kew, hynrei ba ngi la shu kwah tang ban iohi ia ka ri, ba ngi lah ban wallam briew ban ialeh thma bad kiba pli ki briew kiba thngan kiha shong hangta U la khot ia ngi, 'ki nongsyntiat.' Ngil iathuh ha u ba ngim shym long ki nongsyntiat, hynrei ba ngi ia don khadar ngat shi para ;—uwei u la iap noh, bad ba uwei u la don bad u kpa jong ngi ha ka ri Kanaan. Hynrei uta u rangbah um ngeit satia ia ngi, bad u la iathuh ha ngi ba ngi don ban wallam ia u para khadduh jong ngi lem bad ngi ; bad u la shim ia u Simeon u la set khop ia u ha ka byndi, bad u la ong ba un nym pyllait noh ia u tad yunda ngi la wan phai pat lem bad u Benjamin.'

Uba pli u tymmen Jakob u la sngowsih eh haba u la iohsngew ia kane baroh. Te kita ki hynmen ki la sdang ban ia plie ia la ki byrni kew, bad ki la ia kyndit thred ban shem ia ki tyngka jong ki hapoh ki byrni jong ki : hynrei kim shym sngewbha, naba ki la ia pyrkhat ba uno uno u la thep ia ki tyngka hangta ban pynehraiñ ia ki, bad

haba kin leit phai pat sha Ijipt yn sa pynshitom ia ki na ka bynta kaba tuh : kumta ki la sheptieng shibun eh.

Kim shym la tuh ia kane ka tyngka ; hynrei ki la long ki nongtuh, naba shisien ki la tuh ia u Joseph bad ki la die ia u arphew tyngka. U Blei U la tip ba ki la long ki nongtuh.

Ki la nang tieng ban ia kaba mynno mynno ban leit phai pat sha Ijipt, bad ban iohi ia uta u rangbah ba khraw : hynrei pynban ki la kwah eh ban leit, namar ba ki la wallam kew tang khyndat, bad ki la denkam kham bun, bad ki la tip ba uba pli u Saneoa un sah ha byndi haduh ba kin da leit pat sha Ijipt.

Kumno kin pynkohnguh ia u Jakob ban shah ia u Benjamin ban leit ? Naba u Jakob u la ong, 'Em, ngam lah ban shaniah ia u Benjamin bad phi, ba ioh kan jia jingmysaw eiei ha u. Phi la shim noh arugut na ki khun jong nga, u Joseph bad u Simcon, bad phin nym wallam pat ia u Benjamin lada ngan pyllat ia u ban leit. Lada kano kano kaba suiew kan jia ha u, phin pynhiar ia u niuh lieh jong nga da ka jingngewsih sha ka jingtop.'

U Jakob u ia sngew kum ban pait ka dohnud ban duh ia u Benjamin ; u la leit eh ia u katta katta.

Kumta kita ki hynmon ki la dei ban sah ha ri Kanaan ; namar ki la tip ba kan nym myntoi eiei ruh ban leit sha ri Ijipt, lynda u Benjamin un leit lem bad ki. Ha kaba katno ka jingkhutlai ki la hap mynta ! U Blei u la pynshitom ia ki namar ka jingbymman jong ki.

KA LYNNONG XVII.

U JOSEPH, LANE KA JINGKHAUAI.

JEN. xliii.

Namar ba ki hynmen kim lah pynkohnguh ia u tymmen Jakob ban shah ia u Benjamin ban leit lem bad ki, ki la sah ha ri Kanaan namar bym banse. Shen shon eh ki la lah bam ia u kew jong ki baroh, bad ym shym don uba mih ha ki lyngkha jong ki, bad kin sa leh kano ban ioh jingbam ?

U Jakob u la iohi katno ki la thngan, bad ha kaba khadduh u la ong, 'Khie leit biang, ban thied jingbam khyndiat ia ngi.'

Te ki la ong, 'Ngim lah ban leit khlem u Benjamin, namar ba uta u briew uba la die kew u la ong ngim dei ban iohi ia ka khmat jong u lynda ngi la wallam ia u para khadduh jong ngi. Lada phiu shah ia u Benjamin ban wan bad ngi, te ngin leit.'

U Jakob u la khuslai eh haba u la iohangew ia kano, bad u la ong, 'Balei phi la iathuh ha uta u briew ba phi la don u para ? Ka la long ka jingleh bym sbun eh jong phi ia nga ba phi la iathuh ha u.'

Te kita ki hynmen ki la phai ktien, 'Uta u briew u la kylli bun eh ki jingkylli ia ngi.' U la ong ha ngi, 'U kpa jong phi u dang im ? Phi dang don sa uwei pat u para ?' Ngil lah mo ban tip ba un ong, 'Wallam ia u para khadduh jong phi ?'

La kumta ruh u Jakob um shym sngewbha ban pyllait ia u Benjamin ban leit.

Uwei na ki hynmen (uba la khot u Juda) u la ong, 'Ngan sumar ma nga ia u Benjamin, lada phiu pyllait ia u ban leit. Nga kular ban wallam pat ia u sha phi ; bad lada ngam wallam, ngau kit ma nga ka pop baroh. Namar ngi bad ki khun jong ngi ngin iap lada phiu nym shah ia u ban leit.'

U Jakob u la iohi ba ka long ka bym myntoi ban kyntait shuh, lymne kin iap baroh, bad u Benjamin ruh. Kumta u la ai ia u Benjamin ba ka jingsumar u Juda.

Hynrei u Jakob u la sheptieng ia uta u briew ba u long u hym sbun ia ki, bad ia ka jingong jong u ba ki la tuh ia ki tyngka. Kumta u la ong ha ki, 'Rah jingai burom ia uta u briew.'

Ain ki lah ban lam ? Ki la don ki kper, kiba don soh don syntiew ha ki.

'Kheit khyndiat ki soh budam bad soh khyllam na ki dieng jong phi,' la ong u Jakob, 'bad shim khyndiat na kita ki thup ba thiang ba la khot ka balm bad ka mirr ; bad shim ruh khyndiat ki musla, khyndiat ka ngap, lam ryngkat bad phi kum ka jingai burom ia uta u briew.' U Jakob u la tip ba uta u briew u la long uba riewspah eh, bad ba um shym kwah eiei, hynrei u la phah ka jingai burom ban pyni ba u la kwah ban pynsngewbha ia u,

'Nalor kata,' la ong u Jakob, 'rah pat ia kita ki tyngka kiba phi la shem ha ki byrni jong phi ; rah shuh kham bun ki tyngka ha ki kti jong phi ba phin thied khambun u kew, bad ialam ia u Benjamin, bad khie leit sha uta u briew.'

Ka dohnud u Jakob ka la dap da ka jingshitom haba u la ong ia kaue.

Te u la sdang ban duwai ha U Blei. 'Ai ba U Blei Un pynshem jingisynei ia phi ha khmat uta u briew, bad ba un phah sha la ing ia u Simeon bad u Benjamin !'

Kane ka la long ka jingduwai u Jakob.

'Mynta,' u la ong, 'lada nga dei ban duh ia ki khun jong nga, ai ba ngan duh !'

Haba u Jakob u la ia khublei bad u Benjamin ba ioit, u la pyrkhath ruh kumno, ba u la ia khlad shisien bad u Joseph, ha kata ka sngi ba u la phah 'ia u ban leit khmih ia ki hynmen jong u, haba u la phong la ka sopti ba itynnad bad ba um shym wan phai shuh.

Mynta ruh u Jakob u la sheptieng ba un nym ioih shuh ia u Benjamin.

Kita ki hynmen ki la shim ia ka jingaiburom, ka jingaiburom ba thiang lem bad ki, bad uwei pa uwei na ki ki la shim khyndiat ki tyngka ha la ki kti, bad ki la shim la ki kada bad la ki byrni thylli ; bad u Juda u la sumar ia U Benjamin.

Kumta ki la khlad na la u kpa ba la tymmen, bad na la ki khun ki tnga, bad ki la mih ban leit la ka jingleit.

Ki baroh ki la ia sngewsih ha kata ka sngi. Kita ki hynmen ki la sheptieng. Ki la sheptieng ba ioh yn kem ia ki kum ki nongtuh ynda ki la poi ha ri Ijipt.

Ha kaba khadduh ki la poi ha ri Ijipt. Ki la leit sha kata ka jaka kaba u Joseph u die kew. U Joseph u la iohi ia ki. U la khmih ban iohi la u Benjamin u la don bad ki. Katno u la sngewbha ban iohi ia u !

U Benjamin u dang khyllung mynba u Joseph u la iohi khadduh ia u, hynrei pynban u Joseph u la tip ba u dei u Benjamin.

Kumta kumta haba u la iohi ia ki hynmen u la khot ia la u shakri rangbah, uba la pyniaid ia ka ing jong u, u la ong ha u, 'Talam ia kito ki briew shiphew ngut sha ka ing jong nga, bad pynkhreh ka jamiet ba khraw, namar ki dei ban bam bad nga ha kane ka sngi.'

Kita ki hynmen kim shym iohsngew ia kaba u Joseph u la ong ha la u shakri. Uta u shakri u la wan ha ki, bad u la iathuh ha ki ban bud ia u. Kumta ki la bud ia u, bad u la wallam ia ki sha ing u Joseph hi—ka ing bah ba itynnad. Pynban kita ki hynmen kim shym sngewbha, hynrei pynban ki la sheptieng shikaddei eh.

'Ah !' ki la ia ong uwei ia uwei : 'Yn sa thep ia ngi ha ka byndi ; bad yn sa ri ia ngi ha byndi ban trei shitom, ma ngi bad ki kada jong ngi.'

Ki la ia pyrkhat shaphang la u kpa ba pli, bad shaphang kaba un leh aiu.

Haba ki la poi ha ka jingkhaw ha ing, ki la wan ha u shakri bad ki la ong, 'Ko Sahep, ngi la wan hangne shisien mynshuwa ban thied jingbam khyndiat, bad ngi la siew tyngka na ka bynta kata ; hynrei ynda ngi la poi ba la ing ngi la plie ia la ki byrni bad ngi la shem ia ki tyngka ha ki, bad kine ngi la wallam pat : bad ngi la wallam kharubun ki tyngka ban thied kew kham bun. Ngim lah ban iathuh mano ba la buh ia ki tyngka ha ki byrni jong ngi.'

Ka la long kaba dei ia kita ki hynmen ban wallam pat ia kita ki tyngka ; hynrei men shisien ki la tuh tyngka. Ha kane ki la kren ia kaba shisha, hynrei myn ha kata kim shym la kren ia kaba shisha.

Uta u shakri u la phai ktien ia ki da kaba sbun eh, u la ong, 'Wat sheptieng, U Blei U long u Kpa jong phi— U Blei u la ai ia phi kita ki tyngka, bad U la buh ia kita ki tyngka ha ki byrni jong phi.'

Phi iohi uta u shakri u la tip shaphang U Blei. Uei ba la hikai ia u shaphang U Blei ? Ki briew ha ri Ijipt ki la mane bleithaw. Ka la dei ban long ba u Joseph uba la hikai ia la u shakri.

Katno kita ki hynmen ki la ia sngewbha ha kata ! Shen shen ki la shem ba kim dei ban leit sha byndi, hynrei ba ki la dei ban bam jamiet ha kata ka ing ba itynnad.

Kaei kaba la pynlong ia uta u briew ban sbun katta katta ?
Kim shym tip ia ka daw.

Katba ki dang ia ap, uta u shakri u la leit bad u la wallam ia uba pli u Simeon na ka byndi. La set ia u la slem. Nga kyrmen mynba u la don ha ka byndi ba u la pyrkhat shaphang kaba u la thep ia u Joseph shisien ha ka thliew.

Uta u shakri u la iathuh ba ym lah ban khreh jamiet tad ynda haduh khadar baje ; bad katba ki dang ia ap u la wallam um ia ki ban sait la ki kjat, bad u ia ai ruh khyndiat ka jingbam ia kiba pli ki kada jong ki, kiba la thait bad ba la thogan.

Kita ki hyamen ki la ong, 'To ngin ia sei la ki jingaiburom lypa, katba ngi dang ia ap ia u rangbah ba un wan.'

Kumta ki la mih shabar, bad ki la ia sei lypa ia ka balm bad ki musla, ka ngap, ki soh budam, bad ki soh khyllam.

Ha kaba khadduh u Joseph u la wan na kaba die kew, bad kita ki hyamen ruh ki la rung hapoh ing, bad ki la wallam ia ka jingaiburom ha ka kti jong ki bad ki la dem khrup ha ka khyndew. Kita ki para ki la dem khrup kumba la leh ki khadwei song kew ha ka jingphohsniew.

Ha kane ka por u Joseph u la kren sbun eh ia ki. U la kylli ia ki kumno ki la long ; hynrei khamtam eh u la kwah ban tip kumno u la long u kpa ba ieit jong u.

'U kpa jong phi u koit ?' u la kylli. 'Phi la ong ba phi la don u kpa uba tymmen. U dang im?'

Ki la ong, 'Haid, u kpa jong ngi u koit bha, bad u dang im ;' bad kutba ki kren ki dem artat la ki khlieh ha ka khyndew.

Te u Joseph u la peit ia u Benjamin, bad haba u la iohi ia u, u la kwah ban piam na ka ryedarg, bad ban doh ia u, hynrei um shym mon ban leh dang ha kata. U la shu ong, 'Une uta u para khadduh jong phi shaphang uba phi iathuh ia nga ?'

Bad u la pynlong ine i jingduwai ba rit, 'To U Blei Un leh isynei ha me, ko khun jong nga.'

Haba u Joseph u la lah ong ia kane, u la sngew kum ban sa mih ki ummat ha ki khmat jong u, bad u la sngew hym lah khang shuh khlem da iam; kumta u la mih noh kloi kloi na ka kamra bad u la khang khop ia lude ha la ka kamra, bad hangta u la iam wei briew. U la long uba jem mynsiem eh, bad u la ieit eh ia une u para ba dang khyinnab.

Kawei ka daw balei ba u la ieit ia u ka la long, ba u Benjamin u la long u khun ka kmie jong u hi, ka Rashel, haba kita kiwei pat ki la long na kawei pat ka kmie, ka Lia ; namar u Jakob, phi tip, u la don arngut ki tnga.

Ha kane ka por ia ka jamiet la lah khreh: kumta u Joseph um shym sah ha la ka kamra : hynrei nyngkong u la bta la ka khmat, ba yn nym don ba iohi ba u

la iam, bad ynda kumta u la pyrshang ban paw angewbha, bad u la ong ha la ki shakri, 'Buh ia ka jamiet halor ka miej.'

La don lai tylli ki miej ha kata ka kamra kaba kin ia bam jingbam Kawei ia ki shakri u Joseph, kawei pat ia u Joseph hi (namar u harabor u bam halor ka miej weibriew hi), bad kawei pat ka miej ia ki khadwoi ngut ki para.

U Joseph u la iathuh ha ki hangno ban shong : u la pynshong ia uba hynmen eh nyngkong, hadien ia uba ar bad kumta ter ter, katba kum ki rta jong ki, bad u la pynshong khadduh eh ia u Benjamin. Kita ki hynmen ki la kyndit ha kaba u Joseph u tip uno uba shuwa eh, bad uno uba ar, namar ka long kaba oh ban ithuh katno ka long ka rta u briew uba la rangbah ; hynrei u Joseph u la tip kham bha ban ia kaba ki la pyrkhath ba u la tip.

Te mynta ki baroh ki la ia ehong khop ban bam jamiet. Ka la long la slem naduh ba ki la iabam kum kata ka jamiet, bad ba ki la leit jingleit jngai eh; ki la thait, bad ki la thngan, bad ki la sliang. U Joseph u la phah ia ki ki jingbam babang na la ka miej ; hynrei u la phah san shah ia u Benjamin ban ia uno uno na kita ki hynmen.

Hato kita ki hynmen ki la pihuiñ ia u Benjamin namar ba u Joseph u la phah shibun eh ia u ? Em, kim shym pihuiñ. Shisien ki la pihuiñ ia u Joseph- hynrei mynta kim shym pihuiñ. Ki la bam ki la dih, bad ki la ia angewbha.

U Joseph u la iohi ia ki baroh—bad ka la long ka jingiohi ba sngewbha ha u. Shisien ki la iabam la ka jamiet katba u u la don hapoh ka thliew, bad kim shym ai eiei ia u. Pynban um mon ban leh ia ki kumta, hynrei u la mon ban siew kylliang da kaba bha ia kaba sniew.

Phi kynmaw kumno ba U Jisu u la leh sbun ia ki briew kiba la leh ibeifi ia u. U Blei u long uba sbun ia ngi, la ngi leh bun kiei kiei ban pynthut ia u. Lada u khynnah u leh bym sbun ia phi, phi ruh phin sa leh bym sbun ? Lada u para-khynnah-lehkai jong phi u don kpu, bad um mon ban ai eiei ia phi—lada phi pat hadien phi ioh kpu, phin ai ia u khyndiat ne em ? Oh ! phi dei ban leh kumba la leh u Joseph, bad ban long sbun ia kita kiba la leh bym sbun ia phi.

KA LYNNONG XVIII.

U JOSEPH, U PARA UBA MAP

JEN. xlv ; xlv. 1—15.

Kita ki hynmen ki la pynleit kawei ka sngi ba sngewbha bad u Joseph. Kim shym leit wan sha la ing ha kata ka sngi, hynrei ki la ap ban mih noh kum lashai.

Phi tip ba ki la wan ban thied kow, bad ki la wallam ki byrni thylli bad ki. U Joseph u la khot ia la u shakri, bad u la ong ha u jar jar, 'Pyndap ia ki byrni kita ki khadwei ngut ki briew da u kow, bad thep pat ia ki tyngka

jong ki kiba ki la ai ha nga na ka bynta u kow ha ki byrni jong ki. Bad thep ia ka khuri rupa jong nga hapoh ka byrni uba khadduh eh.'

Uta u shakri u la pyndap ia ki byrni da u kew, bad u la thep ia ki tyngka ba ki. Bad u la buh ia ka khuri rupa ha ka byrni u Benjamin ; te ynda kumta u la ai ia ki byrni ha ki hynmen. Kim shyn tip ba u shakri u la buh ia ki tyngka bad ka khuri ha ki.

Ha kawei pat ka step, tang shu shai pher, ki hynmen ki la khie joit ; ki la shim la ki kada bad ki byrni, bad ki la mih noh ban leit wan sha la ing sha la u kpa. Katno ki la ia sngewbha ban ioh lait suk—khlem da iehnoh uwei ruh shadien !

Ka jingiathuhkhana sngewbha haduh katno ki la ia pyrkat ha kin ioh iathuh ha u kpa jong ki ! Katno un sngewkyudit ban iohsngew shaphang ka jingshun uta u rangbah ba khraw—bad katno ruh un sngewbha ban iohi pat ia u Benjamin !

Hynrei shen shen ia ka jingkmn jong ki baroh la pynkylla sha ka jingsngewsih.

Ki la iaid jngai dang tang khyndiat, haba la don ba khot ia ki. Dei u shakri u Joseph ; u la wan da kaba mareh nadien jong ki.

'Kaci kaba la pynlong ia phi,' u la ong, 'ban leh sniew katne katne ia u kynrad jong nga ynda u la lah leh sbun ia phi katta ? Balei phi la tuh ia ka khuri rupa jong u kaba u ju dih jingdih ?'

Kita ki hynmen ki la kyndit shibun eh bam iohsngew ba la tuh ia kata ka khuri.

'Balei,' ki la ong, 'phi tharai ba ngi la tuh ia ka'? Ngim shym la leh kum kata ka kam bymman. Hato ngim shym la wallam pat ia kita ki tyngka kiba ngi la ia pyrkhat ba la buh bakla ia ki ba ki byrni jong ngi? Bad mynta, phi mut ba ngi tuh ia ka khuri rupa na ing u kynrad jong phi? Ym don mano mano na ngi uba la shim ia ka. Lada uwei na ngi u la shim ia ka, ai ba un iap; bad ai ba ngi baroh ngin long mraw ha u kynrad jong phi.'

Ki la ong ia kane, namar ba ki la ngeit skheni eh ba ym don uno ano na ki uba la shim ia ka.

'Em!' la ong u shakri. 'kan nym long kumta: ia uta uba la shim ia ka khuri yn uym pyniap; un shu long u mraw ha u kynrad jong nga, te ia kiwei yn nym pynlong mraw: ki baroh kin leit phai sha la ing.'

Te uta u shakri u la hukum ia ki ba kin plie la ki byrni: kumta u hynmen nyugkong u la pynhiar la ka byrni: uta u shakri u la peit shapoh u kew, hyorei um shym shem khuri. Te uba ar u la plie la ka byrni, hynrei hangta ruh ym shym don khuri ba la bulrieh. Te uba lai u la pyni la ka jong, bad kumta ter ter ki la ia pyni la ka jong ka jong. Khadduh u Benjamin u la pyni ia ka jong u. Katno ki la ia sngewkyndit baroh haba ki la lap ia ka khuri ha ka!

Phi tip ba u Benjamin um shym tuh ia ka. Phi tip ba uta u shakri u la buh ia ka ha ka byrni mynba u la pyndap kew ha ka.

Uta u shakri u la ong ha u Benjamin, 'Phi dei ban wan kylla bad nga sha u kynrad jong nga.' U la ialam ia u ban long mraw, bad ban nym shah shuh ia u ban leit phai sha la ing ; hymei u la ong ha ki hymen jong u ba ki lah ban leit phai sha la ing.

Hato kin leit noh bad kin ielnoh ia u Benjamin shadien ?

'Em,' ki la ong, 'ngin leit phai pat bad u Benjamin.'

Phi iohi ba ki leit ia u Benjamin bad ba kin mon ban ichnoh marwei ia u ha ka jingjynjar jong u.

Ki la pynkit biang la ki byrni halor ki kada jong ki, bad ki la bad ia uta u shakri tuduh ing u Joseph. Ki dohmud jong ki ki la jan pdang da ka jingengewasih, bad ki la iam katba ki la ia leit phai.

U Joseph u la don ha la ing ba u da ap ia ki U Joseph u la sngewbha oh ban iohi ia ki baroh ba ki ia wan kylla pat bad u Benjamin bad ban iohi ia ki ba ki ia iam katta katta ba ioh yn bat ia u Benjamin kum u mraw. Te mynta u Joseph u la iohi ba si la leit oh ia u Benjamin.

Haba ki la iohi ia u Joseph ki la dem khrup ha ka khyndew.

U Joseph u la kren ha ki kum uba la bitar, bad u la ong, 'Kaoi kano ka kam bynman ba phi la leh ?'

Phi kynmaw ba u Juda u la lah kular ban sumar ia u Benjamin ? Kumta u Juda u la sdang ban kyrpad ha u Joseph ban map ia u Benjamin.

U Juda u la tip ba kan nym myntoi eiei ban ong ba u Benjamin um shym slim ia ka khuri, kumta u la shu kyrpad ia u Joseph ban isynei ia ki.

‘U Blei U pynshitom ia ngi namar ki pop jong ngi,’ la ong u Juda, ‘bad ngim lah ban ong eiei ; ngi dei baroh ban long ki mraw jong phi.’

‘Em’, la ong u Joseph, ym baroh ; tang uta uba la tuh ia ka khuri, un long u mraw jong nga ; ai ia kiwei pat ba kin leit phai noh sha la u kpa.’

U Joseph u la kwah ban iohi la kita ki hynmen kin leit phai noh bad ban iolnoh ia uba pli u Benjamin ban long mraw.

Te u Juda u la wan kham hajan u Joseph, bad u la sdang ban kyrpad n . ka byuta u Benjamin da la ka dohnud baroh.

‘Shah ia nga ban kron shi kyntien ha u kynrad jong nga,’ u la ong, ‘bad wat bittar ia nga, namar ba nga sheptieng ia phi kum ia u syiom. Haba ngi la wan nyngkong ban thied kew, phi da kylli ia ngi lada ngi dang don kpa don para, bad ngi la ong, Haoid, ngi don u kpa uba la tymmen. bad u para uba rit ia uba u la ieit eh da shisha ; bad te phi la ong ba ngi dei ban wallam ia u para jong ngi ban pyni ha phi. Te ngi la ong ba ngim lah, namar ba u kpa jong ngi un nym ia khlad bad u, hynrei phi la ong ba ngi dei ban wallam ia u. Kumta haba ngi la leit phai sha la u kpa, ngi la iathuh ha u ia kaba phi la ong, hynrei um pyllait ia u Benjamin ban wan. ‘Em’ u la ong, ‘nga la don u khun ba ieit ia uba nga mut ba la bam u sing lane u dngiem. Lada nga shah ia u Benjamin

ban leit lehse kan jia jingmynsaw eiei ha u, bad te ngan sa iap da ka jingsngowsih, bad kine ki ñiuhlich kin hiar sha ka jingtep da ka jingsngowsih.'

'Te nga la kular ha u kpa jong nga ba ngan sumar ia u Benjamin. Ngam lah ban leit sha ing khlem ma u. Lada ngan leit phai noh khlem u Benjamin, ngin iohi ba u kpa jong ngi un iap. Shah ia nga ban long u mraw jong phi ha ka jaka u Benjamin, bad ai ia u ban leit sha la ing sha la u kpa : namar ngam lah shah ban iohi ba u kpa jong nga u iap da ka jingsngowsih.'

Hato kane kam long ka jinglehsbun u Juda ban ong kumne ?

Te mynta u Joseph u la iohi ba u Juda u la ioit shisha ia u Benjamin bad ia la u kpa ba la tymmen.

Mynta u Joseph un sa pynithuh ha la ki hynmen ba u long uei, bad ba un sa iathuh ha ki ba u la map ia ki.

U Joseph u la sngew ba la jan ki ummat, hynrei pynban um shym mih noh na ka kamra ban iam, kumba u la leh mynshuwa ; hynrei u la ong ha ki shakri jong u baroh. 'Mih noh na ka kamra ;' bad la ichnoh marwei ia u Joseph bad la ki hynmen. U la iam jam katta katta, ba ki shakri jong u baroh ki la iohsngew, la kim shym don ha kata ka kamra.

Ha kaba khadduh u la ong, 'Nga long u Joseph. U kpa jong nga u dang im ?'

Kita ki hynmen ki la sngowbha ? Em. ki la sheptieng — kim nang kren shuh, bad kim shlan ban wan hajan jong u.

U Joseph um shym kwah ban pyntieng ia ki ; u la kwah ban piam ia ki bad ban doh ia ki.

U la iohi ba ki la shitom ha kaba pyrkhat ia ka jingbymman jong ki ha kaba ki la die noh ia u ; kumta u la pyrshang ban pyntngen ia ki.

'Wat sngowsih namar ba phi la die noh ia nga,' la ong u Joseph : 'U Blei U la shah ia phi ban loh ia kata ba ngan lah ban tyngkai kew ban hsa ia ki khun jong phi. Nga kwah ba phi baroh phin wan shong bad nga hangne. Phi dei ban wallam ia u kpa ba la tymmen jong nga bad phi, bad ki khun jong phi, te ngan bsa ia phi baroh. Poit sha nga, bad phin iohi ba nga long shisha u para jong phi hi u Joseph. Ka long ka shyntur jong nga hi kaba kren ha phi. Khie leit iathuh ha u kpa jong nga ia kiei kiei kiba itynnad ba nga don ha ri Ijpt, bad wallam ia u shane ban shong bad nga.'

Kane ka la long ka rukom ba ieit ha kaba u Joseph u la kren. Te u la piam khop na ka ryndang u Benjamin, bad u la iam katba u la doh ia u ; bad u Benjamin ruh u la iam ha ka ryndang u Joseph. Hadion kata u Joseph u la doh ia ki hynmen jong u baroh, bad u la iam katba u la doh ia uwei pa uwei : te ynda kumta ki hynmen jong u kim shym sheptieng shuh ia u, hynrei ki la sdang ban ia kren bad u. Ki la iohi ba u Joseph u la map phar ia ki, bad ba u la ieit ia ki da la ka dohnud baroh. Kim shym la lah ban khmih lynti kum kata ka jingsbun, bad ka la nang pynsngowsih ia ki na ka bynta ka jingbymman jong ki hi.

Phi iohi ba u Joseph um shym pynsek ia la ki hynmen haduh ba u la shem ba ki la sngewsih shisha, bad ba ki la iehnoh noh ia la ka jingbymman.

Katno u Joseph u syriem ia U Khrist, uba map ia ngi ia ki pop jong ngi baroh haba ngi la sngewsih shisha ! Phi kynmaw kumno ba u la map ia kata kaba pli ka kynthei kaba la sait ia ki slajat jong u da ki ummat jong ka, bad ka la niad ia ki da u niuhkoleh jong ka. Ka la sngewsih ia la ki pop baroh, bad U Khrist u la iathuh ha ka ba la map ia ka. Dei U Mynsiem ba Khuid Uba pynlong ia ki briew ba kin sngewsih ia ki pop jong ki. ¹

KA LYNNONG XIX.

U JOSEPH, U KHUN UBA LA JAH SIEM

JN. xlv. 16, haduh bakut ; xlv. 1-7, 28-34 ; xlvii. 1-12 ; 1.

Shuwa ba u Joseph u la iathuh ha la ki hynmen ba u la long uei, u la lah pynmih noh ia la ki shakri na ka kamra ; hynrei pyaban u la iam dap mynsiem jam katta katta ba ki shakri ki la iohsngew, bad kumta kumta ki la tip ia ka daw balei u Joseph u la pynmih ia ki shabar. Ki shakri ki la sagowbha ban iohsngew ba u Joseph u la shem ia la ki hynmen. U Joseph um shym iathuh ha ki briew ka ri Ijipt ia ka jingbymman ki hynmen jong u.

1. Namar kata to kylla kaba mat, to phui khmat ruh, ba un ioh pyndam noh ia ki pop jong plu. - Ki Kam. iii. 19.

U Pharo syiem, u la iohsngew shaphang ka jingshem ia ki hynmen ; bad u ruh, u la sngewbha namar ba u la ieit ia u Joseph.

U la khot ia u Joseph, bad u la ong ha u, 'Ki hynmen jong me ki dei ban wan shong jan ia me, bad me dei ban phah noh ia u kpa ba la tymmen jong me, bad ia baroh ki khynnah ba rit ; bad kin ioh ka jingbam kaba bha tam ban bam ha ka ri baroh. Ngin ai ia ki ki ing, ki lyngkha, bad ki kper, bad kin iashong lang. Ngi dei ban phah kali ban wallam ia ki khynnah ba rit, ia ki kmie jong ki, bad ia u kpa ba la tymmen jong me : hynrei kim donkam ban wallam ia ki mar jong ki, namar ngin ai ia ki katba ki donkam.'

Phi iohi katno u syiem u la long uba sbun.

U Joseph u la wad kali bad kulai de ban ring ia ki, bad u la ai jingbam ia la ki hynmen kat ban biang ba kin leit sha la ing. U ruh u la ai jingaiburom kiba itynnad ia ki, namar ba u la long uba riewspah eh. U la ai ia ki uwei uwei ar kup ar sem ki jaiñ ; hynrei ia u Benjamin u la ai san kup san sem ki jaiñ, nalar ki tyngka shibun eh. U la phah jingaiburom ia la u kpa : shiphew tylli ki kada kiba la kit ki laiphew rukom ki mar ba bha ; bad sa shiphew tylli pat kiba la kit shibun eh u kpu bad kiwei pat ki jingbam ia u kpa jong u ban bam ha lynti.

Haba u la lah khreh ia kiei kiei baroh, u Joseph u la iathuh ha la ki hynmen ba kin leit sha ri Kanaan, bad ban wan phai pat kloi kloi. U la ai ia ki kawei ka

jingseng shuwa ba kin leit. 'Sumar!' u la ong, 'ba phin nym iakajia ha lynti.'

Ki la ioh ka jingleit kaba sngewbha eh.

U tymmen Jakob u la kwah hir-hir ban iohi ia ki, ba u da sheptieng eh ba ioh u Benjamin un nym wan phai shuh. Ha kaba khadduh ki la wan poi, bad u la iohi bym shym jah uwei ruh.

Ki la iathuh ha u kloi kloi ia ka khubor ba sngewkmen. 'U Joseph u dang im : bad u long ma u u rangbah ba khraw uba die kew ha ka ri Ijpt.'

Lehse phi tharai ba u Jakob u la sngewbha ; hynrei em—um shym ngeit ia ki.

'Em,' u la ong. 'U khun jong nga u la iap la slem!'

'Hynrei ngi la iohi ia u,' ki la ong.

'Kem lah ban long kaba shisha,' la ong u Jakob.

Te kita ki hymmen ki la iathuh ha u ia kaba u Joseph u la ong. 'U kwah ia ngi barou ban wan shong bad u, bad u phah ia phi ruh.'

La kumta ruh u Jakob um lah ban ngeit ia ki.

'Ale shu khmih ia ki kali ba u la phah, te phin sa ngeit ia ngi,' ki la ong.

Kumta ki la ialam ia u tymmen Jakob ban khmih ia ki kali, bad haba u la iohi ia ki, u la ngeit : te u la sngewbha.

'Keiñ noh!' u Jakob u la ong. 'U Joseph u khun jong nga u dang im; ngan leit ban khmih ia u shuwa ba ngan iap.'

Kita ki hynmen ki la la iathuh ha la ki tnga ki khun ba ki dei ban iehnoh ia ka ri Kanaan, bad ban leit jngai. Ki la shong ha ki kali, bad ki la mih noh. U Jakob u la long uba dkoh¹ bad ba la tymmen, u la shong ha ka kali, hynrei ki hynmen ki la long kiba khlaiñ ban iaid. Bad ki la shim la ki langbrot, ki masi kynthoi, ki blang, ki ut bad ki kada lem bad ki, bad ki mar jong ki baroh. Ki la don kam ban iaid ka lynti kaba jngai eh. Khlem artatien ki khyunah ba rit ki la sngewbha eh, namar ba ki khynnah ki sngewbha eh ban leit jingleit.

Ha kaba khadduh ki la wan poi baroh ha ka ri Ijipt.

Slem shuwa ba kin poi ha ing u Joseph ki la iohi ia ka kali ba ityunad kaba wan sha ki. Ka la long ka jong u Joseph. Ka la sangeh, bad u Joseph u la hiar na ka.

U tymmen Jakob ruh u la hiar na la ka kali. U shñiuh jong u u la lieh, ki pung kjat jong u ki la tlot, bad da kaba eh ba u la lah ban iaid. U Joseph pat u la long u rangbah ba bhabriew bad ba don burom. U la mareh ban iashem bad la u kpa, u la piam na ka ryndang jong u; bad u la iam slem eh.

Ka por kaba khadduh eh ba u Joseph u la doh ia la u kpa ka la long haba u dang khynnah, haba u la phong la

¹ U Jakob u la dkoh na ka lbong. --Jen. xxii. 31.

ka sopti ba itvnnad, bad ba un sa leit ban khmih ia la ki hynmen ban i ki ia long kumno. Katno la bun ki sngi ba engewsih ba u Jakob u la pylut naduh kata ka por ha kaba pyrkhat shaphang jong u ! Bad mynta, khadduh u la shem pat ia u.

Kita ki hynmen kim shym sngew pihuiñ shuh mynta haba ki la iohi ia u Jakob bad u Joseph ba ki ia piam uwei ia uwei.

‘Mynta,’ la ong u tymmen Jakob, ‘ai ia nga ban iap, naba nga la iohi ia ka khmat jong me, Ko Joseph, sa shisien pat.’

Te u Joseph u la ong ha la u kpa bad la ki hynmen, ‘Ngan leit iathuh ha u Pharo ba phi la wan poi.’

Kumta u Joseph u la leit sha u Syiem Pharo, bad u la ong, ‘U kpa jong nga bad ki hynmen, bad ki kynhun jong ki, bad baroh kiba ki la don ki la poi.’

Bad u la leit ialam san ngut na ki hynmen jong u ban pyini ia ki ha u Pharo. Bad u Pharo u la ong ha ki, ‘Kaei ka jingtrei jingtah jong phi ?’

‘Ngi long ki nongap langbrot ; hynrei ym don phlang ha ka ri Kanaan ia ki langbrot jong ngi. Phin ia ai lyngkha ia ngi khyndiat ha kiba ngi lah ban pynbam phlang ia ki ?’

U Pharo u la ong ba un ai ia ki shibun eh ki lyngkha, bad ba ki lah ban shong hangta baroh lang, lem bad la ki khun bad la ki jingri.

U Joseph ruh u la kwah ia ki ba kin ia shong lang baroh, namar ba ki briew ha ri Ijpt ki la mane blei thaw.

U Joseph u la kwah ba u syiem un khmih ia u kpa ba tymmen ba ieit jong u, kumta u la wallam ia u ha u syiem. U syiem u la leh ia u da ka jingburom ba khraw, namar ba u Jakob u la long u briew uba la tymmen eh. Wat ki syiem ki dei ban burom ia ki tymmen.

Ki khynnah kim dei ban leh burom ia kiba la tymmen? Haba ki iohi ia ki tymmen ba la phuh ñuihlieh, ki dei ban long kiba kloi ban ap ia ki, bad ban leh ia kaei kaei ba ki hukum ia ki.

U tymmen Jakob u la kyntiew la ki kti halor ka khlieh u Pharo, bad U la duwai ha U Blei ba Un pyni jingsbun ha u. Ia kane la khot kaba kyrkhu ia u. U Jakob u la kyrkhu ia u Pharo, namar ba u la long uba bha eh ia u Joseph ba ieit jong u. U Jakob u la dei ban ieit shibun eh ia u Pharo.

U Pharo u la ong ha u Jakob, 'Phi la katno ka rta ?

U Jakob u la ong, 'Nga long shispah laiphew snem ka rta, hynrei ngam don rta kum ki kpa jong nga ; bad ka jingim jong nga ka la dap da ka jingkhuslai suda.'

Te u Jakob u la kyrkhu pat ia u Pharo, bad u la leit nob sha ka jaka kaba u Pharo u la ai ia u ban shong. Hangta u la shong, bad la ki khun baroh sawdong ia u. U Joseph um shym shong bad u, hynrei u la ju leit bunsien ban jngoh ia u.

Hadien u Jakob u la kem pang, bad u la tip ba sa shibit eh un sa iap U la phah ia la ki khun baroh ba un kyrkhu ia ki shuwa ba un iap. U Jakob u la long uba dkoh la slem eh, bad mynta u lajan matlah, bad uba la tlot eh bad uba pang.

Haba ki khun jong u ki la wan, u la shong halor ka jingthiah, bad u la khot ia ki uwei pa uwei, ba un ai jingkyrkhu.

Ynda u la lah kyrkhu ia ki, u la ong, 'Nga sa tang shibit eh nga la iap ; tep ia nga ha ka krem ha ri Kanaan ha kaba la top ia u kthaw jong nga u Abraham, bad u Isaak u kpa jong nga.'

U la kren shibun eh, bad khadduh u la ring la ki kjat sha ka jingthiah ; u la thiah khop bad u la iap.

Ka mynsiem jong u ka la leit sha U Blei, bad u don haduh mynta bad U ha hneng. Ka met jong u kan mih thymmai bad ba don burom ha ka sngi khadduh.

U Joseph u la dem ha ka khmat u kpa jong u haba u la iap ; u la iam bad u la doh ia u. Kita ki niuhlieh kim shym la hiar arsut ha ka jingangewsih sha ka jingtep, namar ba U Blei u la pyntngen ia u Jakob shuwa ba un iap.

U Joseph u la rah ia ka met u kpa jong u sha ri Kanaan, ban buh ia ka ha ka krem kaba la buh ia u Abraham bad ia u Isaak. Baroh ki hynmen ki la leit lem bad u Joseph, bad bun bah ki shakri, bad ki kali, bad ki kulai. Hadien kata ki la wan phai pat sha ri Ijpt.

Ka jingpyrkhat kaba sngewsih eh ka la wan ha ka

jingmut ki hynmen. Ki la ia ong para ki hi : 'Lehse u Joseph u la shu leh sbun kumta ia ngi ban pynsgewbha ia u kpa jong u ; lehse um pat shym map da shisha ia ngi ; bad mynta, lehse, un pynshitom ia ngi.' Kumta ki la phah ia u shakri sha u Joseph, bad ki la iathuh ha uta u shakri ban ong ha u Joseph : 'U kpa jong phi, shuwa ba un iap, u la iathuh ha ngi ban kyrpad ia phi ban map ia ngi ia ka jingbymman ba khraw jong ngi. Kumta ngi kyrpad to map ia ngi.'

Haba u Joseph u la iohsgew ia kano ka khubor, u la sdang ban iam. Balei u la iam ? Namar ba u la angewsih ba k' hynmen jong u ki mut ba u long u bym sbun ia ki kumta. Shen shen ki hynmen jong u ki la wan bad ki la dem khруп ha khmat jong u, bad imat kumba ki la tieng eh. U Joseph u la ong, 'Wat sheptieng ; ka la long ka bym dei ia phi ban die ia nga ; hynrei pynban U Blei u la pynkylla ia ka sha kaba bha ; namar haba nga don ha ri Ijipt nga la tyngkai ia u kew, bad kumta la pyllait iap thngan ia phi.' Ngan iai bsa ia phi bad ia ki khun ba rit jong phi.' U la kren sbun eh ia ki, bad u la pyntngen ia ki.

U Joseph u la im tymmen eh, badien kata u la iap.

Kane ka long ka jingiathuh khana pateng (history) shaphang u Joseph ; u don mynta ha bneng bad la U Trai Jisu Khrist ba ieit. U Joseph u la map ia la ki hynmen bad U Khrist ruh u la map ia u : namar u Joseph u la leh pop, la ym shym la thoh ia ki ha ka Baibl.

Phi la iohsgew ia ka jingiathuh khana tymmen

(history) shaphang u Abraham, u Isaak, bad u Jakob. U Blei U la ieit ia ki baroh lai ngut. U Abraham u la long u kthaw, u Isaak u kpa, bad u Jakob u khun.

U Blei u la kular ia ka ri Kanaan ha ki khun u Abraham, u Isaak bad u Jakob; kata ka long, ha ki khun ki ksiew jong ki. U Blei Um klet ia kata ka jingkular. Hynrei u la kular ia ki ka jingkular kaba kham bha ia kata: u la kular ia ki ba yn kha ia U Jisu Khrist ha kawei ka ngi sha ka pyrthei, bad ba un pynim ia ki na ki pop jong ki.¹ U Abraham, u Isaak bad u Jakob,² bunsien ki la pyrkhath shaphang kata ka jingkular.³

Ha kaba khadduh U Khrist u la wan, bad mynta U Khrist u don ha bneng lem bad u Abraham, u Isaak, bad u Jakob, kumba bad u Abel, u Noah bad u Joseph, bad baroh ki briew kiba bha, ia kiba U Khrist u la map noh ia ki pop jong ki.⁴

Ah, hep khynnah ba ieit, ba phi ruh phin da long lem bad ki ha kawei ka ngi !

1. Ka jingthoh.....ka la iathuh khana lypa ia ka Gospel ha u Abraham.—Gal. iii. 8.

2. Ka jingduwai lyngkot ia iap jong u Jakob ka long, 'Nga la khmih kyrmen ia ka jingpynim jong me, Ah Trai.'—Jen. xlix. 18.

3. Kine baroh ki la iap noh ha ka jingngeit, ha bym put pdiang ia kita ki jingkular, hynrei ba la iohi ia ki na jingai, bad ba la pynkohnguh ia ki, bad ki la diang ia ki.—Heb. xi. 13.

U Jisu Khrist u la long u nongkam ka jingotsher na ka bynta ka jingshisha U Blei, ban pynskhem ia la ki jingkular ba la lah pynlong ha kita ki kpa.—Rom. xv. 8.

4. Phi la wan ha u lum Seien.....ha ka jingiaseng bah bad ka balang jong kiba la kha nyngkong, ia kiba la thoh ha bneng.....ha ki mynsiem kiba hok ba la pynjanai.—Heb. xii. 22, 23.

KA LYNNONG XX.

U MOSES, HA U SHANG THUNGSHUT

EKSOD. i. 7-14, 15-22 ; ii. 1-10.

Phi la iohngew kumno u Joseph bad la ki hynmen ki la ia shong suk ha ri Ijipt slem slem eh. Hadien ki la tymmen, bad ki la iap, hynrei ki la iehnoh shibun eh ki khun ; bad ki khun jong ki ruh ki la don bun eh ki khun ; tad ynda ha kaba khadduh ki la don da ki spah-hajar ngut ki briew. Kine ki paitbah ki la long ki khun ki ksiew u Jakob.

Phi la tip ba u Jakob u la don ar kyrteng ?

Kawei pat ka kyrteng jong u, ka la long u Israel. Ka la long ka kyrteng ba U Blei U la ai ia u.

Ia ki khun u Jakob baroh la khot ki khun Israel, lane ki khun u Jakob ; bad ia ki khun ki ksiew u Jakob la khot da kane kajuh ka kyrteng. 'Khun Israel'. Ia don ki shynrang, ki kynthei, ki khynnah, bad ia kita baroh la khot lang, 'Khun Israel.' Ia kiba la rangbah ruh la khot 'Khun Israel.'

Kim shym shong ha ri Kanaan, phi tip ; ki la iehnoh ia ka ri Kannan, namar bym don kew shuh uba man hangta slem slem eh : ki la shong ha ri Ijipt, bad ki la sumar la ki langbrot. Katba dang im uta u syiem Pharo ba bha ki la suk shibun eh. Hadien u la iap noh, bad la mih da uwei pat u syiem ka ri Ijipt ; ia uta ruh la khot u Pharo.

Phin sa iohsngew u la leh aiu, te ynda kumta phin sa iathuh ha nga la phi pyrkhath ba u la long uba bha ne em.

U la tip ba ki khun Israel ki la wan na ka ri ba jngai eh, bad u la ong : 'Ki bun eh katne katne ; lehse ha kawei ka sngi kin ialeh pyrshah bad nga da ki talwar, bad kin pyniap ia nga bad ia ki shakri jong nga. Ngan pyntrei shitom ia ki, bad ngan pyrshang ban pyniap ia ki da ka jingtrei shitom.'

Kumta u la hukum ia ki ba kin thaw maw-it shibun eh, bad ban tei ki kynroh kiba jrong eh. U la phah khyndiat na ki hriew jong u ban pyntrei shitom ia ki.

Ki khun Israel ki la mlien ban ap langbrot, bad kata ka long ka kam ka bym sngewbha. Ki nongap langbrot ki ialam la ki kynhun sha ki madan ba jyrngam, bad harud ki um ba jai-jai, bad ki shong rieh tngen hapoh syrngiew ki dieng haba shit ka sngi. Hato kane kam long kaba sngewbha ? Hynrei mynta ia ki khun Israel la pynbor ban tih dewbyrtha, bad ban thaw maw-it, bad ban thad ia ki ba ka sngi ; bad lada kim shym thaw maw-it shibun, kita ki briew kiba u Pharo u la phah, ki shoh ia ki. Kumta mynta ki la shitom eh ; bunsien ki la noh mynsiem, ki la ud, bad ki la mih ummat.

Hynrei pynban kane ka jingtrei shitom baroh kam shym pyniap ia ki ; kumta uta u syiem u la pyrkhath da kawei pat ka lad. U la ong, 'Ai ban bred noh ia ki khun shynrang baroh sha ka wah bah.' Um shym hukum ban

bred noh ia ki khun kynthei ban iap jyllop, namar ba kim lah ban ieng ialeh thma da ki talwar ynda ki la san.

Ha kano kano ka por ba u syiem u la iohsngew ba kino kino na ki khun Israel ki la ioh khun shynrang ba rit, u la phah la ki briew ban bred ia uta sha ka wah bah.

La don ka kynthei kaba bha eh kaba la don u khun shynrang ba rit ; ka la long kawei na ki khun Israel.

Kane ka kynthei ka la tip ba U Blei un sumar ia u khun jong ka ; te ka la duwai ha U Blei ba un sumar ia u. Ka la buhrieh la u khun, ba ki briew u Pharo kim lah ban shem ia u. Ngam tip hangno ka la buh ia u, hynrei U Blei u la hikai ia ka ban buhrieh ia u ha ka jaka kaba bha eh.

Haba uta u khunlung u la long lai bnai ka rta, ka la shem ba kam lah shuh ban buhrieh. Hato kan sa leh kumno bad la uta u khunlung ?

Phi la iohsngew shaphang ka wah ba khraw ba ri Ijipt. Hajan eh kata ka wah la don shibun eh ki khah bad ki thungshut, kiba long kum u phlang uba rben bad ba jrong eh. Ka la shim khyndiat ki thungshut bad ka la thaw u shang uba heh. Ka la kwah ban thaw u shang u ban nym liat um ; kumta ka la shim khyndiat ka bsiang, bad ka la kyllan ia uta u shang da ka bsiang. Te ka la buh ia la u khunlung hapoh, bad ka la rah ia uta u shang ha la ki ksangkti. Ym don ba tip la don aiu ha uta u shang.

Ka la leit sharud wah, bad ka la buh ia uta u shang ha pdeng u khah ba khraw, hajan eh ka um ; ka la tip ba U Blei Un nym shah ban pyniap ia u khynnah, bad kumta ka la iehnoh ia u, ka da shaniah ha U.

Ka la don kawei ka khun kynthei kaba shiphew anem ka rta. Kata ka khynnah kynthei ka la long ka hynmen uta u khunlung. Ka la ieng na sha jngai, ban khmih kan jia aiu ia u para jong ka. Shen shen ka la iohi ba don khyndiat ngut ki kynthei kiba iaid na sharud ka wah. Kawei na kine ki kynthei, ka la long ka khun u syiem Pharo. Ka la long ka syiem-kynthei. Kita kiwei pat ki kynthei ki la long ki shakri jong ka, ki dang ia leit bad kata ka syiem-kynthei sha ka jaka ba ka lah ban sum.

Kata ka syiem-kynthei ka la peit sha ki khah, hamar kata ka la iohi kaci re kaei kaba phylla eh kaba paw ha pdeng kita. Haba ka la iohi ia kata, ka la ong ha kawei na ki shakri kynthei jong ka, 'Khie leit khmih kaei katai !' Kumta ka shakri ka la leit bad ka la shem da u shang. Ka la rah ia u bad ka la wallam ha ka syiem-kynthei. Ka syiem-kynthei ka la plie ia u shang, bad ka la iohi u khunlung uba ithiang. U la long uba bhabriew lymphuiñ bad ba itynnad.¹

U la sdang ban iam. Uba pli u khunlung ! U la ju mlien ban thiah ha ki ksangkti ka kmie jong u, hynrei mynta ym don shuh mano mano ban ai buiñ lane ban

1. U Moses uba bha briew eh lymphuiñ.—Ki Kam vii, 20.

kynoi ia u. Kata ka syiem-kynthei ka la sngew synei ia u khynnah. Ka la lah iohsngew kumno u kpa jong ka u la hukum ban bred noh ia ki khunlung baroh sha ka wah, bad ka la ong, 'Nga tharai une u khunlung u long u jong kawei na ki khun Israel.' Kam shym kwah ban bred noh ia u sha wah.

Kata ka hynmen uta u khunlung ka la wan kham hajan, bad ka la iohi aiu kata ka syiem-kynthei ka la leh. Ka la iohi ba ka syiem-kynthei ka la isynei ia u : kumta ka la ong, 'Lada phi kwah nongaibuiñ nga lah ban wad ia phi kawei ka ban sumar ia u khynnah na ka bynta jong phi.' Ka syiem-kynthei ka la ong, 'Khie leit.'

Iano ka la khot ? Ia ka kmie uta u khunlung. Haba ka la wan, ka syiem-kynthei ka la ong ha ka : 'Shim ia une u khynnah bad sumar ia u na ka bynta jong nga, bad ngan ai bainong ia pha.'

Katno ka kmie ka la sngewbha ban sumar ia u ! Ka la iohi ba U Blei u la sngap ia ki jingduwai, jong ka, bad u la pyllait ia u khun jong ka na ka ban pyngam jyllop.

Ka kmie ka la lah ban hikai ia u shen shen shaphang U Blei, u tang shu la lah ban sngewthuh. Hynrei ym shym la shah ia ka ba kan ri barabor. Haba u la kham san, ka syiem-kynthei ka la phah wad ia u ban shong bad ka, bad ka la kam khun ia u. Ka la jor kyrteng ia u. 'Ngan khot ia u, u Moses,' ka la ong ; kaba mut 'ba la sei noh,' namar ba u la long uba la sei noh na ka um.

Ka syiem-khynthei ka la shong ha ka ing ba itynnad, bad ka la don shibun eh ki shakri. U Moses u la don ki jaiñ ba itynnad, ki jingbam ba bha ban bam, bad ki shakri ki ban ap ia u. Um shym don jingtrei kaba eh ban trei; pynban um shym long uba jaipdeh, hynrei u la hikai bun eh kiei kiei. Ka syiem-khynthei ka la ong ha ki riewstad ban hikai ia u.

U la tip ia ki kyrteng ki khlur; ki kyrteng ki mrad, ki sim, bad ki jingthung. U la hikai shaphang kine kiei kiei bad u la man stad eh. Don kawei kaei kaei kaba kita ki riewstad baroh kim shym lah ban hikai ia u—shaphang U Blei keiñ; naba ki la mane ia ki bleithaw. Pynban u Moses u la tip shaphang U Blei, namar ba u kpa bad ka kmie jong u ki la tip ia U Blei uba shisha; bad haba u dang rit, u Moses u la shong bad ki. Na kiei kiei baroh ba u Moses u la tip, kane ka la long kaba kongsan tam. U la long kham stad ban ia baroh ki brierw ka ri Ijipt, naba u la tip ia U Blei uba shisha.

Um shym la long tang uba stad hynrei uba shlur ruh, bad baroh ki brierw ka ri Ijipt ki la iaroh ia u, bad ki la burom ia u. U Moses u la suk? Em; bad ngan sa iathuh ha phi balei: ha kawei pat ka lynnong.

KA LYNNONG XXI

KA JINGJIED BA RIEWBLEI U MOSES

EXOD. ii. 11—15.

Nga la iathuh ha phi katno kiba pli ki khun Israel ki la trei shitom ha kaba thaw maw it. Haba u Moses u la rangbah, kane ka jingpyrkhat ka la poi ha ka jingmut jong u :—“Nga nga shong ha ka ing kaba itynnad, bad nga long uba khraw kum u khun-syiem. Ngam don jingtroi ban trei; hynrei kiba pli ki para jong nga, ki khun Israel, ki trei kum ki mraw. Ki briew kiba runar ki shoh ia ki. Ngam lah ban iarap ia ki ” Kane ka jingpyrkhat ka la pynjynjar eh ia u.

Phi kynmaw ia ka jingkular ba U Blei u la pynlong ha u Abraham shaphang ki khun ki ksiew jong u ? Kine ki khun Israel ki la long ki khun ki ksiew u Abraham.

Ia u khun u Abraham la khot u Isaak ; u ksiew u Abraham u Jakob; bad ki siew-tun u Abraham ki la long u Joseph bad ki hynmen hynbew jong u.

Te ki khun u Joseph ki la long ki siew-tun pateng u Abraham, bad ki khun jong ki pat ki la long ki ksiew pateng la pateng jong u. Ki khun Israel ki la khot ia u Abraham u kpa tymmen jong ki : tang ba kim shym la iohi ia u ; namar ba u la iap shuwa ban kha ia ki.

Ma phi, ko hep ba rit, phi la don u kpa tymmen. Ngam tip kaei ka kyrteng jong u, hynrei nga tip ba u la lah

iap la slem bah. Lada u dang im, un da la khot ia phi ki khun ki ksiew jong u.

Nga mynta ngan iathuh ha phi shaphang kine ki khun ki ksiew u Abraham, u Isaak bad u Jakob, bad shaphang ki khun jong ki, bad ki khun jong kita ; bad ngan khot barabor ia ki, ki khun Israel.

Ka jingkular aiu U Blei u la pynlong ha u Abraham shaphang jong ki? U la ong ba kin shong ha ka ri Kanaan, kata ka ri ba thiang, kaba dap da ki lum bad ki wah bah, u phlang bad ki syntiew, ki langbrot bad ki masi kynthei, ka dud bad ka ngap. U Blei u la ong ha u Abraham : 'Nga ai ia kane ka ri ha ki khun jong me.' Ym ha u Isaak, hynrei ha ki khun ki ksiew pateng la pateng jong u, bad ha ki khun ki ksiew jong kita.

U Moses u la iohsngew ia kane ka jingkular ; lehse ka kmie jong u ka la iathuh ha u shaphang kata. U la lah iohsngew ruh kamu ba la pyllait ia u na ka ban pynngam jyllop mynba u dang khunlung, bad u la ngeit ba U Blei Un ai ha u ban ialam ia ki khun Israel sha ka ri Kanaan.

U la kwah ban pyllait ia ki na kaba kin long mraw ha pdeng ki riew bynman ka ri Ijipt, bad ban pynlong suk ia ki ha kata ka ri ba angowbha ha ri Kanaan. Ka la long ka jingleh sbun u Moses ban kwah ban iarap ia kiba pli ki khun Israel.

U Moses u la iehnoh ia ka ing ba itynnad jong u syiem, bad ia baroh kioi kioi kiba itynnad ki jong u, bad u la leit

sha ka jaka kaba ki khun Israel ki la ia trei shitom. (Ia ki khun Israel haba dei ba dei la khot, ki Israel).

U la kwah ban iohi la ki la kynmaw ne em ia ka jingkular U Blei ha u Abraham, bad la ki la kwah ban leit sha ri Kanaan.

Haba u Moses u la poi ha ka jaka ha ri Ijipt ha kaba ki khun Israel ki la iatrei, katno kaba angewsih ka jingiohi u la iohi ! Hangta ki la ia don ; ba ki da ia trei shitom ha ka jingshot kyrang ka sngi Ki la trei naduh dang step haduh ban da miet. Ki la ia tih dewbyrtha ban thaw maw-it :—kata ka la long ka jingtrei kaba shitom. Te ki la ia thaw maw-it ; ki la ia buh ia ki shibun shibun da ki kynton ban thad ia ki ha ka sngi. Te ynda kumta ki la ia kit ia ki ban tei kyuroh kiba khraw ia u Pharo.

La pynbor ia ki ba kin thaw shibun eh ki maw-it, bad kita ki briew ba runar ba la phah u Pharo, ki la shoh ia ki haba ki la thait ruh. Ki la ud jylliew bad ki la iam, hynrei la kumta ruh la pynbor ia ki ba kin trei la ki kam.

Namar, kita ki briew, ki la buh jingtrei ia ki : ym kum i jingtrei ba rit ba phi trei ma phi, hynrei ka jingtrei kaba khraw.

Kita ki briew ki la ong, 'Phi dei ban thaw katta tylli ki maw it.' Ngam tip katno tylli ki la ong ha ki ban thaw, Lynrei shibun eh. Lada kim lah pyndep la ki jugtrei, kita ki briew ki ju sympat-ia ki.

Ka long kaba sngowsih eh ban long mraw. Phi la ju ioh sngew ia kane ka jingruwai ?—

‘Ym shym kha mraw khyunnah ia nga,
Ba ngan trei ha ka sngi ;
Ah ! ba ngan da iap noh nga kwah,
Ban kut baroh jingtrei.’

U Moses u la sngowsih eh ban iohi kumno ba la leh bein ia kiba pli ki khun Israel.

Ha kawei ka sngi u la iohi ia u nongpyntrei (ia kita ki briew kiba runar la khot ki nongpyntrei) ba u dang shoh ia uwei na ki khun Israel. U Moses um lah shah ban iohi ba la lehbein ia uba pli u mraw katta katta.

U Moses u la peit ban khmih lada dang don nongpyntrei shuh ne em hajan ;—u la iohi bym don. Kumta u la pyniap ia uta u nongpyntrei, hadien katz u la tih thliw ha khyndew, bad u la tep ia u da ka khyndew. Phi tharai ba ka la long ka bym dei ia u Moses ban pyniap ia uta u nongpyntrei ?

Ka la long kaba sniew eh ban pyniap briew, namar ba U Blei u la hukum ia ki briew ban nym ia pyniap paralok. Hynrei U Blei u lah ban pyniap ia ki briew, lada u mon. Ia u Moses la phah da U Blei ban pyniap ia une u briew ba sniew, ba un lah ban pyni ha kiba pli ki khun Israel ba u la wan na U Blei ban pynlong suk ia ki. Kumta kam shym long ka bym dei ia u Moses ban pyniap

ia uta u briew, namar ba U Blei u la phah ia u ban leh ia kata. ¹

Uwei na ki Israel u la iohi ia u, bad shen shen u syiem Pharo u la iohsngew shaphang kata ; bad u Pharo u la shla lep, te u la pyrshang ban wad ia u Moses, ba un ioh pyniap ia u. Kumta u Moses u la dei ban phet sha ka ri ba jngai eh, ha kaba u syiem un nym lah ban shem ia u. Ngan iathuh ha phi ha kawei pat ka por, ka la jia ai u ia u Moses ha kata ka ri. U Blei u la ieit ia u Moses, bad u la sumar ia u kat sha ba u la ieit.

U Moses un da la shong ha la ka sngi ha ka ing kaba itynnad, bad bar shong kali ; bad un da la don shibun ki shakri ; hynrei phi iohi katno u la ieit ia kiba pli ki khun Israel. Phim tharai ba u la sriem ia U Trai Jisu, uba la iehnoh la ka khet ha bneng ban pynim ia ngi ?

U Moses u la kwah ban pynsngewbha ia U Blei ban ia ka ban khot u khun ka khun u Pharo² ; u la tip ba U Blei U la ieit ia ki khun Israel, bad u la tip ba U Blei ha kawei ka sngi un iarap ia u ban ialam ia ki sha ka ri Kanaan.

¹ Ba u la mut ba kita ki para jong u ki la sngewthuh, kurano ba U Blei Un sa ai ha ki ia ka jingiohlait da ka kti jong U.—Ki Kam. vii. 25.

² Da ka jingngeit u Moses, haba u la rangbah, um treh ban khot ia u, u khun ka khun u Pharo ; u jied pynban ban shah shitom lem bad u paitlang U Blei, ban ia ka ban ioh ki jingsngewbha ka pop tang shipor, u da nïew ka jingkren bein na ka bynta U Khrist ka spah ba kham khraw ban 'a ki jingkynshew ka Ijipt—Heb. xi : 24-26.

KA LYNNONG XXII.

U MOSES, LANE KA LAW-LYNNONG BA MEH DING

EXOD. ii. 16 haduh ba kut ; iii ; iv. 1-23, 27-31.

U Moses u la sngewsih ban iehnoh ia kiba pli ki khun Israel ban ia ud ha ri Ijipt ; hynrei um banse ban nym buhrieh ia lade na u Pharo.

Um shym rah ciei ha la ka jingleit ;—ym shym don shakri, ym shym don kada ! Hynrei U Blei u la don ryngkat bad u. La um shym lah ban iohi ia U, u Moses u la tip ba U la don hajan jong u, bad kane ka la long ka jingtngen ia u.

Khadduh u Moses u la wan poi ha ka jaka kaba la don bun eh u phlang, bad shibun eh ki langbrot. Hangta, ruh, la don ka pukri, bad u Moses u la shong khop harud jong ka ; naba u la iaid jngai eh.

Um shym don ing, don jingthiah, bad don lok. U la long kum U Jisu, u bym shym don jaka ban buh la ka khlieh hangno hangno ruh. Hynrei phin sa iohi kumno ba U Blei u sumar ia u.

Kumta kumta la wan hynñiew ngut ki khynnah kynthei ha kata ka pukri. Ki la long shipara, bad ki la ia ap ia ki langbrot u kpa jong ki. Ki la wallam la ki langbrot ban pyndih um. Nyngkong ki la ia pynhiar khyndiat ki pipa rit, ne ki borti, hapoh ka pukri, bad ki la ia theh ia ka um ba ki kynja shyngoid ba heb kiba don

hangta hajan, bad ki langbrot ki la dih na kita ki shyngoid. Katba ki dang ialeh kumta, kyndit ki nongap langbrot ki la ia wan ha ka pukri bad ki la pyrshang ban beh noh ia ki, ba ki langbrot jong ki kin dih um na kita ki shyngoid ; hynrei kita kiba pli ki khynnah kynthei ki la pyndap ia kita ki shyngoid da ka um ; bad ka la long kaba isih eh ban knieh noh ia ka um na ki langbrot jong ki. Hynrei kita k rangbah ki la kham khelaiñ ban ia ki bad bunsien ki la ju leh kumta ia ki.

U Moses um shym sngewbha ban iohi ba la leh beifñ ia ki briew kiba tlot : bad u la long uba khelaiñ eh : kumta u la ieng joit, bad um shym shah ia kita ki nongap langbrot ban beh noh ia kita ki khynnah khynthei, hynrei u la iarap ia ki ban tong um ia ki langbrot jong ki.

Kita kiba pli ki khynnah khynthei ki la ia pyrkhath ba u Moses u la long uba shan eh namar haba u la long tang u nongwei ruh, pyñban u la iarap ia ki.

Haba ki la poi ha la ing ha la u kpa ; u la ong, 'Balei phi wan la dang katta mynta ? Te ki la ong, 'U nongwei u la don hajan ka pukri, bad um shym shah ia kita ki nongap langbrot ban beh noh ia ngi bad u la tong um na ka bynta ki langbrot jong ngi.'

Te u kpa u la phai ktien, 'Hangno uta u briew ? Khot ia u bad ong ia u ban wan bam kpu bad ngi.' Kumta ki khynnah khynthei ki la leit khot ia u Moses, ki la ong ia u ba un wan sha ing jong ki.

Dei U Blei uba la buh ha ka dohnud uta u brierw ban leh sbun ia u Moses.

Uta u kpa ba la tymmen, u la ong ha u Moses ban shong bad u lem bad ki khun khynthei jong u ; te u Moses ruh u la ong ba un shong. U Moses u la ap ia ki langbrot uta u tymmen, bad u la shong kurim ia kawei na kita ki hynniew ngut ki khynnah kynthei. Te ia uta u tymmen la khot u kthaw kurim u Moses, namar ba u la long u kpa ka tnga jong u.

U Moses shisien u la long u khun-syiem uba itynnad eh, bad u la shong halor ka kali ruh ; hynrei mynta u ialam la ki langbrot ban pynbam phlang ha pdeng ki lum ba jyrngam.

La don kawei kaba la dei ban pynsgewsih eh ia u Moses. Kaei kata ? U la tip ba ki khun Israel ki shu dang ud ha ka jingtrei shitom jong ki. U lah ban sngewsuk haba ki, ki la ia shitom katta katta ? Phi tip ba um lah, namar ba u Moses u la ieit ia kita kiba pli ki brierw.

Ki khun Israel ki la trei shitom shisha. U syiem Pharo u la iap noh ; hynrei la mih da uwei pat u syiem Pharo, uba bymman eh kum ma u.

Ha kaba khadduh ki khun Israel ki la ia pyrta da iam ha U Blei ban iarap ia ki, bad U Blei ruh u la sngap ia ki jingduwai jong ki ; bad u la kynmaw ia ka jingkular ba u la pynlong ha u Abraham, bad u la kut jingmut ban pyllait ia ki. Mynta phin sa iohsgew aiu U Blei u la leh ban iarap ia ki.

Ha kawei ka sngi u Moses u la don bad ki langbrot u tymmen, ha pdeng ki lum. U la long weibriew hi. U la khmied, bad u la iobi ba ka lawlynnong ka meh ding. U la nang peit, bad kata ka lawlynnong ruh ka la nang meh ding ; hynrei kam shym ing tam ban ia kaba ka la ing nyngkong. Kata ka la pynkyndit ia u shibun eh bad u la ong, 'Ngan da leit jngoh ia katai ka law-lynnong, ban i balei ba kam ing duh !'

Hamar ba un sa leit sha ka, u la iohsngew ba don ba kren ha u. Kata ka jingsawa ka la mih na kata ka law-lynnong. Ka jingsawa jongno ka la long ?

Ka la long ka jingsawa U Blei uba la ong ha u, 'Ko Moses, Ko Moses !'

U la phai ktien, 'Nga hangne nga long.'

Te U Blei u la ong, 'Wat wan hajan kane ka jaka naba nga don hangne. Nga la iohsngew ba ki khun Israel ki lynñiar ha Nga ha ka jingshitom jong ki. bad Nga kynmaw ba nga la kular ha u Abraham ba ki khun ki ksiew jong u kin shong ha ri Kanaan ; bad Ngan sa phah ia ki sha ri Kanaan. Ko Moses ! me dei ban leit sha u Pharo, bad iathuh ha u ba un pyllait ia ki ba kin leit nob.'

Kane ka la long kaba eh ia u Moses ban leh. Hynrei U Blei u la ong, 'Ngan long lem bad me, bad Ngan iarap ia me.'

Te u Moses u la ong, 'Hynrei lehse ki khun Israel kim mon ban mih nob na ri Ijipt. Kin' ong, ngim leit bad me,

Ko Moses ; mem kren ia kaba shisha ; U Blei Um shym la kren shisha ha me ! Ngan sa leh kumno te ?' la ong u Moses.

Te U Blei U la ong ba Un hikai ia u ban leh ia ki kambah : bad U la ong, 'Me bat aiu ha ka kti jong me ?'

Te u Moses u la don u dieng uba jrong ha la ka kti, ba la khot u diengduh. U la ju ring ia la ki langbrot bam lait na ki thliw da la u diengduh, bad haha u la kiew ia ki lum ba jrong u la shan ha la u diengduh. Kumta haba U Blei u la ong, 'Me bat aiu ha ka kti jong me ?' U Moses u la phai ktien, 'U diengduh.'

'Bret ia u halor ka khyndew,' la ong U Trai. Bad u Moses ruh u la leh kumta, te u la kylla bseiñ. U Moses u la sheptieng ia uta u bseiñ, bad u la sdang ban phet noh na u.

Te U Blei U la ong, 'Bat ia u na u tdong.' Kumta u Moses u la bat ia u, te u la kylla diengduh pat.

U Blei U la ong ha u Moses, 'Haba me leit sha Ijipt, leh ia kane ka kambah ha khmat ki khun Israel, ban pyni ha ki ba Nga la phah ia me ; hynrei lada kim ngeit ia me, leh ia kane ruh, kaba Ngan pyni ha me : Bsuh ia ka kti jong me ha ka shadem jong me.'

Kumta u Moses u la bsuh la ka kti, te hadien kata u la sei noh, te ka la sa fiangthohlieh ; kata ka long, ba la tap baroh ia ka da ki jingthohlieh. Katno kaba isheptieng ka la long kane ka jingiohi !

Te U Blei U la ong, 'Bsuh biang ia la ka kti' : te u la bsuh ia ka, bad u la sei biang ia ka, te ka la bha kumba mynshuwa.

Te U Blei U la ong ha u Moses, 'Lada ki khun Israel kin nym ngeit ia me ba Nga la kren shisha ha me, ai ba kin iohi ia me ba me leh ia kane ka kambah.'

'Hynrei,' u Moses u la ong, 'Ngam lait kren bha, ngam nang ban ong ia ki ktien.'

Te U Blei U la iathuh ha u Moses ba u Aaron, u para jong u, un leit lem bad u, bad ban kren na ka bynta jong u. Phim pat shym iohengew shaphang u Aaron mynshuwa. U nang kren bha, bad u la long u briew uba bha, bad uba leit ia U Blei.¹

U Moses u la leit phai pat sha la u kthaw-kurim, bad u la iathuh ha u ba u dei ban leit phai pat sha ri Ijpt ; te u la shim la ka tnga bad la ki ar ngut ki khun shynrang ba dang rit halor ka kada.

Katba u Moses u la dang leit sha Ijpt, u la ia shem bad la u para u Aaron, bad u Aaron ruh u la engewbha ban iohi ia u, bad u la doh ia u. Te u Moses bad u Aaron ki la ia leit lang sha ri Ijpt.

Ki la shem ia kiba pli ki khun Israel ha ka jingtrei shitom jong ki, ba ki da iam bad ba ki da ud. U Aaron u la ong ha ki, 'U Blei U la phah ia ngi ban ong ha u

¹ U Aaron u 'riewkhuid jong U Trai.—Salm civ. 16.

Pharo ban pyllait ia phi ban leit sha ri Kanaan.' Te u Aaron u la leh ia ki kambah ba U Blei U la pyini ha u Moses mynba u la kren ha u na ka law lynnong. Phi tip ki kambah kiba kumno ba nga mut.

Ki Israel ki la ngoit ia kaba u Aaron u la ong ? Ki la kwah ban leit sha ri Kanaan ? Haoid, ki la kwah ; bad ki la ainguh ia U Blei namar ba U la sngap ia ki jingduwai jong ki.

Nga la ju iathuh ha phi bunsien, hep khynnah ba ieit jong nga, ba U Blei U sngow ia ki jingduwai ki briew. Nga kyrmen ba phi ruh, hep khynnah ba ieit jong nga, phin duwai barabor ha U haba phi shem shitom.

Ki khun Israel ki la ngoit bad ki la ong, 'Ngin leit ;' bad ki la dem la ki khlieh, bad ki la nguh ia U Trai na ka bynta ka jingbha jong U.

Hynrei u Moses um shym lah ban ialam noh ia ki na ka ri Ijipt haduh ba u Pharo u la ai hukum ia ki.

KA LYNNONG XXIII.

U MOSES, LANE KI KHLAM KIBA NYNGKONG

EKSOD. v. ; vi. 1-13 ; vii. ; viii. ; ix. 1-12.

Ha kawei pat ka sngi u Moses bad u Aaron, lem bad khyndiat na ki khun Israel, ki la leit ban kren ha u syiem Pharo. U la long u briew uba bymman bad uba sarong, bad uba mane ia ki bleithaw.

Dei u Aaron uba la kren ha u Pharo. U la ong, 'U Trai U Blei U kwah ia me ban pyllait noh ia ki khun Israel ban leit noh.'

Phi tharai u Pharo u la pyllait ia ki ban leit noh ? Em, u la kren sarong, bad u la ong, 'Uei Uta U Trai, ba ngan kohnguh ia ka ktien jong U ? Ngam itbuh ia Uta U Trai, lymne pyllait ia ki Israel ban leit noh !' Kane ka la long ka jubab sarong jong u.

U la nang kham leh bein ia ki khun Israel ban ia kaba mynshuwa, bad u la hukum ia ki nongpyntrei ban kham pyntrei shitom ia ki ; kumta ba ki khun Israel ki la nang kham lynñiar kthang.

Katba u Moses bad u Aaron ki la wan mih noh na u syiem Pharo, ki la iohi ba khyndiat na ki khun Israel ki ia ap ia ki. Kita ki briew ki la ong ha u Moses bad u Aaron, 'Phi la leh tang ban pynsniew ia ngi da kaba pan na u Pharo ban pyllait ia ngi ban leit noh. U kham pyntrei shitom ia ngi ban ia kaba mynno mynno.'

Ka la long ka jingbysngewnguh jong ki khun Israel ban kren kumne ha u Moses, uba la pyrshang ban iarap ia ki. U Moses u la long uba jemnud bad uba jynsur jingmut eh bad um shym phai ktien bitar, hynrei u la leit bad u la duwai ha U Blei, bad u la kylli kaei u dei ban leh mynta.

U Blei U la iathuh ha u ban leit sha u syiem Pharo bad ban pyni ha u ia ka kambah jong u hseifi. Kumta u Moses

bad u Aaron ki la leit. U Moses u la ong ha u Aaron, 'Shim une u diengduh bad bred ha ka khyndew !' Bad u Aaron u la bred ia u ha tbian, bad u la long u bseifi uba im ; te hadien u la kylla diengduh pat.

U Pharo un sa ong mynta ba un pyllait noh ia ki Israel ban leit noh ? Em, un nym ong ; ka dohnud jong u ka la long kaba eh eh bad um suidñiew eiei ruh.

Kumta U Blei U la iathuh ha u Moses ban leh da kawei pat ka kambah ha khmat u Pharo : ngan iathuh ha phi kaei kata.

U Moses bad u Aaron ki la leit la dang step eh sharud kata ka wah bah, bad ki la ia ap hangta haduh ba la wan u Pharo ; namar ba u la ju wan bunsien eh ban sum hangta. Te ki la ong ha u, 'Namar ba mem leh kumba la kwah U Blei, ban pyllait ia ki Israel ban leit noh, mynta men sa iohi aiu U Blei U lah ban leh.'

Te u Aaron u la shim ia u diengduh, bad u la shoh ia ka um ; bad ha ka shi khyllipmat, ka um ka la kylla snam.

Haba u Pharo u la iohi ia kane ka kambah, u la ong ba un pyllait ia ki briew ba kin leit noh ? Em, ka dohnud jong u ka la long kaba eh eh, bad um mon ban kohnguh ia U Blei. U Pharo u la phai pat bad u la leit sha la ing, bad um mon ban kohnguh ia U Blei.

Ki briew ka ri Ijipt kim sbym ioh um shuh ban dih, namar ba baroh ka um ha ki pukri ka la kylla snam bad

baroh ka um ha ki jok, ki dabor bad ki khuri, ka la kylla snam. Ki dohkha kiba ha ka wah ki la iap, bad ka jingiw tung kaba sniew eh ka la mih na ka wah. Ki briew ki la ia tih thliw ha ka khyndew ban ioh um. Ka um ka la long snam baroh shitaiew.

Namar ba u Pharo um suidñiew, U Blei U la phah da kawei pat ka khlam.

U Aaron u la kner ia u diengduh, ki jakoid ki la ia mih noh da kaba rynsied na ka wah, bad na ki pukri, da ki spah tylli. Ki la ia rynsied sha ki surok bah, bad shapoh ki ing, bad ki la leit shapoh ki kamra thiah, bad ha ki jingthiah ; ki la ia leit sha ki ing shetja, bad ki la ia ryngkoh ha ki jingbam ; ki la leit ia rynsied haduh ing u Pharo, bad haduh jingthiah jong u.

Te u Pharo u la khot ia u Moses bad u Aaron, bad u la ong ha ki : 'To duwai ha U Blei ba Un shim noh ia ki jakoid. Ngan pyllait noh ia ki khun Israel ban leit noh.'

U Moses u la leit bad u la duwai ha U Blei, bad U Blei U la pyniap ia ki jakoid baroh, kumta ki briew ki la ia sar ia ki jakoid ba iap da kaba lum thup, bad kita ki thup ki la iwtung eh.

Hýnrei la kumta ruh u Pharo u la ong, 'Ngan nym shah ba ki briew kin leit noh.'

Kumta U Blei U la phah da kawei pat ka khlam.

U Aaron u la kner ia u diengduh, bad u la pynkylla jynreiñ ia ka dewmet baroh, bad ki la par halor ki brierw bad ki mrad; hynrei u Pharo um shym suidñiew ia kane ka khlam.

Te U Blei U la phah da ki kynhun skaiñ, kiba la rung na ki jingkhagit, bad ki la pynsniew ia kiei kiei baroh, shapoh ing bad shabar ing. Hynrei ym shym don skaiñ ba la wan shajan ki khun Israel.

Te u Pharo u la ong, 'Ngan pyllait noh ia ki khun Israel ban leit lada U Blei Un shim noh ia ki skaiñ baroh.' Te u Moses u la duwai ha U Blei, bad U Blei U la shim noh ia ki skaiñ baroh, bad um shym iëhnoh wat tang uwei ruh. Te u Pharo u la ong, 'Ngan nym pyllait ia ki brierw ban leit noh.'

Kumta la phah da kawei pat ka khlam.

Ki mrad ki la pang jur eh—ki kulai bad ki kada, ki ut, ki masi, bad ki langbrot—bad shibun na ki ki la iap. Pynban u Pharo um mon ban pyllait ia ki brierw ban leit noh.

Hadien kata U Blei U la pynsa tohjaw shibun eh ha ki raugbah, kynthoi, bad ki khyannah baroh, hynrei ym halor ki khun Israel, tang ha ki brierw u Pharo,—ki la pang jur katta katta ba kim lah ban ieng: hynrei pynban u Pharo um shym suidñiew, naba ka dohnud jong u ka la nang eh nang eh.

Mynta nga la iathuh ha phi ia ki hynriew tylli ki khlam. Pyrshang ban kynmaw ki long kiei.

1. Kaba pynkylla snam ia ka um.
2. Ki jakoid.
3. Ki jynreiñ.
4. Ki skaiñ.
5. Ka jingiap ki mrad.
6. Ki tohjaw.

Ngan sa iathuh ha phi sa ia kiwei pat ki khlam kiba U Blei U la phah ha u Pharo.

U Blei U la long kham khelaiñ shibun eh ban ia u Pharo, bad U la lah ban pynleh ia u ia kaba U la hukum ia u ban leh. Hato kam long kaba sniew eh ia u Pharo ban nym fiiew ia U Blei ? Hato kam shym long kaba bieit eh ia u Pharo ban nym suidñiew ia U Blei Uba khraw katta katta ?

U Blei Un pynshitom ia u briew baroh u bym kohnguh ia ki hukum jong U.

Hep khynnah ba ieit jong nga, U Blei U la ai ha phi bun ki hukum. U la iathuh ha phi ban kren ia kaba shisha, ban nym bitar, ban nym long ki bym sbun. Nga kyrmen ba phin pyrshang ban kohnguh ia ki hukum U Blei. Namar lada phi pyrkhath ha la ka dohnud, kum u Pharo, 'Uei U long U Trai, ba ngan kohnguh ia ka ktien jong U ?'—U Blei Un nym bitar lep ia phi ?

KA LYNNONG XXIV.

U MOSES, LANE KI KHLAM KIBA KHADDUR

EKSOD. ix. 13—35 ; x. ; xi. ; xii. 1—37.

Ha kawei ka step u Mosos bad u Aaron ki la khie la dang step eh bad ki la leit sha u Pharo, bad ki la ong ha u, 'Lashai U Blei Un sa pynhap ki phria kiba khraw na suiñ,—kum kita ki phria ym shym la iohi mynno mynno ruh mynshuwa ha ri Ijpt. Kin pynap ia ki briew bad ki mrad baroh kiba don shabar. Namar kata phi dei ban set la ki masi bad ki kuii bad ki kada ha ki som, lane yn pyniap ia ki.'

Shibun eh na ki nong Ijpt ki la iohsngew ba u Mosos bad u Aaron ki ong ia kane. Khyndiat na ki ki la ngeit ia ki ktien jong ki. Ki la set la ki mrad ha la ki som, bad ki la iathuh ha la ki shakri ba kin shong hapoh ing. Hynrei khyndiat na kita kaba la iohsngew kim shym ngeit, bad ki la iehnoh la ki mrad ha ki lyngkha, bad la ki shakri.

Ha kawei pat ka sngi u Moses u la kner la u diengduh sha ka suiñ, bad U Blei u la phah i u pyrthat, bad u phria, bad ka ding, kaba la iaia ia ka khyndew baroh. Ka la long ka eriong kaba shyrkhoi eh. Kum kata ka eriong ym shym la iohi mynshuwa. Ka jingriew u phria bad u pyrthat ka la dei ban pynkhyndiuh fiaak ia kiba la iohsngew ia ka. Hynrei katuo kita kiba la don ha la ing ki la sngewbha ! Bun eh ki mrad bad ki briew ki la iap, bad

la thang ingkhong khaít ia u phlang bad u kew da ka ding, bad ki dieng ki la kheiñ. Hynrei pynban ym shym la don phria la kaba la shong ki khun Israel.

Kata ka eriong ka` la pynsheptieng ia u Pharo, bad u la phah khot ia u Moses bad u Aaron, bad u la ong, 'Nga la leh pop : tang ba phin duwai ha U Trai ba Un nym phah shuh ia u pyrthat bad u phria, te ngan pyllait ia ki khun Israel ban leit noh.'

U Moses u la ong, 'Ngan mih shabar ka shnong, bad ngan kner la ki kti ha U Blei ba Un nym phah pyrthat bad phria shuh ; hynrei pynban nga tip men nym pat kohnguh ia U Blei.'

Kumta u Moses u la mih na kata ka shnong, namar ba um sheptieng ia ka eriong. Te u la kner ia ka kti, bad U Blei u la pynsungeh ia u phria bad u pyrthat, bad u la pynkeiñ noh ia u slap.

U Pharo u la shah ia ki khun Israel ban leit noh ? Em : haba u la iohi ba ka eriong ka la jah, um pyllait. Baroh ki shakri u Pharo ruh ki la long kiba sniew, namar ba kim shym kwah ia u ban pyllait ia ki Israel ban leit noh.

Te u Moses bad u Aaron ki la leit pat sha u Syiem Pharo, bad ki la ong, 'U Blei mynta Un phah da ki puit ha ka ri jong phi.'

Kiba kumno kita ki puit ? Ki long ki khñiang kiba khraw kat ka kti kmie u khynnah. Hajar hajar na ki

ki her lang ha ka suiñ, bad ki dem halor ki dieng, bad ki bam ia ki sla bad ki soh.

U Pharo bad ki shakri ki la bitar lep haba ki la iohsngew ba ki puit kin sa wan, bad ki la kren eh ia u Moses bad u Aaron, bad ki la beh noh ia ki na ing.

U Moses u la kaer non ia u diengduh, bad U Blei U la pynbeh ka lyer kaba jur, bad ha kawei pat ka sngi ka lyer ka la wallam bun eh ki puit saa ka ri Ijipt. Ki puit ki la pyndum tiaw ia ka suiñ katba nang beh ka lyer ia ki : hynrei kim shym neh ha suiñ ; ki la dem halor ki dieng, bad ki la bam ia u soh uba la iehnoh u phria : ki la tap lin ia u phlang bad ki la bam khoit ia u, bad ki la wan kiew wat haduh ki ing.

U Pharo bad ki shakri jong u ki la na pyrkhat ba kin nym ioh jiogbam oies snuh sa tang shabit eh. Te u Pharo u la phah khot klot klot ia u Moses bad u Aaron : 'Nga la leh pap.' u la ong. 'pyrshah ia U Trai, bad ia phi. Map ia nga sa kane shision, bad to duwai ha U Blei ba Un shim noh ia ki puit, bad ngin pyllait ia ki khun Israel ban leit noh.'

Kumta u Moses u la duwai ha U Trai. U Blei U la phah da kawei pat ka lyer, te ka la pynher noh ia ki puit, bad ki la hap ha ka duriaw, te ym shym la iehnoh uwei ruh u puit ha ri Ijipt.

Hynrei pynban u Pharo u la ong, 'Ngan nym pyllait ia ki Israel ban leit noh.'

Katno kaba isngewsih ban iaïd ha ki lyngkha hadien ba la iehnoh ki puit ! Ka la dei hamar ka por pyrem ba sngewtynnad, hynrei ka la paw kum ka tlang. Ym shym don sla shuh halor ki dieng, ym shym don langlung shuh ; baroh ka la long lyngkhuid kum myntlang. Ka jingsniew u Pharo ka la pynwan ka jingjyujar kaba haduh katno ha ka ri !

Ha kawei ka por pat, u Moses um shym iatbuh ha u Pharo U Blei un sa leh aïu. U Moses u la kner la u diengduh sha bnong, bad ha ka shi khyllipmat U Blei u la pyndum tiaw. Ka la long kham dum ban ia kano kano ka miet kaba dum tam. Ym shym don jingshai khyndiat ruh : tang ha ka jaka shong ki khun Israel—hangta ka la shai bha.

Ki nong Ijïpt ki la sheptieng shikaddei eh. Haba ki dang ia trei, dang ia bam, lane dang ia iaïd, hamar kata kyndit kyndit ka jingdum ka la tap lup baroh. Ki la sangeh, bad ki shong khop ha kata hi ka jaka ba ki la don, bad kim shym nang khiih shuh mynmiet ne mynsngi. Ha kata ka por ki la ioh por ban pyrkhata ia la ka jingsniew baroh.

Ka la dum lai sngi lai miet, hadien kata ka la shai phar.

Hynrei u Pharo u la sngewsih ia la ka jingsniew ? Em, ka dohnud jong u ka la nang kham eh ban ia kaba mynno mynno. U la ong ha u Moses, 'Khie leit noh ! men nym iohi shuh ia ka khmat jong nga lano lano. Lada me dang wan shuh sha nga, men iap !'

Te u Moses ruh u la ong, 'Men nym iohi shuh ia ka khmat jong nga ruh lano lano ruh !'

U Blei U la kren pat ha u Moses, U la ong, 'Ngan sa phah da kawei pat ka khlam. Mynmiet Ngan wan ha kawei pa kawei ka ing ha ri Ijipt bad Ngan pyniap ia u khun nyngkong jong u briew baroh. Hynrei kane kaba nga kwah ia ki khun Israel ban leh. Ai ha man la u briew un shim uwei u khun langbrot, uba khlem thob-bria, bad un pyniap ia u, bad ban bam ha kata hi ka miet bad la kiba ha ing : bad ai ruh ba kin shim ia ka snam uta u khun langbrot, bad kin kyllan khyndiat ia ka snam na shabar ka jingkhlang ; bad haba Nga iaid lait Ngan iohi ia ka snam, te Ngan nym pyniap ia u khun nyngkong ha kata ka ing. Ai ba ki briew kin ia ieng baroh sawdong ka miej haba kin ia bam ia uta u khun langbrot. Ai ba baroh kin riam kum ki ban sa leit jingleit.'

Kumta baroh ki khun Israel ki la ia pyniap ia ki khun langbrot ; ki la ia syang, bad ki la ia bam ia ki ha kata ka miet. Ki la ia ieng baroh sawdong ki miej, bad la ki diengduh ha la ki kti. Ki la bam u kpu bad ka doh uta u khun langbrot, bad khyndiat ki jhur kthang. Kim shym klet ban kyllan snam khyndiat ha ki shawkad ka jingkhlang, namar da kata ki la tip ba kin lait im.

Ki nong Ijipt ki la leit thiah ha kata ka miet kumba barabor, hynrei shitung synfia u khun nyngkong ha kawei pa kawei ka ing u la iap. Ym shym don ba la iohi ia u angel U Blei ba u rung shapoh, hynrei u la rung. Ym don

narkhang ba lah ban khang ia u shabar ; hynrei haba u la iohi ia ka snam ha ki jingkhang, te u la iaid lait ia kata ka ing.

Ka jingiam lynñiar ba shyrkhei haduh katno ki kmie ki kpa ki la pynlong ha ri Ijpt, haba ki la shem ba ki khun nyingkong jong ki ki la iap ! Ki ia mih na la ing da kaba iam. 'U khun ba icit jong ngi u la iap !' la ong uwei. 'Bad kumta u jong nga ruh !' la ong uwei pat. 'U jong nga !' 'U jong nga !' Ym shym la don kum kata ka jinglynñiar ba shyrkhei ha ri Ijpt mynshuwa.

Wad ia u khun u nyingkong u Pharo ruh la pyniap, kum ia ki khun ki briew kiba duk. U Pharo u la khie joit mynmiet bad u la khot ia u Moses bad u Aaron ; hynrei ka la long dum, kumta kim shym iohi ia ka khmat jong u.

'Khie leit noh !' la ong u Pharo, 'ialam ia ki khun Israel bad me : ki lah ban ialam la ki langbrot bad ki masi lem bad ki, bad baroh katba ki don.'

Bad baroh ki nong Ijpt ki la kyrpad ia ki khun Israel ban leit noh kloi kloi katba ki lah, naba ki la sheptieng ba U Blei Un pyniap ia ki baroh.

Te ki khun Israel ki la ia ong ha ki kynthei Ijpt, 'Ia ai ksar bad rupa katto katne ia ngi shuwa ba ngin leit noh !'.

Ki la ong, 'Ng'n ai ha phi katba phi kwah : tang ba phin leit noh.'

1 Ka ktien 'pan kyliang' lah ban pynwan da ka ktien 'ia pan' katba kum ka sakhi ki nongbatai kiba bha tam.

Ki Israel ki la trei jingtrei shibun eh ha Ijipt, bad ka la shong hok ba kin pan tyngka katto katne.

Kumta ki kynthoi Ijipt ki la ai ia ki shibun eh kiei kiei kiba itynnad ba kin lam bad ki.

Ki Israel ki la leit da ka jingkyrkieh ba khraw. Ki la rah la ki mar kumba ki la long. Ki la thep kpu ha ki pla jong ki—ki la ñiah la ki langbrot, ki masi, ki ut bad ki kada, ha shuwa jong ki, bad kumta ki la mib noh mynmiet.

U la long u paitbah uba khraw—kham bun briew ban ia kiba shong ha kano kano ka nongbah ha kane ka ri jong ngi. Ym don khynnah ba lah ban ñiew ia ki.

Kumta khadduh ki la mih noh na ri Ijipt, ha kaba ki la shong mraw la elem. U Blei u la kynmaw la ka jingkular ha u Abraham : bad ki khun ki ksiew u Abraham ki la don ha ka lynti ban leit sha ri Kanaan

U Blei U la ong ha u Moses, 'Kim dei ban klet lano lano ruh ia ka jingsbun jong Nga ha kaba wallam noh ia ki na ri Ijipt. Ki dei ban bam uwei u khun langbrot man la ka snem, kumba ki la leh ha kane ka miet. Kaba bam ia u khun langbrot yn khot kaba bam ia ka Niam-ka-Jinglait.'

Balei la khot ia kane ka jingkhawai miet ka Niam-ka-Jinglait ? Namar ba U Blei U la iaid lait ia kita ki jingkhaw ha kiba u la iobi ia ka snam.

Shaphang jongno uta u khun langbrot ba la pyniap da kawei pa kawei ka ing u pynkynmaw ia phi ? Shaphang U Jisu keifi.

Kata ka snam uta u khun langbrot ka la pynim ia u khun nyngkong ha kata ka ing na ka ban pyniap ; bad ka snam U Jisu ka pyllait ia ki briew baroh kiba ieit ia u na ka ban pynshitom ia ki na ka bynta ka pop jong ki. Katno U Jisu u la leh sbun ban pynmih la ka snam na ka bynta jong ngi ! Ngim dei ban klet lano lauo ruh ia ka jingsbun jong u

Mynta, kheiñ katno tylli ki khlam kiba U Blei U la phah ha u Pharo bad ba ki nong-Ijipt :—

1. Kaba pynkylla snam ia ka um.
2. Ki jakoid.
3. Ki jynreiñ.
4. Ki skaiñ.
5. Ka jingiap ki mrad.
6. Ki tohjaw.
7. U Phria bad u pyrthat.
8. Ki puit.
9. Ka jingdum.
10. Ka jingiap ki khun nyngkong.

Kiba shyrkhei haduh katno ki la long kine ki khlam ! Kbmih kumno U Blei U la pynshitom ia u Syiem Pharo na ka bynta ka jingbymkohnguh. Ka long ka pop kaba khraw, bad ka pyneh ia ki dohnud ki briew. Pan na U Jisu ban ai ha phi ka dohnud kaba kohnguh, ba phi lah ban ieit bad leh ia kaei kaei ba U hukum ia phi¹⁹.

1 U Blei U iaishah slem bad ngi, U bym da mon iano iano ruh ban jot noh, hynrei ba baroh kin poi'sha kaba kylla kaba mut 2 Petros iii. 9.

KA LYNNONG XXV.

U MOSES, LANE KA DURIAW BASAW

EKSOD. xiii. 20—22 ; xiv. ; xv. 1-22.

Ki khun Israel ki la sedang la ka jingleit sha ri Kanaan. Hynrei ki la don kam ban ia id jngai eh shuwa ba kin poi ha kata ka ri ba sngewtynnad. Kumno kin shem la ka lynti ?

U Blei hi u la kdew lynti ia ki. U la ia id ha shuwa jong ki ha u lyoh ba iong. Uta u lyoh u la ia id, te ki ruh ki ja bud nadien. Hynrei ia u lyoh ba iong ym lah ban iohi mynmiet, kumta mynmiet U Blei u la pyntyngshaiñ kum ka ding. Mynsngi uta u lyoh u la kah tngen na ka sngi, bad mynmiet kata ka ding ka la ai jingshai ia ki Israel¹. Haba uta u lyoh lane ka ding ka la sangeh, te u Moses u la hukum ia ki paitbah baroh ban pynie ng la ki ing jaiñ ha khyndew. Ia kata la khot, 'Kaba thaw ing jaiñ.'

Bad tang shu la ia id u lyoh, ki paitbah ki la ia khylliap la ki ing jaiñ, bad ki la pyngkit ia ki halor ki ut, ki kada, bad ki la ia id.

Ki khun Israel ki la ia id stet eh haduh ba ki la poi harud ka duriaw. Te u lyoh u la sangeh, bad ki la thaw ing jaiñ harud duriaw. Ia kata ka duriaw la khot ka Duriaw Basaw. Lehse phi mut ba ka um kata ka duriaw ka la saw kum ka snam : hynrei ka um ka long kum kiwei pat ki um baroh, la la khot ka Duriaw Basaw.

1 U la pyntar ia u lyoh ban long ka jingkah ; bad ka ding ban pynshai mynmiet.—Salm. cv. 39.

Kim pat shym shong slem hapoh la ki ing jaiñ shuwa ba ki la iohengew ia ka jingsawa ba khraw : ka la long ka jingjam ki shalyntem bad ki kulai. Ki la khmih bad ki la iohi, sha jngai eh, u Pharo bad ki kynhun shipai ha ki kali iapom bad ki kulai. U Pharo u la sngewsih ba u la pyllait ia ki ban leit noh bad u la wan bud ban pynphai pat ia ki.

Ki khun Israel ki la sheptieng eh.

Kin sa leh kumno ? Kim lah ban ryngkang sha shiliang ka duriaw, namar ba kim don lieng bah ; hynrei pynban, lada ki sah hangta u Pharo bad ki briew jong u kin lap ia ki shen shen, bad kin ialeh bad ki, te ki briew u Pharo kiba nang bha ban iapom ban ia ki. Kin sa leh kumno ? Ki la pyrtia ha U Blei ban iarap ia ki. Kata ka la long kaba dei : hynrei ki la leh eiei ruh ka bym dei—ki la sdang ban kren bitar ia u Moses. 'Balei me la wallam ia ngi na ri Ijipt ? Ngin da kham sngewbha ban iap hangta ban ia ka ban wan hangne : namar da shisha ngin sa iap noh.'

Ka la long ka bym sngewnguh ban ong kumne ha u Moses : hynrei u la phai ktien jemnud ia ki. 'Wat sheptieng : U Blei un ialeh na ka bynta jong phi bad phin ym iohi shuh ia ka khmat u Pharo bad ki briew jong u.'

Te u Moses u la leit bad u la duwai ha U Blei ; naba u Moses u la tip ba U Blei un pynim ia ki khun Israel.

Te U Blei u la ong ha u Moses, 'Kyntiew ia u diengduh jong me halor ka duriaw, bad ngan pynlong lynti rykhiang ia ki Israel ban iaid.'

Kumta u Moses u la kyntiew ia la u diengduh, bad ki um ki la kohnguh ia u ; bad shi bynta ki um ki la ieng ha kawei ka liang, bad shibynta pat ha kawei ka liang, bad ki la i kum ki ar tylli ki kynrob um, ka lynti rykhiang ka la paw ha pdeng.

Ki Israel ki la iaïd ha kata ka lynti bad ki jingri jong ki baroh lem bad ki. Ka la long janmiet haba ki la sdang ban ryngkang ia ka duriaw, bad ki la iaïd lyngba baroh shi miet : pynban kam shym la dum.

Ngan iathuh ha phi balei kam shym la dum. Phi tip ba u lyoh ha ka suiñ u phyrnai bha mynmiet, bad u la pynshai ia ki Israel. Hynrei U Blei Um shym la mon ba u Pharo un iohi ia ka jingshai ; kumta U Blei U la pyniaïd ia u lyoh ba iong na shadien, bad u la ieng ha suin ha pdeng ki Israel bad u Pharo : ka liang ba phyrnai ka la phai sha ki Israel bad kaba dum sha u Pharo, kumta ki Israel ki la iohi ka jingshai ba phynai¹ : hynrei ki shipai u Pharo ki la long sha kaba dum, bad kim shym lah ban iaïd stet namar ba ka la dum eh, hynrei ki Israel ki la iaïd kloi kloi ha kata ka lynti rykhiang, bad ynda mynstep ki la poi sha ryngkew kaba sha shiliang ka duriaw. Kim pat shym poi ha ri Kanaan, hynrei ki la lait shiliang ia ka duriaw, bad ki la iaïd ban leit sha Kanaan.

Mynta ngan iathuh ia phi la u Pharo bad ki briew jong jong u ki la lait shiliang ia ka duriaw ne em. Haba ki

¹ U la pyniar ia u lyoh ban long ka jingkah ; bad ka ding ban pynshai mynmiet—Salm cv. 39.

la poi harud ka duriaw ki la iohi ka lynti rykhiang lyngba ka duriaw bad ki kynroh um ha baroh ar liang ; kumta ki ruh ki la leit da kata ka lynti rykhiang Haba ki la iaiaid shiteng lynti ia ka duriaw, ba ki da ia kyrmen ban lap shen ia ki khun Israel, U Blei U la peit ha ki na u lyoh jong U. U Pharo bad ki briew jong u ki la iohsngew ki jingsawa ba shyrkhei, te ki la sheptieng eh. Dei U Blei Uba la pynsheptieng ia ki.

Kim shym lah pyniaid shuh la ki kali, te ki la pyrkhath ba U Blei Un sa iarap ia ki Israel ban pyniap ia ki : kumta ki la ia ong pa^{an} lok, 'Ia ngin ia phai noh.'

Ah ! mynta ka la dier eh : U Blei Un sa pynjot ia kita ki riew bymman. Ki la pynmareh kloi katba ki lah, ba kin iohlait na ka um, hynrei ka la dier eh : namar ki kynroh um ki la hap bad ki la tap ia ki baroh, bad ki la thiah kum ki maw ha lyeit ka duriaw.

Kane ka la long kaba kut ia u Pharo bad ki shakri bymman jong u. Ki Israel ki la lait bha sha shiliang ka duriaw. Ki tang shu la lait shiliang, U Blei U la hukum ia u Moses ban kyntiew la u diongduh, ban pynhap ia ki kynroh um bad ban tap ia ka lynti rykhiang. U Moses u la leh kumba la hukum U Blei ia u : te kumta u Pharo bad ki briew jong u, kiba la don ha pdong ka duriaw, ki la iap jyllop.

Ynda lashai mynstep ki Israel kim shym iohsngew shuh ia ki jingriew ki shalyntem ba ki wan bud nadien jong ki,

hynrei ki la iohi khyndiat ki met iap ki briew u Pharo ba ki thiah harud ka duriaw ; naba ka duriaw, ka khiih shaneng sharum, ka la kynting ia ki shalor ka ryngkew.

Te mynta ki Israel ki la iohi ba ki riew runar kim lah shuh ban pynshitom ia ki : U Blei u la pynshitom ia ki na ka bynta ka jingbymman jong ki, bad u la pynim ia kiba pli ki khun ki ksiew u Abraham kumba u la lah kular.

Kata ka la long ka step ba sngewsuk ia ki Israel. Ki la nguh ia U Blei na ka bynta ka jingbha jong u ha kaba pyllait ia ki, bad ki la ia ruwai lang ka jingruwai iaroh ba sngewtynnad.

Ka jingruwai ka la sdang da kine ki ktien : 'Nga ruwai ha U Trai namar ba U la risa don burom : ia u kulai bad u nongshong U la pynnoh sha ka duriaw.' Ia kata ka duriaw la khot ka 'Duriaw Basaw.'

Ki kynthei ki la tem ki jingtem ba sngewthiang, bad ki la ruwai ia kine kijuh ki ktien. Ka para u Moses ka Miriam, kaba la ap ia u haba u dang khunlung ka la tem jingtem, bad ki kynthei ki la ia ruwai lem bad ka.

Katno kaba sngewbha ban iohi ia kiba pli kl khun Israel ba ki ia ruwai bad ba ki ia kmen ! Dang shibit mynshuwa ki la trei shitom ba ka ngi, ki la dang lah shah sympat na ki briew ba runar, bad ki dang lah iam lah ud : mynta kim long mraw shuh, hynrei ki dang ia leit sha ka ri ba thiang, ha kaba ki lah ban shong suk.

Hep khyannah, don ka ri kaba kham thiang ban ia ka ri Kanaan. Nga kyrmen ba ngin sa ioh shong hangta sa khyndiat sngi.

Hato ngim dei ban iaroh ia U Blei namar ba U iathuh ia ngi kumno ngin poi sha kata ka ri ba thiang ? U Blei Un iarap ia phi, hep khyannah ba ieit ban poi hangta, lada phin pan na U. U Blei Um shym shah ia u Pharo ban pynsniow ia ki Israel, bad U Blei U lah ruh ban khang ia u Soitan na ka ban pynsniew ia phi¹.

KA LYNNONG XXVI.

KA MANNA BAD U MAWSIANG

EKSOD. xvi. ; xvii. 1-7.

Ki khun Israel ki la sngewbha eh ba ki la lait na ki kynrad ba runar jong ki. Mynta kim don jingtrei shuh ban trei, bad ki la don u kynrad ba sbun, u Mosos keiñ. Kim shym dei te ban long kiba bha bad kiba suk ?

Ki la don mynta ha ka ri khlaw kaba khraw eh. Ngan iathuh ha phi ka jaka kaba kumno ka la long kata ka ri khlaw. Ym shym la don briew lane ing eiei ha ka ; hynrei la don ki sing bad ki dangiem, kiba kyrhuh bad

¹ U Blei ka jingsuk un pynlywet jin ia u Soitan hapoh ki kjat jong phi shen shen.—Rom xvi. 20.

ba jlew¹ ; bad ruh la don ki bseñ kiba puh, bad ki ñianglartham kiba kynthah ; ym shym don wah bah, lane wah rit, hynrei la don ki lum ba jrong bad ki thliew ba iong. Ym shym don dieng soh lane lyngkha kew, kumta ba ym shym don eiei ruh ia ka ban bam² ; te ki khun Israel kim shym lah ban rep kew lane thung diengsoh, namar ba ki dang iaid. Hato kiba pli ki khun Israel kin sa leh kumno ban ioh jingbam !

La don bun eh ki briew, ba ki la don kam shibun eh ka jingbam ban bsa ia ki. Ki la rah tang khyndiat ch u kpu ha lade ha la ki pla, mynba ki la mih noh na ri Ijipt : hynrei ki la bam lut noh shen shen.

Kumno kin sa leh mynta ? Ki la dei ban duwai ha U Blei. U la ieit ia ki, bad un nym shah ia ki ban iap thngan. Hynrei kine ki khun Israel ba runar ki la sdang ban khñium. Ki la leit sha u Moses bad u Aaron bad ki la ong, 'Ngi sngewbha lada ngi la iap ha ri Ijipt Tang ba ngi la ioh kpu bad doh hangta, ban bam katba mon ; hynrei mynta ngin sa iap thngan. Phi la wallam noh ia ngi na ri Ijipt tang ban pyniap ia ngi.'

1 Ka ri khlaw kaba jlew ba kynsha.—Deut. xxxii. 10.

2 Ka ri khlaw ba khraw bad ba itieng, ha kaba la don ki bseñ ba meh ding, bad ki ñianglartham, kaba rang ryngkhiang ha kaba ym shym don um.—Deut. viii. 15.

Hangno U Trai Uba la wallam noh ia ngi lyngba ka ri khlaw, lyngba ka ri kynjah bad ki liowlong, lyngba ka ri ba ryngkhiang bad ka syrngiew ka jingiap, lyngba ka ri ka bym ju iaid briew, bad ha ka bym ju shong briew ?—Jer. ii. 6.

Katno ki la long ki bym sngewnguh ia u. Moses bad U Blei !

Pynban u Moses um shym phai ktion eh ia ki U la tip ba U Blei U la iohsngew ia ki ktien bymman jong ki ; bad U Blei U la sngew ia ki. U Blei U la khot ia u Moses, bad U la ong, 'Nga la iohsngew ia ki, bad ngan bsa ia ki.

Ki la dawa ban bsa ia ki ? O, em ! Kumno phi tharai U Blei Un bsa ia ki ? Un pynhap slap da u kpu na bneug ia ki. Kata kam shym long ka jingleh sbun

Ha kawei pat ka step ki khun Israel, haba ki la khmih shabar na la l' jingkhang ing-jaiñ, ki la iohi ba ka khyndew ka la lieh shard. Ki la leit khmih kaei kaba la pynlieh ia ka khyndew, bad ki la iohi kiba pyllon pyllon kiba rit halor ka khyndew. Ki la ia ong para lok hi, 'Kaei kane ? Ngim ju iohi kum kane mynshuwa.'

Te u Moses u la ong, 'Une u long u kpu ba U Blei U la phah ia phi na bneug ; lum ia u, bad lam sha la ki ing-jaiñ.'

Kumta ki briew baroh ki la ia shim la ki jok ki jok, bad la ki shang ki shang, ki la ia lum ia ka manna ia lade, ia la ki tnga, bad ia la ki khun rit ; bad ka la dap biang ia ki baroh : ym shym palat, lymne ym shym duna, hynrei tang kat ban biang. Ki la mad ia ka bad ki la shem ba ka la thiang kum ka ngap, bad ki la khot ia ka 'ka Manna.'

Te ki la lam sha la ing la ing, bad ki tnga jong ki ki la shet ja-miet ; ki la tylliat ia ka, bad ki la syang, ki la

thaw kpu¹. Ki la pyndonkam ia ka manna kum ka ja-step, ja-sngi bad ja-miet; ym don eiei tang ka manna. Ka la long kaba bang eh bad kaba pynkhlaif. Ka la long kaba kham bit ia ki angel ban bam ban ia ki briew, namar ba ka la wan na bneng², kam shym mih na ka khyndew, kum u kew. U Blei U la phah ia ka la dang step eh, shuwa ba kan shai, bad man u briew u la dei ban khie la dang step ban lum ia ka, namar, haba ka sngi ka la shit, ka um noh; kumta lada ki Israel kim kh'e klof, ki la duh jingbam.

U Moses u la ong ha ki, 'Wat tyngkai eiei na ka manna, namar U Blei Un phah ia phi khyndiat khyndiat man la ka sngi. Lada kam don shuh mynmiet, wat sheptiong; shaniah ha U Blei. Un phah kham bun ia phi.'

Hynrei la don ki briew kiba la tyngkai katto katno na ka manna. Ki la long ki bym kohnguh bad ki bym sngewnguh. Ynda kum la shai myustep ki la jugoh ha ka manna jong ki, ka la dap da ki ksaiñ suda. Kim lah shuh ban bam, ki la dei ban briet noh. Katno kaba i bieit ban nym kohnguh ia kaba ong U Blei.

1. Kita ki briew ki la leit kyllong kyllong bad ki la ialum ia ka, bad ki la tylliat ia ka ha ki maw tylliat, lane ki dung ia ki ha ki thlong, bad ki buh ia ki ha ki pliang (lywa), bad ki la thaw kpu ia ka.—Jingkein xi. 8.

2. Bad u la pynhap slap da ka manna halor jong ki ba kin bam, bad u la ai ha ki ia u kew ka bneng. U briew u la bam ia ka jingbam kl angel.—Salm. lxxviii. 24-25.

Shen shen pat hadien ki briew ki la duh um ban dih.
Ym shym don wah bah ha ri khlaw, bad tang khyndiat
eh ki pukri um. Phi tharai U Blei Un pyniap sliang ia ki ?

Kine ki Israel ba runar ki la pyrkhath ba U Blei Un
sa pynduh um. Kumta ki la leit ha u Moses, bad ki la
kren bitar eh.

'Balei me la wallam noh ia ngi na ri Ijipt ? Me mut
ban pyniap ia ngi, bad ia ki khun rit jong ngi, bad ia ki
jingri jong ngi, da ka jingsliang ? '

Kumta ki la bitar eh, ba u Moses u la pyrkhath ba kin
sa lynthem da ki maw ba khraw bad ban pyniap noh ia
u. Hynrei pynban u Moses um shym phai ktien, hynrei
u la sdang ban duwai ha U Blei 'Ngan leh kumno bad
kine ki briew ? ' la ong u Moses.

Te U Blei U la ong ha u Moses, 'Shim ia u diengduh
jong me bad to leit kiew sha u lum, bad ialam ruh katto
katne ki briew bad me. Te haba me la poi ha ka jaka
ba jrong hajan mawsiang, shoh ia u mawsiang, bad ka
um kan sa mih.'

Kumta u Moses u la ialam khyndiat ngut ki briew bad
u, bad u la shoh ia u mawsiang, bad ka um ka la tuid.

U Mawsiang u long ka jaka ryngkhiang ba eh, pynban
U Blei U la pynmih um na u. Ka um ka la tuid arsut.
Ki briew ha trai u lum ki la iohi ba ka um ka tuid arsut
kum ka wah bah, bad ka da tuid halo' ka dewrykhiang.

Ka jingiohi ba sngewbha katno ka la long ia ki briew kiba thrang khait ! Ki shyntur jong ki ki la tyrkhong khait, bad ki thylliej jong ki ki la eh, ki pdot jong ki ki la long kumba la thang da ka ding ; hynrei mynta ki la lah ban dem ban dih um lane ki la lah ban pyndap la ki jok da ka um. Kiba ph ki masi, ki langbrot, bad ki kada, ki la ia phet sha ka um ban dih.

Phi iohi katno U Blei U la leh sbun ia ki briew ha ka jingjynjar jong ki. Kim shym la dei ban shaniah ha U ha la ka sngi, bad ban ngeit skhem ba Un iarap ia ki ?

U Blei U long Uba sbun eh ia phi, hep khynnah ba ieit. Phim dei ban khñium lano lano ruh kum ki khun Israel, hynrei ban ainguh bad ban iaroh ia U Blei.

KA LYNNONG XXVII.

U MOSES, HALOR U LUM SINAI

EKSOD. xix ; xx ; xxiv ; xxxi. 18.

Ki khun Israel ki la nang iaid lyngba ka ri khlaw. Ka ri khlaw ka la long kaba khraw eh, bad kan long slem eh shuwa ba ki briew kin poi sha ri Kanaan.

Shen shen ki la wan poi ha u lum uba jrong eh uba la khot u Lum Sinai. U la long ujuh u lum ha uba u Moses u la iohi ha ing ka khlaw-lynnong haba u dang ap ia ki langbrot. Mynta u la wallam ia ki khun Israel ha kata hi kajuh ka jaka ha kaba U Blei U la kren nyngkong ha u.

Ki Israel ki la thaw ing-jaiñ hajan trai uta u lum ; naba u lyoh u la sangoh, bad kumta ki Israel ki la tip ba ki dei ban ap ha kata ka jaka.

U Blei U la iathuh ha u Moses ban wan kiew sha kliar uta u lum namar ba U la don eioi ban ong ha u. Kumta u Moses u la kiew. Te U Blei U la ong ha u 'Me iohi katno Nga la leh abun ia ki khun Israel ha kaba wallam noh ia ki na ri Ijpt ; khie leit hiar bad kylli ia ki la kin leh ne em ia kaei kaei ba Nga kwah ia ki ; namar lada kin leh kin long barabor u paitlang ba ieit jong nga '

Kumta u Moses u la hiar bad u la kylli ia ki lada kin kohnguh ia U Blei. Bad ki la ong 'Haoid, ngin leh baroh kaba U Trai Un ong ha ngi.'

Te u Moses u la kiew biang sha kliar u lum, bad u la iathuh ha U Blei ia kaba la ong u paitlang : 'Ki ong, ngin leh baroh kaba men hukum ia ngi.'

Te U Blei U la ong, 'Nga sa pynsgew ha u paitlang ia ka ktien jong Nga, bad kin sa iohi ia Nga ba Nga kren ha me, ko Moses. Khie hiar, iathuh ha ki ba kin khreh.'

Kumta u Moses u la leit h ar bad u la ong, 'Ha kaba lai ngi phin iohsgew ia ka ktien U Blei, bad ban iohi ia U ha u lyoh ha kliar u lum. Khreh bha bad sait la ki jaiñkup jaiñsem.'

Kumta ki paitbah ki la sait la ki jaiñkup jaiñsem. bad ki la lah baroh ban ieng ha ki jaiñ lieh ba khuid ha

khmat U Trai. U Moses u la hukum ia ki rangbah ban thaw jingker baroh sawdong u lum, bad ba yn nym don ba lah ban kiew sha u lum, lane ban ktah ia u. Wat ki jangbrot ruh kim dei ban bam phlang halor uta u lum, namar ba u la long u lum U Blei.

Ha kaba lai sngi, la dang step ha kaba myustep, ki paitbah ki la iohsngew ia ka jingsawa ba jam, bad ki la khynñiuh baroh. U Moses u la hukum ia ki ban mih noh na la ki ñg-jaiñ bad ban khmih ha U Blei.

Ka jingiohi kaba shyrkhei haduh katno ki la iohi ! U lum u da khynñiuh bad u da khib artet arsut. Ha kliar la iohi ka ding kaba khraw, bad u lyoh ba rben, bad ka tdem ka la kiew noh katba ka la pyndap ia ka suiñ da ka jingiong bad jingdum. Ia don ki pyrthat bad ki leilieh bad ka jingriew ka la mih noh na ka ding. Ka la long kum ka jingriew ka turoi bad man ka khyllipmat ka nang jam nang jam. Wat u Moses hi u la sheptieng, bad u la ong, 'Nga khynñiuh bad nga sheptieng.'¹

U Trai U la ong ha u Moses, 'Ale wan kiew sha Nga ha kliar u lum.'

Kumta u Moses u la leit kiew, bad baroh ki briew ki la iohi ia u ba u la leit. U la kiew ha u lum ba khib, bad ha pdeng kata ka tdem.

¹ Bad kaba shyrkhei haduh katta katta ka la long ka jingiohi, ba u Moses u la ong, Nga sngew sheptieng bad nga khynñiuh eh.
—Heb. xii. 21.

Haba u Moses u la wan kiew, U Blei U la ong ha u (hynrei U Blei Um shym kren jam eh). 'Khie iathuh ha ki paitbah ba kin nym wan bud nadien jong me, namar ba kim dei ban wan kiew ha une u lum.'

Bad u Moses u la ong, 'Nga la ker baroh sawdong u lum.'

Hynrei la kumta ruh U Blei U la ong, 'Khie iathuh ha ki ban nym wan hajan.' Namar U Blei U la tip haduh katno kiba shlur bad bym kohnguh ki la long kita ki briew.

Kumta u Moses u la hiar bad u la ong, 'Wat shlan ktah ia u lum, ioh ba yn pyniap ia phi.'

Te U Blei U la kren jam eh shisha, kumta ba baroh ki briew ki la iohsngew; bad katba ki la sngew ki la khynñiuh. Lada phin iohi ia uta u lum phin nym da sngew phylla eh ba ki la khynñiuh katba ki la ieng sawdong ia u.

U Blei U la ong ain ha kata ka jingsawa ba jam. Phi la ju iohsnew bucsien ia ki ktien ha ing mane. Kine ki long ki ktien ba U Blei U la kren, 'Nga long U Trai U Blei jong me Uba la wallam ia' me na ka ri Ijipt, na ka ing ka jinglong mraw (lane na ka jaka ha kaba phi la long ki mraw) :

I. Men nym ioh kiwei kiwei ki blei nalar jong Nga.

II. Men nym thaw durblei, bad mane ia ki (kum kita ki durblei ba la khot bleithaw).

III. Men nym ong thala ia ka kyrteng U Trai U Blei jong me.

IV. Kynmaw ban sumar khuid ia ka engi Sabbaton, namar ha ka U Blei U la shongthait na ki kam jong U.

V. Burom ia u kpa bad ia ka kmie jong me.

VI. Men nym pyniap.

VII. Men nym klim (kata ka long, u briew um dei ban shim noh ia ka tnga uwei pat, lymne ka kynthei ba kan phet noh na la u tnga bad ban ioh tnga da uwei pat).

VIII. Men nym tuh.

IX. Men nym ieng sakhi lamler pyrshah ia la u paramarjan (kata ka long ba ym don uba lah ban ong ia ka bym shisha ia kiwei pat ki briew).

X. Men nym ikwah (lane, ban kwah ia ki jong kiwei).

Kano ka la long kaba U Blei U la kren halor u lum, bad hadien kata Um shym kren eioi shuh.

Ki paitbah ki la sngewbha haba U Blei U la keiñ noh kaba kren, namar ba kim lah shah ia ka jingriew ka jingsawa ba sngew shyrkhei; hynrei katba u nang kren ki la nang phet kham jngai kham jngai.

Shen shen ki la wan ha u Moses, bad ki la ong ha u, 'To ong ha U Blei ba Un nym pynsngew shuh ha ngi ia ka ktien jong U, ba ka pynsheptieng eh ia ngi. Ngì kwah ba U Blei Un iathuh ia kiei kiei baroh ha me u Moses, bad me, me lah ban iathuh ha ngi katba U ong.'

Kumta u Moses u la leit kiew pat sha uta u lyoh ba iong ha kliar u lum, bad u la iathuh ha U Blei ia kaba la ong ki paitbah 'Ba kim kwah ban sngew ba Men kren pat ha ki,' U Moses u la ong.

Bad U Blei U la ong, 'Ki la leh bha ba kim kwah ban sngew ia ka ktien jong Nga. Ngan kren ha me bad men sa iathuh ha ki ; bad Ah, ba kin da kohnguh ia Nga, bad ba Ngan lah ban kyrkhu ia ki ha la ka sngi¹!

Phi iohi ba U Blei U la kwah ba ki briew kin long kiba bha bad kiba suk ; hynrei u la tip ba kim shym ieit ia u ba la ki dohnud.

U Moses u la ieit da shisha ia U Blei. U Blei U la kren ha u shibun eh. U Blei U la ong ha u Moses ban wan kiew sha U weibriew hi, bad ban sah bad U ha kliar u lum ; bad kumta u Moses u la sah bad U Blei sawphew sngi sawphew miet, bad baroh katta um shym bam kpu lane dih um : hynrei U Blei U la ri pynim ia u, bad U la kren ha u na u lyoh ba rben.

Ynda kut kata ka por, U Blei U la ai ha u Moses ka kitab. Kaba kumno kata ka kitab ? Ym shym la thaw ia ka da ka kot sada, kum ki kitab ba phi la iohi. Ka la long da u Maw. Ka la don tang ar sla, bad ha kita ki sla ki jingthoh kiba rit eh. U Blei U la pynlong ia uta u maw ka kitab, bad U Blei U la thoh ha ka da la ka shynriah'ti.

Phin sangewkwah ban tip la thoh siu ha ka. U Blei U la thoh ha ka baroh ki ktien ba U la lah kren ha ka jingsawa ba jam na u lyoh. Ia ki shiphew tylli kiei kiei ba U Blei U la iathuh ha ki Israel la khot, 'Ki Shiphew Hukum.'

U la thoh khnang ba u Moses u lah ban pule ia ki ha ki khun Israel, kumta ba kin nym klet lano lano ruh ia ki hukum U Blei.

Ngi ruh ngim dei ban klet ia ki hukum U Blei. La thoh ia ki ha ki ingmane jong ngi, ba ngi lah ban pule ia ki. Phi la ju iohi ia ki ? Nga kwah ia phi, hep khynnah ba ieit, ba phin nang ia kine ki hukum ; bad ngan iathuh ha phi ia ka jingmut sa shisien pat.

Kawei na kine ki hukum ka la long, 'Men nym ioh kiwei pat ki blei nalar jong Nga.' U Blei U la kwah ba ki Israel kin ieit ia U kham bha ban ia kaei kaei kawei pat.

Hynrei kim shym ieit. Ngin sa iohsngew ia ka jingbymman jong ki. Ngi dei ban ieit ia U Blei kham bha ban ia kaei kaei kawei pat ; namar ym don uwei pat uba sbun bad uba bha kat U Blei.

KA LYNNONG XXVIII:

U KHUN-MASI KSIAR

EKSOD. xxxii. : xxxiv.

U Moses u la sah ha u lum sawphew sngi sawphew miet Kumno ki khun Israel ki la leh haba u leit noh ?

Nyngkong ki la leh bha, hynrei ha kaba khadduh ki la sngew btai ban ap ; ki la sngew pisa. Ki la kwah ban leit noh kloi kloi sha ri Kanaan, hynrei u lyoh u la neh ha kliar u lum, bad ym shym la shah ia ki ban nang iaid lymda uta u lyoh u la iaid, bad lymda u Moses u la iathuh ha ki ban iaid : bad ha kata ba u Moses u la don ha kliar u lum, ki la sJang ban pyrkhat ba un nym wan phai shuh ; kumta ki la leit ha u Aaron, bad ki la ong ha u, 'Thaw blei ia ngi ki ban iaid ha shuwa jong ngi, namar ngim tip ka la jia aiu ia u Moses.'

Ka jingpan ba sniew haduh katno ka la long ! Hynrei phi tip ba ki la shong ha ri Ijipt, hangta ki la ioi ba ki briew ki la name blei-thaw, bad ki ruh ki la ioi bad hikai ban leh kumjuh.

U Aaron u la khaweit ba ioh kin pyniap ia u, lada um shym la thaw durblei ban pynsngewbha ia ki. Kumta u la ong, 'Wallam ha nga ia ki shahshkor ksiar jong phi' Bad ki briew ki la wallam ha u ia ki shahshkor jong ki.

Kumno ki la ioh kat kita ki mar ksiar ? Ki kynthei Ijipt ki la ai ksiar ia ki shuwa ba kin mih noh la ka jingleit.

U Aaron u la saifi ia ki shahshkor jong ki baroh ha ka ding ; te, haba ka ksiar ka la jem, u la shim ka tari bad u la ot dur ia ka. U la pynlong dur khun masi ia ka. Ki nong Ijipt ki la mane ia ki khun masi.

Shisyndon haba ki khun Israel ki la iohi ia ka, ki la sdang ban iaroh ia ka, bad ki la ong, 'Une u long uba la wallam noh ia ngi na ri Ijipt.' Te u Aaron u la buh ia u ha ka jaka ba jrong, bad u la tei duwan ha khmat jong u, bad u la ong ba kin ioh ka jingkhawai ba khraw ha kawei pat ka sngi.

Ha kata kawei pat ka sngi ki la khie la dang step eh. Ki la pynlut ia kata ka sngi ha kaba mane ia uta u khun masi. Ki la shim la ki khun langbrot bad ki blang, bad ki la knia ia ki halor ka duwan jingknia ha uta u khun masi, bad ki la ieng joit ban ia ruwai bad ban ia shad, ki da iaroh baroh shi lynter ia uta u khun masi.

Phi kynmaw ba ki la lah kular dang shibit ban kobnguh ia U Blei hala ka sngi, hynrei kim shym rakhe la ka jingkular. Kawei na ki shiphew hukum ka la ong, 'Men nym thaw durblei bad ban dem ia ka.' Katno shen ki la pynkheifi ia kata ka hukum !

U Moses u la don ha kliar u lum ba u da ia kren bad U Blei. Um shym tip ki la leh aiu, hynrei U Blei U la tip : bad U la ong ha u Moses, 'Khie hiar, ki briew kiba me la wallam noh na ri Ijipt ki la thaw khun masi ksiar, bad ki ia mane ia u. Nga bitar eh ia ki, bad Ngan pyniap ia ki

baroh ; tang ia me, u Moses, bad ia ki khun jong me, Ngan pynim.'

U Moses u la sngewsih ban sngew ha U Trai U la bitar, bad u la kyrpad ia U Blei ba Un map ia ki paitbah. 'To kynmaw,' u la ong, 'kumnò Me la wallam noh ia ki na ri Ijipt, bad kumno Me la kular ha u Abraham ba Men kyrkhu ia ki khun ki ksiew jong u.' Bad U Trai U la sngap ia ka jingduwai u Moses, bad U la kut jingmut ban nym pyniap ia ki baroh phar. Katno u Moses u la long uba sbun ban duwai na ka bynta u paitlang ! Katno ruh U Blei U la long Uba sbun ban ong ha Un nym pyniap ia u paitlang baroh !

Te u Moses u la hiar kloi kloi na u lum bad ka kitab maw ha la ka kti. Haba u lajan poi hajan trai u lum u la iohengew ia ka jingsawa jingruwai bad u la tip ba dei ki Israel kiba iaroh ia u khun masi jong ki. Ha kaba khadduh u la wan poi ha ki Ingjaiñ, bad u la iohi ia u khun masi' bad ba ki paitbah ki la shad sawdong ia u kum kiba dang lah buaid. Ka la long ka jingiohi kaba shyrkhei ia u Moses ban i. U la nang bitar, bad u la bred ia kata ka kitab maw ha ka khyndew, bad u la pynpait lyngkhot lyngkhai ia ka. Ki Israel ki la pynkheiñ ia ki hukum U Blei, bad u Moses u la pynpait ia ka kitab ha ka jingbitar bad jingsengewsih jong u. U Moses um shym mon ban ai ia kata ka kitab maw ha kita ki briew.

Phi tharai ki paitbah ki la shepting haba ki la iohi pat ia u Moses ?

Ki la lah pyrkhath ba kin nym iohi shuh ia u hynrei u la lap ia ki ha ka jingbymman jong ki.

U la shim ia uta u khun masi—(bad ym shym don ba la pyrshang ban khang ia u)—u la shat pat ia u ha ding : te hadien kata u la pynlwet jin ia u, bad u la shat ia u ha ka um, bad u la pyndih ia ki khun Israel da kata ka um kthang.

U Moses u la bitar oh ia u Aaron namar ba u la thaw ia u khun masi. U Moses u la ong ha u, 'Balei me la shah ia u paitlang ban long sniew katne katne ?'

U Aaron u la ong, 'Wat bitar ia nga : u paitlang hi u la mon ban long bymman, bad ki la ong ha nga ban thaw khun masi Nga la leh ia kata ban pynsgewbha ia ki.'

Kane ka la long ka jingsaid ksan ba sniew. Ka la long kaba sniew eh ia u Aaron ban thaw khun masi. Ngim de i ban leh sniew, wat lada ki briew kin ong ha ngi.

U Moses u la ong ha khyndiat na ki rangbah ban shim ki talwar ban pyniap shibun eh ki briew ; bad ki la pyniap lai hajar ngut ki rangbah da ki talwar. Bad U B'ei U la pynkyllon pang jur ia bun eh ki briew.

Kine ki la long ki jingpynshitom ba U Blei U la phah ba ki Israel bymman. Ki la dawa ban pyniap namar ba ki mane ia u khun masi ksiar ; hynrei U Blei U la shah shkor ia ka jingduwai u Moses, bad um shym pyniap ia ki baroh.

Phi la iohangew kumno ba la pynpait ia ka kitab maw. U Blei Um shym thaw kaba thymmai da lade hi, hynrei U la iathuh ha u Moses ban thaw ka kitab maw, bad U Blei U la thoh ia ki shiphew hukum ha ka kumba U la leh ha kata kawei pat ka kitab.

U Blei U la khot biang ia u Moses shalor u lum, bad ynda kumta U Blei U la thoh ia ki shiphew hukum ha ka kitab maw. U Blei U la iathuh ha u Moses ban sah bad u marwei halor u lum sawphew sngi sawphew miet. U Blei U la kren ha u Moses kumba ia kren ki lok shilok.

Um shym kren ha kata ka jingsawa ba jam kaba la pynsheptieng ia ki Israel, lymne U la pyntied pyrthat, bad pynbá leilieh, bad pyntdem, mynba U la kren ha u Moses. U Moses u la sngewbha ban long leun bad U Blei halor u lum. Balei u Moses um sheptieng ia U Blei? Namar ba U Mynsiem U Blei U la don ha u. Hep ba ieit, phin ieit ia U Blei kum ia u kpa, lada U Mynsiem Bakhuid U Blei U don ha phi U Blei U la shah ia u Moses ban iohi katto katne na ka jingphyrnai ba don burom jong U; hynrei U Blei Um shym shah ba un iohi ia ka khmat jong U, namar u Moses un da la iap lada u la iohi ia ka khmat U Blei Ki angel bad ki briew ha bneng¹ ki iohi ia ka khmat U Blei, hynrei ki briew ha pyrthei kim lah ban shah ia kaba kat kata ka jingphyrnai.

Ngan iathuh ha phi shen shen aiu U Blei U la ong ha u Moses, mynba u la don marwei bad U halor u lum.

1. Kin iohi ia ka khmat jong U.—Jingpyn. xxii. 4.

U Moses um shym bam kpu, bad dih um, katba u la don marwei bad U Blei.

Ha kaba khadduh u Moses u la wan hiar biang sha ki paitbah, bad la ka kitab maw ha la ka kti. Ha kata ka por ki Israel kim shym ia mane durblei; ki la wan kiew sha u Moses ban ia kren bad u, hynrei haba ki la peit sha ka khmat jong u ki la sheptieng ban wan jan ia u; wat u Aaron, u para u Moses, u la sheptieng Namar balei?

Ka daw ka la long, ba ka khmat u Moses ka la tyngshaiñ kum ka sngi, bad kim lah shah ia kaba kum kata ka jingphyrnai Bad kaei kaba la pyntyngshaiñ ia ka khmat jong u?

U la dang lah ia kren bad U Blei bad dang lah peit ia ka burom jong U, bad kane keiñ ka la pyntyngshaiñ ia ka khmat jong u katta katta. Naba U Blei U kham phyrnai ban ia ka sngi, bad ki angel kiba peit ha U Blei ki long kiba phyrnai kum U

Haba u Moses u la ia kren bad U Blei ka khmat jong u ka la tyngshaiñ shen shen eh hadien. Haba u la lah ia kren, u la phong ka jingkah kaba rben ha la ka khmat.

Nga kyrmen, hep khyannah ba ieit, ba ki khmat jong phi ha kawei ka sngi kin tyngshaiñ phyrnai ha bneng¹. Lada phi ieit ia U Blei mynta, nga ngeit skhem ba ha kawei ka sngi phin iohi ia U ha bueng, bad te phin long kum ki angel.

1. Bad kiba stad kin tyngshaiñ kum ka jingphyrnai ka sahit bneng.--Dan. xii. 3.

KA LYNNONG XXIX.

KA TABERNAKL

EKSOD. xxxv ; xxxvi ; xxxvii.

U Moses u la don bad U Blei halor u lum bun sngi eh. Ngam pat shym iathuh ha phi aiu U Blei U la hikai ia u, hynrei mynta phin sa iohsengew U Blei U la pynih ha u kumno ban thaw ka ing ba itynnad.

Ka ing jongno kata kan long ? Ka ing U Blei keið. U Blei Um shym don kam ing, naba ka khet jong U ka don ha sahit bneng; hynrei U la long Uba sbun katta katta kat ban ong ba Un shah ia ki Israel ban thaw ing ia U ha ri khlaw.

Haba u Moses u la wan hiar na u lum u la khot ia u paitlang baroh sawdong ia u. U la kwah ban kren ha ki.

U la ong nyngkong, 'U Blei U hukum ia phi ba phin nym leh eiei ruh ha ka sngi Sabatton; hynrei tang ban mane ia U, bad U kwah ban thaw ka ing ba itynnad, ha kaba phi lah ban wan ban duwai ha U. Uei u ban wallam ia kiei kiei ha nga da kiba yn thaw ia kata ka ing.'

Ki khun Israel ki la don kiei kiei kiba itynnad ba ki lah ban wallam ha u Moses ?

Phi kynmaw ba ki kynthel Ijpt ki la ai ha ki shibun eh ka ksiar bad ka rupa, bad ki jaiñ bad ki jaiñ linen bani.

Ki la lah thaw khun masi ruh de katto katne na ka ksiar jong ki, hynrei ki la don shibun eh kaba tam nador kata.

Hynrei phi mut ba kin ai ia kine kiei kiei sha U Blei?—ne kin ong, 'Ngim lah ban ai ia ki mar jong ngi : namar ba ngi mut ban thaw jingphong jingkup ialade kiba itynnad, bad ban pynitynnad ia ki ing jaiñ jong ngi shapoh?' Phi tharai ba kin ia khlad bad la ki mar ba itynnad? Haoid, kin ia khlad. Ki baroh ki la ia leit shala ki ing jaiñ ynda la lah kren u Moses ha ki. Ki la plie la ki synduk bad la ki japi, bad ki la sei noh la ki sati bad la ki shahakhor ksiar bad rupa, bad ki la sei noh la ki jaiñ thain ba itynnad; kiba byriong kiba saw bthuh, bad kiba saw haiñ haiñ : bad shibun eh ruh ki jaiñ linen bani ba lieh, bad snieh langbrot bad snieh blang, bad kynja dieng ba itynnad. Ki la wallam ia kine baroh ha u Moses. 'Ka thup ba kbraw katno ki la pynlong.

Khyndiat na ki 'riewspah ki la don ki maw ba phyrnai ba itynnad, bad ki musla ba iwbiñ bad ka umphniang; bad ki la wallam ia ki ha u Moses.

U Moses u la sngewbha ban i ba ki briew ki ia ai ia ki mar jong ki ha U Blei, bad kham tam eh u la sngewbha ba ki la mon sngewbha hi ban ai ia ki. Kim shym sngewsih haba ki la ai ia ki, hynrei ki la kmen ba ki la don eiei ban ai. Lada ngi sngewsih haba ngi ai eiei, U Blei Um sngewbha !¹

1. U Blei U leit ia uba ai da kaba kmen.—2 Kor. ix. 6.

Uei u ban thaw ia kata ka ing ba itynnad ? Ka la long kaba eh shibun ban thaw kum kata ka ing ba itynnad kum kaba U Blei Un mon ban thaw.

U Moses u la khot ia ki khun Israel bad u la ong, 'U Blei U la don ar ngut ki briew kiba stad eh ha kaba shniah maw, ha kaba khlaw dur ha ki dieng, bad ha kaba thaw ia kiei kiei kiba phylla baroh, bad u la iathuh ha nga ia ki kirteng jong ki.'

Te u Moses u la khot ia kita ki ar ngut bad u la ai ha ki ia kita kiei kiei baroh kiba itynnad bad u la ong, 'Mynta to sdang ban 'haw ia ka ing, bad ngan iathuh ha phi kumno phin thaw.' Bad u Moses u la khot ia uwei pa uwei ban sarap ia ki : bad u la ong ha kita ki ar ngut kiba stad ba kin hikai ia kiwei

Dei U Blei Uba pynlong stad ia ki briew, kumta haba ki briew ki lah ban thaw ia kiei kiei kiba itynnad kim dei ban sngow sarong. hynrei ki dei ban ainguh ia U Blei.

Kumta baroh ki briew ki la sdang ban trei, ki kynthai ki la thir ksai byriong, saw bthuh, bad ba saw haiñ haiñ, bad ki la jyith aw pyukhlaiñ ki shynrang : ki la thaiñ linen bani bad jaiñ da uta ksai ; ki la thlieh ia ki dieng da ki kurat bad ki tyrnem ; ki la saiñ ha ding ia ka ksar bad ka rupa, bad hadien kata ki la thaw duwan, dieng pynieng sharak, bad ki nar khat niut, ki nap, bad ki dabor, bad bun kiwei pat kiei kiei. Ki la trei shitom bun bnai, haduh ban da dep kiei kiei baroh.

Ngan iathuh ha phi mynta ka ing kaba kumno U Blei U la iathuh ha u Moses ban thaw.

Kam shym long ka ing ba la thaw da ki maw it lane da u maw ; namar ba ia kane ka ing dei ban rah na kawei ka jaka sha kawei pat : kumta ym shym pynskhem ia ka ha khyndew, hynrei la thaw kum ka ingjaiñ, ba lah ban pynkynriah da kaba jem eh.

Phim ju iohi ka ingjaiñ kaba khraw kat kane. Ka la long kaba beh kum ka kamra kaba khraw. La khot ia ka, 'Ka Tabernakl.'

Ngan iathuh ia ka dur jong kane ka ingjaiñ, ba phin angewthuh kaba kumno ka la long.

La don bun ki lyntang kiba la pynieng beit halor ka khyndew, bad ba la pyndait lang khop.¹ Kita ki lyntang ki la long ki jingker jong ka ing, hynrei ym shym don lyntang halor ; la tap ia ka ing baroh da ki pyrda. Ym shym don jingkheng ha ka ing, hynrei la shu sdien da ki pyrda ha khmat, bad kata ka pyrda ka la long ka jingkheng.

Ym shym don jingsiang tbian ha kata ka ing ; tang u phlang ba jyrngam suda uba pynlong ia ka tbian.

Ka ing ka la long kaba itynnad eh ; namar ba la tap ksiar ia ki lyntang, bad ki pyrda ki la long da kaba byriong,

1 Ia ka rukom pyniasoh ia ki lyntang lah ban batai khyndiat ia ki khyannah. La buh kyrwoh ha ki lyntang, bad ki dieng kiba jrong la suh pyngkiang na kine ki kyrwoh.

saw bthuh, bad ba saw haiñ haiñ, bad la don san tylli ki rishot ksiar ha khmat, nalar kita la sdien ia ka pyrda kum ka jingkhang, shaphang kata nga lah la iathuh ha phi mynshuwa.

Ka ing ka la don ar kamra shapoh. Ka kamra kaba nyingkong ka la long kaba kham khraw. Ngan iathuh ha phi shaphang ki mar ki mata ba itynnad ba la buh hapoh jong ka, bad ngan pyni ruh ha phi ki dur jong ki.

Ha ka kamra kaba nyingkong la don lai tylli kiei kiei kiba itynnad eh :

1. Hapde .g, ka duwan ksiar, hynrei ym shym thang khun langbrot halor jong ka, tang ki musla ba iwbih, kiba la pyniwbih ia ka tabernakl shibun eh. Ia ki musla ba thiang la khot, 'jingiwbih.'

2. Ha kawei ka liang la don ka miej ksiar, bad halor kata ka miej khadar tylli ki kpu. La khot ki pu pyni lane kpu ba khuid. La don hangta ki kpu thymmai ba la buh man ka sngi Sabaton.

3. Ha kawei pat ka liang la don ka dieng pynieng sharak ksiar bad hynñiew tylli ki sharak. Ym shym don jingkhangi ha ka tabernakl, hynrei kine ki sharak ki la pynshai ia ka.

Kane ka kamra ka la long kaba itynnad eh bad kaba iwbih, hynrei la don kawei pat ka kamra kaba kham itynnad shuh shuh.

Ka la long ka kamra kaba kham shapoh sha kawei pat ka liang jong ka pyrda. La don ka pyrda ha pdeng ka kamra heh bad ka kamra rit. Kata ka pyrda ka la long kum ka jingkhang. La khot ia ka, 'Ka jingkah.'

Ha ka kamra rit la don ka synduk ksiar bad ki angel ksiar halor. Ia kane ka synduk la khot, 'Ka Synduk ka Jutang.' Hapoh ka synduk la buh ia ki kitab maw. Hynrei kaci kaba la pyndon burom ia kata ka kamra katta katta ka la long, ba U Blei U la ju wan hiar ha u lyoh jong U, bad U pyndap ia kata ka kamra rit da ka jingphyrnai jong U.

U lyoh u la neh ha pdeng ki angel ksiar halor ka synduk.

Ia ka lor jong ka synduk la khot ka Jingtap Isynei, namar ba ka burom U Blei ka la don hangta, bad U Blei U long U'ba dap da ka jingieit bad jingisynei. Ia kane ka kamra rit ia khot, 'Ka Jaka Kyntang Tam.'

Kam shym don jingkhangit, bad ym shym don sharak, hynrei pynban ka shai. Ka burom U Blei ka la pynshai ia ka ! namar U Blei, phi tip. U long kham phyrnai ban ia ka engi. Kaba itynnad katno ka la dei ban long kata ka jaka ! Ka pynkynmaw ia nga shaphang ka bneng, naba U Blei U shong hangta, bad hangta ruh U tyngshaiñ Hynrei ka bneng kam long ka jaka kaba rit. Ka long ka jaka kaba khraw eh, bad kan ngiam baroh ki briew kiba la ieit ia U Blei ha ka pyrtnei, nalar ki angel baroh.

Ngan nym iathuh shuh ha phi shaphang ka tabernakl mynta : hynrei ngan shu thoh ia ki kyrteng ki mar ki mata ha ka tabernakl. Phi lah ban kynmaw ki long kiei kita ?

Ha ka kamra kaba nyngkong :—

1. Ka Duwan Ksiar.
2. Ka Mieji ki Kpu Pyni.
3. Ka Dieng Pynieng Sharak Ksiar.

Ha ka Kamra Rit, lane Ka Jaka Kyntang Tam :—

Ka Synduk Ka Jutang.

KA LYNNONG XXX.

U MOSES, LANE KI LYNGDOH

EKSOD. xxxviii. ; xxxix. ; xl.

Mynta nga la lah iathuh ha phi ka tabernakl ka la long ka jaka kaba kumno. Ngan sa iathuh ha phi mynta shaphang ki mar ba la buh shabar jong ka. Phi tip ba ki ing bunsien ki don ka kper baroh sawdong ia ki. Ka tabernakl kam shym don kper sawdong ia ka, hynrei la don ka jaka kaba khraw hajan jong ka, kaba la khot ka phyllaw ; bad la don ki rishot baroh sawdong ka phyllaw. Ia kita ki rishot la pynieng marjan marjan uwei na uwei, bad la sdien ia ki pyrda ha pdeng kita ki rishot ; kumta la don ka jinger pyrda baroh sawdong ka tabernakl.

Ha kane ka phyllaw la don ar tylli kiei kiei shaphang kiba ngan sa iathuh ha phi.

1. Ka Duwan Rnong.

Kata ka duwan ka la long kaba khraw eh. Kam shym long kum ka duwan: ksiar ba rit hapoh ka tabernakl. Kata ka duwan kam shym long ban thang musla iwbihi, hynrei ban thang ia ki mrad, kum ki langbrot, ki blang, ki masi kyrtong, bad ki khun masi. Phi tip ba U Blei U la hukum ia ki briew ban ainguh da ki mrad ha U kum ki jingknia. Phi kynmaw ia ka daw? Ka jingkular ai U Blei U la thaw la siem bah mynshuwa? U la kular ban phah la U Khun ban iap na ka mynta ki briew. U Blei U la kwah ia ki briew barabor ban kynmaw ia kane ka jingkular, kumta U la iathuh ha ki ban pyciap mrad, bad ban synreit ia ka snam jong ki bad ban thang ia ki met jong ki. U Abel, u Noah, bad u Abraham ki la ainguh jingknia.

Kane ka Duwan Rnong ka la long ia ki jingknia.

Ia u khun langbrot dei ban pyniap bad ka snam jong u dei ban theh baroh sawdong ka duwan, bad ka tsem jong kata kaba la thang kan kiew sha bneng.

2. Ka Dabor Rnong la buh ha ka phyllaw.

Ka la long kaba khraw eh, bad la pyndap da ka um na ka bynta ki briew ban sait. Ngan sa iathuh ha phi kum ia kiei ba la sait ha kata ka dabor.

Uei u ban ainguh jingknia? U Aaron koiñ.

U Blei U la ong ba u Aaron un long 'U Rangbah Lyngdoh.' U Aaron u ban ainguh jingknia, ban thang

jingiwbi, bad ban tbeh ia ki sharak ha ka dieng-pynieng sharak.

U Blei U la ong ba u Aaron u lah ban leit rung hapoh kata ka kamra rit, ka jaka kyntang tam. U Blei Um shah iano iano ruh tang ia u Aaron ban leit rung hapoh hangta ; bad U la shah ia u ban leit rung hapoh hangta tang shisien shi snem. U Aaron u lah ban khyllie ia ka jingkah, bad ban khmih ia u lyoh ha ka Jingtap Isynei.

U Moses ruh u la lah ban leit rung hapoh kum u Aaron : bau U Blei U la kular ban kren ha u ha kata ka kamra rit.¹

Nga sngewbha, hep khynnah ba ieit jong nga, ba don ka jaka kaba kham phyrnai sha kaba ngi lah ban leit ha kawei ka sngi, bad ban sngew ba U Blei U kren ha ngi.

U Blei U la hukum ia u Moses ban pynkbreh jaiñ ba itynnad na ka bynta u Aaron ban phong. Kita ki ar ngut kiba stad, shaphang kiba nga la iathuh ha phi mynshuwa, ki la tip kumno ban thaw ia ki.

Peit ha ka dur u Aaron, bad khmih ia ki jaiñ ba u la phong.

1. U la phong ka Jymphong ba Lieh, ba don kti sopti ba jrong.

1. Hangta ngan iashem bad me, bad ngan iakren bad me nator ka Jingtap Isynei.—Eksed. xxv. 22.

2. Ka jaiñkup ba byriong. U la kup ia kata halor ka jymphong lieh. Ki shakuriaw ksiar ba rit la sdien baroh sawdong ka rmiang jong ka : bad ki la riew angewtynnad katba u Aaron u la iaiaid.

3 Ka ephod ba la thaw da ka jaiñ linen ba lieh, ba la pynpur baroh da kaba sawbthuh, kaba sawsyngiang, bad ka ksiar. U Aaron u la dei ban phong ia ka ephod halor ka jaiñkup ba byriong.

4. Ka jingkhum baroh sawdong ka syngkai jong u, la khot ka panpoh. La thaw ia ka da ka linen ba lieh, bad la pynpur kaba sawbthuh, bad da u 'sai sawsyngiang, bad da u 'sai ksiar.

5. Ka jingdeng shadem. U Aaron u la dei ban phong ia kata ba khmat. La thaw ia ka da ka jaiñ linen, ba la tap da ki khadar tylli ki maw ba phyrnai. La pynskhem ia ka da ki kynjri ksiar halor ki tyrpeng u Aaron.

6. Ka *mitre*. U Aaron u la dei ban phong ka tupia ba jrong ba lieh hala ka khlich, kaba la khot ka *mitre*. Ka ksiar shi lyngknep ka la don halor ka *mitre*, bad halor kata ka ksiar la thoh, 'Ka Jingkhuid ba U Trai.' U Aaron u la dei ban long uba khuid, namar ba u dei ban ainguh jingknia ha U Blei.

U Aaron um dei ban phong juti ha la ki kjat : hynrei u la don kam ban sait bunsien la ki kjat bad ki kti ha ka dabor rnong.¹

1 Ka um ka tuid na ka dabor lyngba ki thliaw kiba rit kumba tuid ka um na ka tyndong, bad ki lyngdob ki pynshah la ki kti ki kjat katba nang tuid kata ka um.

U Aaron u la don saw ngut ki khun shynrang. U Blei u la onz ba ki dei ban iarap ia u ban ainguh jingkhia. Ki khun u Aaron ki la dei ban phong da ki jaiñ ba lieh, hynrei ym da kijuh ki jaiñ ba itynnad kum u Aaron. Ia ki yn khot 'Ki Lyngdoh,' bad ia u Aaron yn khot 'U Rangbah Lyngdoh.'

Ka la long slem slem eh shuwa ba la thaw ia ka tabernakl. La ki briew ki la trei shitom eh, hynrei pynban ia kiei kiei ym shym la pyndep lajan baroh shi snem.

Ha kaba khadduh U Blei u la hukum ia u Moses ban pynieng ia ka tabernakl.

U Moses u la pynieng ia kita ki lyntang ban long kynroh ia ka tabernakl, bad u la tap ia ka khlieh da ki pyrda : bad u la buh ia ka synduk ka jutang ha ka jaka kyntang tam ; bad u la buh ia ka miej, bad ia ka dieng-pynieng sharak, bad ia ka duwan ksiar, ba ka kamra kaba khraw tam ; bad u la pynieng ia ki rishet, bad ki pyrda. baroh sawdong ka phyllaw : bad u la buh ia ka duwan rnong bad ka dabor hapoh jong ka. Te u Moses u la theh umphniang iwbih ha ki mar baroh ; ia kane ka jingthet umphniang la khot 'kaba pynsleh.'

Te u Moses u la pynphong ia u Aaron da ki jaiñ ba itynnad jong u, bad ia ki khun shynrang jong u da ki jaiñ ba lieh, bad u la pynsleh ia ki khlieh jong ki da ka umphniang.

Te U Blei U la wan hiar ha u lyoh jong U, bad ka

jingphyrnai jong U ka la pyndap ia ka jaka baroh : bad kumta U Blei U la pyri ba U la mon ban pynlong ia ka ka ing jong U.

Kam shym long kaba sugewbha ia ki Israel ban pyrkhata ba U Blei U la shong hapoh ka ing hapdeng jong ki ? Ia u lyoh la lah ban iohi na shabar ka tabernakl kumba na shafoh, bad mynmiet u tyngshaiñ kum ka ding. Katno U Blei U la long Uba sbun ban shah ia ki paitbah ban iohi katto katne na ka jingphyrnai jong U ! U Blei U la kwah ia ki ba kin long kiba bha eh, bad ban kohnguh ia baroh ba U la ong. U Blei U don jan eh ia ngi, ruh, la ngim lah ban iohi ia U ; hynrei ngi kyrmen ban iohi ia U ha kawei ka sngi.

Kaei ka jaka ka bankham itynnad ban ia ka tabernakl ? Ka bneng keiñ. Lada ngin poi ha bneng, ngin kham long don burom shibun eh ban ia u Aaron, bad ngin iohi ia ka khmat U Blei junom junom, bad kumta ngin long kiba suk janai.

KA JAINKUP U RANGBAH LYNGDOH

1. Ka sopti ba lieh, ba don ki kti sopti ba jrong.
 2. Ka jaiñkup ba byriong.
 3. Ka ephod.
 4. Ka panpoh.
 5. Ka jingdeng shadem.
 6. Ka mitre.
-

KA LYNNONG XXXI.

U MOSES, LANE KA JINGIAID KI KHUN ISRAEL

Mynta ki khun Israel ki la don ka jaka ha kaba kin mane ia U Blei bad ban ainguh jingknia.

Man la ka step u lyngdoh u la ainguh uwei u khun langbrot halor ka duwan rnong,¹ bad u la thang jingiwbihi halor ka duwan ksiar ha ka tabernakl.² Bad man la ka janmiet ki la ainguh uwei pat u khun langbrot, bad ki la thang jingiwbihi ruh de khyndiat pat.

U Blei U la phah ding na bnong ban thang duh ia ki jingknia,³ bad ki lyngdoh kim ju pynlip ia kata ka ding ; bad ki lyngdoh ki pynmeh sharak barabor ha ka tabernakl. Man la ka sngi Sabatton ki lyngdoh ki la buh ki kpu thymmai katto katne halor ka miej ksiar ; bad haba ki la buh kpu thymmai halor jong ka, ki shim noh ia ki kpu rim, bad ki bsm ialade.⁴

Ki paitbah ki la leit ha ka phyllaw bah jong ka tabernakl ban mane ia U Blei, bad ban khmih ba la pyniap ia u khun langbrot bad ba la thang halor ka duwan. Hadien kata ki la iohi ia u Aaron ba u leit shapoh ka tabernakl ban thang jingiwbihi. Ki paitbah ki la ieng ha phyllaw katba u Aaron u don hapoh ka tabernakl ba u da duwai na ka bynta jong ki. Ki la ia ap haduh ba u la wan

1 Eksod. xxix. 38-42. 2 Eksod. xxx. 7-8. 3 Lebit. ix. 24.

4 Lebit. xxiv. 5-9.

phai pat ban kyrkhu ia ki. U la rah la ki kti bad u la ong,
' U Trai un kyrkhu ia me bad un ri ia me.'¹

Uei ba duwai na ka bynta jong ngi ha bneng ? Uei
ban wan ha kawei ka sngi bad ban kyrkhu ia ngi ?²

U Trai Jisu Khrist. U long ma u U Rangbah Lyngdoh
jong ngi.

Katba ki paibah ka la lah thaw ia ka tabernakl, ki la
sah ha kawei ka jaka lajan u lum bah, Sinai ; hynrei shen
shen had'en ba ka la dep u lyoh U Blei U la kbh. Te ki
lyngdoh ki la put ar tylli ki turoi rupa.

Balei ki la put ia kita ki turoi ?

Ban iathuh ha ki paibah ba ki la dei ban kynriah sha
kawei pat ka jaka

Te ki paibah ki la song la ki ing jaiñ bad la ki mar
ki mata, bad ki la pyngit ia ki halor ki ut bad ki gadda.

Te ki lyngdoh ki la rung hapoh ka Tabernakl, bad ki la
tap ia ki mar baroh ha ka da ki jaiñ ba byriong. Ym don
uba lah ban khmih katba ki dang tap ia ki mar. Te ki la ai
ha kbyndiat ngut ki briew ban bah ia ki ha ki tyrpeng jong
ki³ : hynrei ki la tap ia ka Synduk-ka-Jutang da ka
jingkah kaba itynnad, bad ki la bah ia ka da lade hi⁴. La
don ar tylli ki dieng ksar ba jrong ba la pynskhem ha ka ;

1 Jingkheñ vi. 23 haduh ba kut. 2 Ki Kain. iii. 26. 3 Jingkheñ
iv. 5-15. 4 Ki Lyngdoh ki khun u Lobi, kiba la bah ia ka Synduk
ka Jutang—Dout. xxxi : 9.

ki lyngdoh ki la bat na ki tduh jong ki dieng, bad kumta ki la bah ia ka.

Te ki lyngdoh ki la hukum ia khyndiat ngut ki briew ban bah ia ki pyrda bad ia ki rishot, bad ia ki lyntang jong ka Tabernakl.¹ Ki lyngdoh ki la ia id shuwa² bad ka Synduk ka Jutang, te baroh ki paidbah ki la bud ia ki, bad U Blei ha u lyoh U la kdew lynti ia ki

Haba u lyoh u la sangeh, ki lyngdoh bad ki paidbah ki la sangeh, bad ki la pynieng ia ka tabernakl bad ia ki ing-jain.³

Ha kanc ka rukom ki khun Israel ki la ia id lyngba ka ri khlaw baroh.

Ki briew kiba suk katne ki la long, ban ioh kum Uta U Blei U ban kdew lynti ia ki sha ri Kanaan ! Ki la dei ban iai iaroh ha la ka sngi ia U namar ka jingbha jong U. U la bsa ia ki da ka manna, bad U la ai um ia ki na u Mawsiang, bad U la kular ban wallam noh ia ki sha ka ri ba thiang. Nalor kata u la lah kular ban phah ia la U Khun ban iap na ka bynta jong ki ; phi tip, ba la pyniap ia ki khun langbrot ban pynkynmaw ia ki shaphang kata ka jingkular.

Nga kyrmen ba ngin nym klet kumno U Jisu u la iap halor ka diengphna. Bad nga kyrmen ba ngin poi ha kata ka ri ba thiang, kaba khot ka Bneng. U Blei U kwah ia ngi ban poi hangta, bad U Jisu Khrist u duwai na ka bynta jong ngi.

1 Jingkheĩn iv. 23-33. 2 Jingkheĩn x. 33. 3 Jingkheĩn ix. 16 baduh ba kut.

KA LYNNONG XXXII.

KI KPADAR NGUT KI NONGSYNTIAT

JINGKHEIN xiii. ; xiv. 1-40.

Ha kaba khadduh ki khun Israel ki la poi hajan eh ka ri Kanaan.

Ki la lah ban iohi ia ki kliar jong ki lum kiba jrong kiba la don ha ri Kanaan, bad ki la kwah ban tip ka ri kaba kumuo, bad ki briew kiba shong ha ka kiba kumno.

Kumta ki Israel ki la wan ha u Moses bad ki la ong, 'Ngi kwah ban phah briew khyndiat ngut baa khmih ia ka ri, bad ngi kwah ia ki ban wan phai pat bad ban iathuh ha ngi ka ri kaba kumno ka long.¹

U Moses un phah briew ?

U Moses u la kwah ban tip lada U Blei un sngewbha ban phah briew ban leit.

Shon shon U Blei U la ong ha u Moses, 'Phah khadar ngut ki briew sha Kanaan ban khmih ia ka ri.' Kumta u Moses u la khot khadar ngut na ki khun Israel, bad u la ong ha ki, 'Khie lent sha ri Kanaan, da kiew na pdong ki lum bah, bad khmih ia ka ri : khmih lada don briew bun ba shong ha ka ri, bad kiba kumno ki briew ki long ; la ki long kiba zhlañ ne ki bym khlañ : khmih lada don bun ki dieng, bad bun u kew bad u phalang ha ka ri ; bad

wallam soh khyndiat, ban pyni ha ngi ia u jait u soh uba mih ha ka ri.'

Kumta ki khadar ngut ki la mih noh sh' la ka jingleit. Ia kine ki brieve la khot ki khadar ngut ki nong-syntiat. Ki la kiew bad ki la hiar ia ki lum, bad narud ka um. Ki la iohi ia ki kper kiba itynnad, bad katto katno ki madan ba la tap lin da ki langbrot, bad katto katne ki lyngkha kiba dap da u kew, bad ki dieng ba la soh rynjaiñ da u soh ; bad ki la iohi ki thlew ha ki dieng, ia kiba ki ngap ki la pyndap da ka rewngap, kumta ba ka umngap ka la jaw ha khyndew. Ki la iohi ki nongbah ba khraw bad ki kynroh ba jrong baroh sawdong ia ki, bad ki la iohi bun ki brieve kiba khlaif, bad khyndiat na ki ki riew-radbah.

Ha kaba khadduh ki la wan poi ha kawei ka wahduit lane ka den-um. U dieng waiñ u la long harud jong ka, bad halor uta u dieng waiñ la don ki soh waiñ ba ih —kawei na ki rynjup ka la long kaba khraw eh. Ki la ia ong, ' Ia ngin leit lam ia une ban pyni ha ki Israel.' Uwei u brieve um lah ban kit ia kata ka rynjup. Kumta ki la shim da u dieng, bad ki la teh ia kata ka rynjup soh waiñ ha uta u dieng, bad uwei u la bat na kawei ka tduh u dieng, bad uwei pat na kawei ka tduh. Kiwei pat ki la ia kheit ia ki soh dumbur bad kiwei pat ki soh, bad ki la iabah ia ki sha ki ingjaiñ.

Sawphew sngi kita ki nongsyntiat ki la syntiat ia ka ri Kanaan.

Haba ki la wan phai pat kita ki briew ki la iohi ia kita ki rynjup soh waiñ ba itynnad. Ym shym la don kum kita ki soh waiñ ha ka ri khlaw. Ki nongsyntiat te ki la ong, 'Ka ri Kanaan ka la long ka ri kaba itynnad, kaba dap da ka dud bad ka ngap ; hynrei ugim lah ban rung shapoh jong ka, namar ba ki briew ki shong ha ki nongbah ba khraw bad ki kynroh ba jrong : ki long kiba khlaiñ eh, bad khyndiat na ki ki long ki riew-radbah, bad haba ngi la iohi ia ki, ngi la sngew kum ba ngi la long tang kum ki ki puit rit.'

Te ki khun Israel ki la shepteng eh, bad ki la sdang ban kren khñium bad ban iam. 'Ah!' la ong u paitbah, 'yn pyaniap ia ngi lada ngi pyrshang ban rung shapoh.'

Ka la long kaba sniew ban ong kumne, namar ba U Blei U la lah kular ban iarap ia ki Israel ban rung shapoh ka ri Kanaan. Ka long kaba sniew ban nym ngeit ia kaei ba U Blei U ong.

Ar ngut na ki nongsyntiat ki la long ki briew kiba bha eh ; ki kyrteng joug ki ki la long u Joshua and u Kaleb. Kim shym kwah ban pyr-shepteng ia u paitbah : bad u Kaleb u la ieng joit bad u la ong, 'la ngin ia leit shakata ka ri, namar ba ngi lah ban jop ia ki briew kiba don ha ka.'

Hynrei kita kiwei pat ki shiphew ngut ki nongsyntiat ki la ong, 'Em ugim lah, namar ba ki briew ka ri Kanaan ki long kiba kham khlaiñ ban ia ngi.'

Kita ki shiphew ngut ki nongsyntiat ki la long kiba sniew eh, namar ba ki la tip ba U Blei U la lah kular ban

iarap ia ki Israel ban jop ia ki nong Kanaan ; bad ki la dei ban iathua ha u paitbah ban shaniah ha U Blei.

Ki Israel ki la lyniar baroh shi miet, bad ki la bittar ia u Moses bad u Aaron ba ki la wallam noh ia ki na ri Ijipt, bad ki la ong, ' A ba ngin da la iap noh ha ri Ijipt, lano ha ri khlaw ! Ki nong Kanaan kin pyniap noh ia ngi da ki talwar jong ki, bad kin pyniap noh ia ki tnga jong ngi bad ia ki khun rit jong ngi ! '

Ki la kren kumta baroh shi miet, ha kaba dei ba kin duwai ha U Blei ban iarap ia ki.

Ha kaba kt dduh ki la ong, ' Ia ngin ia leit phai pat sha ri Ijipt.'

Ki la tip ba u Moses un nym ialam pat ia ki shata. Kumta ki la ong ' Ngi lah ban thung rangbah da uwei pat halor jong ngi, bad uta un ialam pat ia ngi sha ri Ijipt.'

U Moses bad u Aaron ki la iohsngew ia kita ki ktien bymman ; ki la dap da ka jingsngewsih, bad ki la hap dem ha tbian da la ki khmat.

Kaei kaba la pynsngewsih ia u Moses bad u Aaron ?

Ki la sngewsih ban iohi ia ki briew ba ki la sniew katta katta.

To u Joshua bad u Kaleb ki la ieng pat bad ki la ong ha u paitbah, ' Ngi la iohi ia ka ri, bad ka la long ruh ka ri kaba itynnad eh ; bad lada ugin shaniah ha U Blei ma U

keifi Un iarap ia ngi ban ialeh : hynroi ki nong Kanaan kim don Blei ban iarap ia ki ; namar kata ngim dei ban sheptieng ia ki.'

Ki khun Israel kim mon ban shahshkor ia u Joshua bad u Kaleb, hynrei pynban ki la khreh ban lynthem maw ia ki : ynda kumta U Blei U la tyngshaiñ phyrnai halor ka tabarnaki, bad ki briew ki la iohi ba U la bittar.

U Moses u la dang dem pyllup ha khyndew, hynrei U Blei U la kren ha U, bad u ong, ' Haduh katno slem une u paitlang un pynshla ia nga ? Ngan pyniap ia ki da ka ding.'

Te u Moses u la duwai ha U Blei na ka bynta ki briew.

' A map ia une u paitlang,' u la ong, ' ia ka pop ba khraw jong ki. Me la map ia ki bunsien eh, bad ka jing-isaynei jong Me ka long kaba khraw eh.'

U Blei U la sngap ia ka jingduwai u Moses, bad U la ong, ' Nga la map ia ki. Ngan nym pyniap lut ia ki mynta, hynrei kin nym ioh wan sha ri Kanaan : yn wan tang ki khun jong ki. Kin sah ha ri khlaw sawphew snem, bad kin iap baroh hangta ; bad haba ki khun jong ki ki la san, kin sa leit sha ka ri Kanaan. Hynroi don ar ngut na ki rangbah ki ban ioh leit sha ri Kanaan,—kita ki long u Kaleb bad u Joshua.'

U Moses u la iathuh ha ki Israel ia kaba U Blei U la ong, bad haba ki paitbah ki la iohsngew ia kata ki la angewsih eh, bad ki la kren khñium.

Kita ki shiphew ngut ki nongsyntiat ba sniew shen ki la kyllon pang bad ki la iap, hynrei u Joshua bad u Kaleb ki la im.

Kata kaba sngewsih ia u paithah ban pyrkhat ba kin nym iohi lano lano ruh ia kata ka ri ba thiang ka ri Kanaan, hynrei ba ki dei ban iap ha ri khlaw !

Hynrei pynban ki la dawa hok ban iap, namar ba kim shym la ngeit ia kaba la ong U Blei.

U Blei U la kular ban ai ha ngi ia U Mynsiem jong U lada ngin pan na U, bad ban ialam ia ngi sha bneng. Phi ngeit ia kane ka jungkular lep ba ieit ? Te phin pan na U Blei ia U Mynsiem jong U. Hynrei lada phim ngeit, te phin nym dawa na U Blei ia U Mynsiem jong U. Nga kyrmen ba phin nym ting kum ki shiphew ngut ki nongsyntiat ba sniew, hynrei kum u Joshua bad u Kaleb.¹

KA LYNNONG XXXIII.

KA POP U MOSES BAD U AARON

JINGKHEI. xx. 1—13, 22—29.

Ki khun Israel ki la shong ha ka ri khlaw bun snem oh. Ki la iaid kylleng na ka wei kawei ka jaka sha kawei ka jaka.

Khadduh ki la wan poi ha ka jaka ka bym don um.

¹ Namarkata to ngin iaiminot ban leit bsut sha kata ka jingjah-thait ba ioh uno uno ruh un hap ha kata kajuh ka rukom ka jing-bymkohnguh—Heb. iv. 16.

Phi tharai ki la leh kumno ? Ki la duwai ha U Blei, ne ki la kren khñium ?

Ki la kren khñium pyrshah ia u Moses bad u Aaron, kumba ki la ju leh barabor haba ki la sngew shitom.

Ki la ong, ' Ah ba ngin da la iap noh shuwa kane ka por ! Balei phi la wallam noh ia ngi na ri Ijipt sha kane ka ri khlaw ? Hangne ym don soh dumbur, ym don soh waiñ, ym don jait soh ba bang bad mynta ym don um ban dih !'

Ki la klet noh ba ka la long namar ka jingbymman jong ki hi ba ki la iaisah haduh katta ha ka ri khlaw ; namar lada ki la kolungguh ia U Blei, kin da la ioh shong kynjai hapoh la ki dieng kin da la ioh bam kyrhai la u soh ha ri Kanaan.

U Moses bad u Aaron ki la sngewsih eh ban iohsngew ia ki ba ki khñium, bad ki la mih noh na pdeng u paitbah, bad ki la hap dem ha khmat ka tabernakl ; bad shen shen U Blei, U la kren ha ki.

U la ong, ' Shim u diengduh bad khot ia ki briew, bad leit sha u mawsiang bad kren ha u, bad ka um kan mih noh na u mawsiang, bad te ki briew bad ki mrad kin sa dih.'

Kumta u Moses u la shim ia u diengduh (ia uta u diengduh ba la buh bajan ka synduk ka jutang). Te u Moses bad u Aaron ki la khot lang ia ki paitbah, bad ki la iathuh ha ki ban khmih ia kaba kin sa leh.

U Moses bad u Aaron ki la sngew bittar eh ia u paithah, bad ki la ong, 'Sngap mynta, phi ki nongialeh pyrshah !' Kaba mut ki nongkren khūiūm, 'Ngin wad um ia phi na une u mawsiang ?'

Te u Moses u la rah la ka kti bad u la shoh arsien ia u mawsiang da la u diengduh ; bad ka um ka la tuid noh kum ka wah, te ki briew bad ki jingri ki la sdang ban ia dih.

Phi tharai ba u Moses bad u Aaron ki la leh kaba dei ? U Blei U la ong ha ki ba kin shoh ia u mawsiang ?

U Blei U la ong, 'Kren ha u mawsiang.'

Ka la long kaba dei ban kren pisa kumta, bad ban ong, 'Ngin wad um ia phi, phi ki nongialeh pyrshah ?'

U Moses bad u Aaron ki la don ka jingbitar. U Blei u la sngewsih ia ki.

Phi tharai ba U Blei un pynshitom ia ki ? U Blei U la ieit ia u Moses bad u Aaron ; pynban Un pynshitom ia ki haba ki leh bymdei. Un map ia ki bad Un ialam ia ki sha bneng, hynrei U'n ai jingpynshitom khyndiat ia ki. Phin sa iohsngew kaba kumno ka jingpynshitom kan long.

Shen shen hadien kata, U Blei U la ong ha u Moses bad u Aaron, 'Namar ba phi leh ia kane, phin ym ioh leit sha ri Kanaan ; phin iap ha ri kblaw,'

Ka jingpynshitom ba khraw katno ka la long kane ! U Moses u la kwah bunsien ban ioh ia kata ka ri ba thiang ka Kanaan ; u la kwah bunsien ban iohi ia ki Israel ba

ki shong suk ha ki ing bad la ki kper ; u la kwah ban iohi ia ka jaka ha kaba u Abraham u la tei duwan bad u la mane ia U Rlei ; hynrei mynta u dei ban iap ha ri khlaw. U la duwai ba U Blei ban map noh ia u na kane ka jingpynshitom, hynrei U Blei Um treh. U Blei U la ong, ' Wat pan shuh na Nga ban leh ia kane.' Te u Moses u la tip ba u dei ban shah ia ka jingpynshitom.¹

U Moses u la long nba jemnud tam ha ka pyrthoi baroh. Ki Israel ki la kren khlem sngewnguh bunsien ia u, bad um shym phai ktien oiei ruh. Pynban ha kaba khadduh u hi ruh u la hap ha ka jingsngewshla.

Phi iohi U Blei katno U isih ia ka jingbitar. U Blei U kwah ia ngi ban long kiba jemnud eh, kum U Trai Jisu Kbrist ; U bym shym la kren ka ktien bitar.

Phi long uba jemnud, hep ba ieit ? Phi lah ban shah ban khynñiat bad ban thap ia phi, bad ban nym khynñiat bad thap kyliang ? Iada nwei u khynnah u knieh ia ka jaka jong phi, phi lah ban pan da kaba jemnud na u ban ioh pat ia ka ? Bad lada un nym ai, phi lah ban shim da kawei pat da kaba far-jar ? Haba ki khynnah ki sin sniew ia phi, phi lah ban long jemnud, bad ban nym sin kyliang ia ki ruh ? U khynnah uba jemnud u lah ban leh ia kine baroh. U Blei u lah ban pynlong ia phi uba jemnud eh, hep khynnah ba ieit. Phin duwai ha U Blei ba un pynlong ia phi uba jemnd kum U Jisu ? U Moses ruh, u la long uba jemnud eh, u la hap ha ka jingbitar shisien

¹ Deut. iii 23-26.

U Blei U la long U bym sbun ba U la pynshitom ia u Moses bad u Aaron ?

U Blei Um lah ban long U bym shun, hynrei Un pynshitom ia ki bried na ka bynta ka jingbymkohnguh.

U Blei U la kwah ban pyni ha ki Israel ba Un nym shah iano iano ruh ban long U bymkohnguh, ia u Moses hi ruh.

Ha kaba khadduh ka por ban iap u Aaron ka la poi, namar U Blei U la mon ba u Aaron un iap shuwa U Blei U la ong ha Moses, 'To leit kiew sha kliar u lum bad u Aaron, bad shim ia u khun nyngkong u Aaron bad me ; bad u Aaron un iap ha kliar, bad me dei ban pynphong ia ki jain jong u ha u khun jong u.' U Blei U la mon ba u khun u Aaron un long Rangbah Lyngdoh ha ka jaka u Aaron kumta u la dei ban phong ia ki jain u Aaron.

Kumta ruh u Aaron u la phong la ki jain Rangbah Lyngdoh ba itynnad ; la ka jain'up byriong bad la ki shakuriaw ksiar, bad la ka ephod halor jong ka, la ka jingdeng shadem ba tyngshain, bad la ka mitre ba lieh, bad la ka jingthoh ksiar halor jong ka. Te u Aaron u la leit bad u Moses bad u khun jong u sha kliar uta u lum, bad baroh ki paitbah ki la peit ha ki katba ki la ia kiew. U Aaron u la tip ba un nym wan hiar arsut shuh ia uta u lum, hynrei pynban u la kohnguh ia U Blei, bad u la shah ia la ka jingpynshitom da ka jingjemnud.

Haba ki la ia wan poi ha kliar, u Moses u la law nob ia ki jain ba itynnad na u hynmen jong u, u Aaron, bad u la pynphong ia ki ha u khun u Aaron.

U Moses u la ia khlad na u hynmen jong u u Aaron ha kliar uta u lum : namar hangta u Aaron u la iap. U Moses u la iehnoh ia ka met ba ieit jong u halor uta u lum. U la tip ba U Blei Un sumar ia ka bad Un pynmih pat ia ka ha ka sngi khadduh ; kaba thymmai bad kaba don burom. U Moses bad uta u khun ki la ia wan hiar lang na uta u lum. Te ki paitbah ki la iohi ba u Aaron u la iap, bad ba ba la don da uwei pat u Rangbah Lyngdoh.

Ka mynsiem u Aaron ka la kiew sha bneng namar U Blei U la map ia u. Lada um shym da kren bitar katta katta un da la im ban iohi ia ka ri Kanaan. U Moses ruh u la tip ba un sa iap shen shen eh ; hynrei U Blei Um shym mon ia u ban iap noh ha kata ka por.

KA LYNNONG XXXIV.

U RSJIN RNONG

JINGKHEIN xxi. 4—9.

Ki khun Israel ki la iaia ha ka rikhlaw bun snem eh. Haba dei ba dei, ki la poi jan eh ia ka ri Kanaan, u lyoh u la iaia noh na shawoi pat, bad ki Israel ki la dei ban iai leit ha ka ri khlaw. Kata ka la pynshitom ia ki shikaddei eh, namar ba ki la kwah eh ban poi ha ka ri ba thiang ka Kanaan. Lada kim shym la leh sniew eh katta katta ha ka ri khlaw, kin da la poi kloia ha ri Kanaan ; hynrei U Blei U la pynshitom ia ki da ka bam shah ia ki ban poi ha ka.

Phi tharai ki la shah kumno ia la ka jingpynshitom ?
 Phi tip ba ki la long kiba shoit kren khñium barabor. Ki
 la kren pyrshah ia U Blei bad ia u Moses. Ki la ong,
 ' Balel me la wallam noh ia ngi na ri ljipt ? Ngin sa iap
 ha ri khlaw. Ym don kpu hangne, lano ka um, bad ngim
 sngewbha ia kane ka manna.'

Ka manna ka la long ka jingbam kaba bang ? Ka
 la long kaba bit ia ki angel, kaba lieh shaid, bad kaba
 thiang kum ka ngap ; ka la wan hiar na bueng. bad kam
 shym mih na khyndew kum u kew. Pynban kita ki
 Israel bym sngewnguh ki la ong ba ki la isih ia ka, bad
 ba ki la sngewngiah ban bam ia ka.

U Blei U la phah ha ki ka jingshitom ba shykhei ha
 kata ka por. Phi tip ba la don ki mrad khlaw bad ki
 bseif bad ki nianglartham ba itieng ha ka ri khlaw, hynrei
 U Blei U la sumar ia ki Israel, kumta ba ym shym la
 pynsniew ia ki da ki ; hynrei mynta U Blei U la phah
 da ki bseif, ki shyntur jong ki kiba thang kum ka ding.
 Kita ki bseif ki la wan tur hapdeng ki ing-jaiñ. Ki
 Israel kim lah ban ioh lait na ki. Iada ki Israel ki la
 kiew ha ka jaka ba jrong, ki bseif ruh ki la kiew nadien
 jong ki. bad ki la lah ban par lyngba ki jaka kiba rit eh.

Bun eh ki Israel ki la shah puh da kita ki bseif.
 Ynda la puh ia ki ki la kem pang, bad ki la shitom shibun
 eh, bad ki la nangsnew nangeniew, tadynda ha kaba kut
 ki la iap noh. Ym shym don dawai ka ban pynkoit ia
 kita kiba la shah puh ; ym don plaster kaba lah ban

pynkoit ia ki ; u briew baroh uba la shah puh u la dei ban iap.

Ki Israel ki la wan ha u Moses, bad ki la ong, ' Ngi la leh pop ; ba ngi la kren pyrshah ia U Trai, bad ia me ; duwai ha U Trai ba Un shim noh ia ki bseiñ na ngi.' Naba ki bseiñ ki dang don ha ki ing-jaiñ.

U Moses u la duwai ha U Blei na ka bynta ki briew ? lane u la ong, ' Phi dawa hek ba yn pynshitom, bad ngan nym iarap ia phi ?'

U Moses u long uba sbun bad uba map bad u la duwai na ka bynta ki briew.

U Trai u la sngap ia ka jingduwai U Moses, bad u la leh khambün ban ia kaba U Moses u la páu ; namar U Blei ym tang ba u la pynkyntrial noh ia ki bseiñ, hynrei ruh u la iathuh ha u kumno ban pynkoit ia ki briew kiba la shah puh bseiñ.

Phi tharai ha U Blei u la iathuh ha U Moses ba un leh ain ? U la ong ha U Moses ba un ai dawai eiei ; lane ban tap plaster ha ki jingmong ? Phin sngewkyndit ban 'ohsngew ia kiei kiei kiba phylla ba U Blei U la iathuh ha u Moses ban leh.

U la ong, ' Shim khyndiat ka rnong, bad thaw dur bseiñ ia ka, bad buh ia ka halor u dieng, bad iathuh ha ki briew kiba la shah puh ban peit sha ka, bad kita kiba peit kin koit'.

Kata kam shym long ka rukom kaba phylla ban pynkoit ia ki ?

U Mosses u la ngeit ha U Blei. U la shim rnong khyndiat, bad u la saifñ ia ka ha ka ding ; bad u la tháw thik kum uwei na ki bseifñ ding, bad u la buh ia ka halor u dieng, bad u la kyntiew sha jrong, ha kaba baroh ki la lah ban iohi ia ka, bad u la khot ia kiba pang ban peit kloï ha uta u bseifñ bad ban koit noh.

Ki briew kiba la shah puh ki la lah ban par ha jingkhanki ñng-jaiñ jong ki, bad ban kyntiew la ki khmat ba lajan iap sha uta u bseifñ. Ynda ki la lah peit ka jingpang jong ki ka la jah noh ; ki la khiah ki la khlaiñ : ki la lah ban iaid kai bad ban iaroh ruh ia U Blei.

Ki briew baroh kiba la pang ki la peit ha uta u bseifñ ? Ngam tip. Lehse la don kiba la ong, ' Kumno da kaba peit ha u bseifñ kan pynkoit ia ngi ?'

Lada la don kiba kum kita ki la iap. Hynrei ngi kyrmen ba ki la peit baroh ha uta u bseifñ.

Te mynta, hep khynnah ba icit, phi tip ba u bseifñ u la puh ia ngi ? U bseifñ u la puh ia ki mynsiem jong ngi. U bseifñ aiu nga mut ? U 'Seifñ Tymmen, u ksuid keifñ. U la puh ia ki mynsiem jong ngi ; kata ka long, u la pynrunar ia ngi. Phi la iohsngew kumno u la pynlong runar ia u Adam bad ka Im ha kper Eden. Ngï long kiba runar, ruh, namar ba ngi long ki khún ki ksiew u Adam. Uei ba lah ban pynkoit ia ki mynsiem jong ngi na kine ki jingpuh ? Uei ba lah ban pyllait ia ngi na kaba ngin iap junom ? Uei ba lah ban ai jingim bymjukut ia ngi ?

Ia u 'seiñ rnong la kyntiew halor u dieng—ia U Jisu ruh la kyntiew halor ka diengphna :— Mynta ngi dei ban peit ha U Jisu. Nga mut aju da kaba peit ha U Jisu ? Ngam mut kaba peit ha u da ki khmat jong ngi ; kan nym pynim ia ngi ban iohi ia U Jisu halor ka diengphna. Shibun eh ki biew ba bymman ki la iohi ia u ba u iap, bad kim shym la im. Ka 'jingpeit', nga mut, ka long kaba pyrkhat shaphang jong u, bad kaba ieit ia u. Haba phi pyrkhat shaphang U Jisu, ba u la iap na ka bynta jong phi, bad haba phi ieit ia u na ka bynta kata, te kumta phi peit ha u da ka dohnud jong phi.

Nga kyrmen, hep khyannah ba ieit, ba phin peit ha U Jisu da ka dohnud jong phi, ba yn pyllait ia phi na ka pop bad na u Soitan, kumba la pynim ia ki khun Israel na ki bseiñ.

KA LYNNONG XXXV.

IA JINGIAP U MOSES

Deut. xxxi ; xxxii ; xxxiii ; xxxiv.

Ka por ka la jan ba u Moses un sa iap. Ki Israel ruh kin sa ioh leit sa shen shen eh sha ka ri Kanaan, hynrei u Moses um shym dei ban leit lem bad ki.

U Moses u la thoh shibun eh ki kitab katba u la don ha ka ri khlaw, bad ha kata u la jan lah pyndep ia ki. Phi kwah ban tip shaphang aju u Moses u la lah thoh ha kita ki kitab ?

U la thoh shaphang kumno ba U Blei U la thaw ia ka pyrthei, kumno u Adam u la bam ia uta u soh, kumno u Kaiñ u la pyniap ia u Abol. U la thoh shaphang u Noah, u Abraham, u Isaak, bad u Jakob; u la thoh shaphang u Joseph ba iet bad ki hymmen runar jong u; u la thoh shaphang ialade, kumno ba la pyllait im ia u na ka um mynba u dang khunlung. U la thoh shaphang ki shiptew tylli ki plague (khlam), bad ia ki shiphew hukum, bad ia ka tabernakl; u la thoh shaphang la ka jong ka pop. Baroh kiba nga la iathuh ha phi, u Moses u la thoh ha ki san kitab: ia ki baroh la thoh hyntiew ha kiwei pat ki kitab, bad ngi lah ban pule baroh kiba u Moses u la thoh, namar ba ka don ha ka Saibl.

Hynrei u Moses u la tip kumao ia kuno baroh? Ym shym la kha ia u mynba U Blei u la thiw ia ka pyrthei. Kumno u la nang ban thoh shaphang kiei kiei kiba um ju la iohi? Don mano mano ba la iathuh ha u kumno U Blei U la thaw ia ka pyrthei? Ym shym la kha ano iano ruh mynba U Blei U la thiw ia ka pyrthei; ym don mano mano hynrei tang U Blei U ba lah ban iathuh ha u, bad U Blei U la iathuh ha u.

U Blei U la kren la u Moses da U Mynsiem jong U: katba u Moses u la nang thoh da la u khulom, U Blei U la nang buh jingmut ha ka jingmut jong u; kumta u barabor u la tip aiu ban thoh.

U Moses um shym la thoh kum ha ki kitab kiba phi la iohi. Ka kot sada jong u ka la long kaba la kli kum

ia ka shithan ka jaiñ ha dukan. U la thoh san kli, bad ia kita u la khot ki kitab jong u. Lada phi la pule ia kata ka kitab U Moses, phi la dei ban plied ia ka kumba plied ia ka jaiñ than ba kli.

Haba u Moses u la lah thoh la ki kitab u la khot ia ki lyngdoh, bad u la iathuh ha ki ban sumar ia ki kitab jong u. U Moses u la ong ha ki, 'Phi dei ban pule ia kine ki kitab ha ki khun Israel baroh, ki shynrang bad ki kynthei, bad ki khynnah ba rit, ba kin lah ban tip kumno kumno ban pynsgewbha ia U Blei.'

U Moses u la tip ba u la dei shen shen ban iehnoh ia ki khun Israel. U la kwah eh ba uno uno u briew uba bha un sumar ia ki ynda u la iap; namar ba u la ieit eh ia ki, la ki leh sniew eh ia u Kumta u Moses u la kyrpad ia U Blei ban ai ia ki ha ka jingsumar uno uno u briew uba bha¹; bad U Blei U la sngap ia ka jingduwai jong u bad u la ong ha u Moses, 'Nga la shem ia u briew, u ban sumar ia ki khun Israel ynda mo la iap.'

Phi tharai dei uta u briew? U dei u Joshua, uwei na ki nongsyntiat ha bha; u la lah iarap ia u Moses ban trei ia ka kam U Blei la sawphow snem²; Kumta ba u Moses u la hikai ia u shibun eh. U la hikai ia u shibun eh

¹ Bad u Moses u la kren ha U Trai, u da ong, Ai ba U Trai U Blei jong ki mynsiem ka dolh baroh, un thung ia u briew halor ka jingiaseng &c.--Jingkheñ xxviii, 15, 16.

² U Joshua u la long u *minister* lane shakri jong u Moses. Mynba U Blei U la kren na u Lum Sinai sawphew snem shuwa ka jingiap jong u. Eksed. xxxiv, 13.

kiei kiei. U Moses u la sngewbha oh ba u Joshua un sumar ia ki khun Israel ynda u la iap.

U Moses u la khot ia u Joshua bad u la ong ha u, ' U Blei Un ai ha me ban ialam ia ki khun Israel sha ka ri Kanaan ; me dei ban long uba shlur eh, nama ba me dei ban ialeh pyrshah ia ki briew kiba hymman eh ; hynrei U Blei Un iarap ia me, kumta wat sheptieng. U Blei Un nym iehnoh ia me, lymno leh lyndet ia me '

U Moses u la kwah ban kten ha ki paitbeh shuwa ba un iap, bad ban sneng ia ki ban long kiba bha ; kumta u Moses u la khot lang ia ki briew baroh, bad u la iathuh ha ki ba un sa iap. ' Nga la tymmen eh,' u la ong, ' Nga la long shispah arphew snem karta haduh kane ka sngi. Nga la pynthut ia U Blei, bad ngam doi ban leit rung shapoh ka Kanaan ; hynrei u Joshua un sumar ia phi hangta. Kynmaw ban kohuguh ia U Blei, bad ban ieit ia U, bad Un kyrkhu ia phi ha la ka sngi ; hynrei lada phi mane ia ki bleithaw bad phi long runar, U Blei Un pynshitom ia phi.'

U Blei U la iathuh ha u Moses ban hikai ka jingruwai ia ki paitbah, ba ki lah ban ruwai ynda u la iap. Kata ka jingruwai, ka la long ia ka jingsbun U Blei ia ki khun Israel.

Hep khynnah ba ieit phi hikai ki jingruwai ba sngew-tynnad shaphang U Blei. Phi tip bala ba la hikai ia phi ban spel ia ki ? Ka long ban iarap ia phi ban pyrkhut

shaphang U Blei, ba phi lah ban ieit ia U. Don khyndiat ki khynnah kiba spel ia ki jingrwai mynmiet shuwa ba kin leit thiah.

Ynda u Moses u la lah hikai ia ka jingruwai ia u paitbah, u la kyrkhu ia ki, bad naduh kata u la iehnoh junom ia ki.

U Blei U la ong ha u Moses, ' Iahie leit kiew halor uta u lum-bah marwei : ngam lah ban shah ia me ban leit sha ri Kanaan hyarei ngan shah ia me ban shu iohi ia kata ka ri ba itynnad ka ri Kanaan na kliar utai u lum.'

U Moses u la sagewbha ba u la lah ban iohi ia ka ri Kanaan, la um lah ban leit rung shapoh jong ka. Kumta u Moses u la leit kew ia uta u lum marwei hi. U la tymmen eh, pyndan um shym long uba tlot ; u la lah ban iad kumba u la dang samla, bad u la lah ruh ban iohi bha ; namar ba ki khmat jong u kim shym dum ;—u la pule, u la thoh, bad u la iohi ia kiei kiei kiba sha jngai eh. U Blei Um shym shah ia u ban man tlot lane ban matlah.

Nga mut ba ki Israel ki la doi ban sngewsih eh haba ki la iohi ba u Moses u leit kiew ia uta u lum marwei hi, bad haba ki la tip ba kin nym iohi shuh ia u.

Nga kyrmen ba ki la sngewsih na ka bynta kaba ki la leh sniew eh ia u, bad namar ba ki la pynkhih bitar eh ia u ha uta u mawsiang. U lok ba sbun haduh katno u la long u Moses ia ki !

Haba u Moses u la don ha kliar uta u lum, u la peit bad u la iohi ia ka ri Kanaan na sha jngai eh. Ka la long ka ri ba itynnad, kaba dap da ki lum ba jyrngam, bad ki wah bah, ki lyngkha ba la ih da u kew suda, bad ki dieng ba la soh rynjaiñ da u soh. U Moses u la sngowbha ba ki khun Israel kin ioh chong kum ha kata ka ri ba thiang, ha kaba ki lah ban mane ia U Blei.

Haba u Moses u la lah khmih ia ka ri, u la iap. Ym don lok hajen ban kdup ia ki khmat jong u, lane ban sngow ia ka jingpynhiar kut ka mynsiom; ym don ka kti u para hangta ka ban sop ia u ha ki jaiñtep jong u, lane ban tep ia u da u lyngstong ba jyrngam.

U Blei Un iehnoh ia ka met u Moses ban bam ki mrad khlaw, ban puh ki sim ka soin? Em; U Blei hi u la top ia u Moses: ym ha kliat u han, hyarei hanguo re hanguo ha ka jaka ba rieh ha ranab u lum. Ym don ba la tip hanguo u Moses u la thiah, tang ki angel kein, kiba ia rah ia ka mynsiom jong u sha U Blei—ke, ki tip; namar ba ki ap halor ki khun ba ieit U Blei ha ka dewmet. Lehse u Moses u la mih lypa na jingtep bad la ka met ba don burom ba thynmai, namar ngi tip ba u la aan ha u lum uba jrong eh mynba U Trai Jisu u la don ha pyrthei bad u la ia kren bad u hangta.

Kumne u Moses u la iap noh. U la long tang ma u hi u brieve ha uba U Blei U la kren kum ha u lok: U Blei U la kren ha u Moses mar khmat mar khmat, kumba ia kren ki lok shi lok.

Ngan nym iathuh shuh ba phi shaphang u Moses ;
hynrei phin sa iohi ia u ba bneng, lada phi leit hangta. Phi
kynmaw ba u la lah ban long u khun siem ha ri Ijipt. Ka
khun u Siem Pharoah ka la pyllait im ia u na ka um, bad ka
la ai ha u kiei k ei kiba itynnad, bad ka la khot ia u u khun
jong ka. Hynrei u Moses u la kwah ban iarap ia kiba pli
ki khun Israel, bad um shym jiod ban long u khun siem ha
ri Ijipt.

Kam shyn la long kaba khambha shibun ba u Moses
un iarap ia kiba pli ki khun Israel, ban ia kaba un long uba
riewspah bad uba khraw batri ?

Phi iohi ba U Blei U la icit ia u Moses bad ba U la
pyulong ia u u lok jong U, bad ba U la shim ia u sha bueng
haba u la iap.

Mynta, hep khynnah ba leit nga kyrmon ba phin long
kum u Moses. Nga kyrmon ruh ba haba phi la san la
rangbah, pan pyrsua ng ban iarap ia ki briew kiba duk, bad
ban lukai ia ki shaphang U Blei Pyrkhat, hep khynnah,
katoo U Jisa u la leh sbun ia phi. U la iehnoh ia ka bneng
ba un lah ban pyaim ia ngi, bad ba ngi lah ban tip
shaphang U Blei.

KA LYNNONG XXXVI

U JOSHUA, LANE KA RAHAB

Josh. ii.

Ki khun Israel mynta ki la poi hajan eh ka ri Kanaan. Ki la sngewsih ba u Moses u la iap noh ; hynrei u Joshua u la dei mynta baq sumar ia ki ha ka jaka u Moses. U Joshua u la long u ban iatnuh ha ki ia kaei ba kin leh. U Blei Un kren ha u Joshua bad u Joshua un iathuh ha ki ia kaei ba U Bl-i U la ong.

Ki khun Israel shen shen kin sa ialeh shibun eh. Iano kin ialeh pyrshah ? Ia ki 'riew bymnan kiba la shong ha ri Kanaan. U Blei u la mon ban pyniap noh ia ki khnang ban pynshitom ia ki na ka byuta ka jong-niew jong ki, bad u la mon ruh ba ki khun Israel kin shong ha ka jaka jong ki.

La don ka wah bah ba khraw kaba tuid hapdeng ka ri khlaw bad ka ri Kannan. Ki khun Israel ki la donkam ban ryngkang ia kata ka wah bah shuwa ba kin poi ha ri Kannan. Ki Israel ki lah ban iohi ia ki lum ba jyrngam ha ri Kanaan sha kawei pat ka liung jong ka wah, bad ki la iohi ka shnong bah ruh bad ki kynroh ba jrong baroh sawdong jong ka. Ia kata ka shnong la khot ka Jerikho. Ka la don ha ri Kanaan, bad ki 'riew bymnan ki la shong ha ka. Ki Israel ki la tip ba shen shen kin sa ialeh thma pyrshah ia kita ki briew kiba la shong ha kata ka shnong.

U Joshua u la iathuh ha ki ar ngut na ki khun Isreal ban leit sha kata ka shnong, ban khmih ia ka, bad ban phai pat ban iathuh la u shaphang kata ka shnong, bad shaphang ki briew kiba ha ka. Ia kita ki briew la khot ki nongsyntiat, namar ba la phah ia ki ban syntiat, lane ban khmih ia ka shnong.

U Joshua um shym kwah ha ki nong-Jerikho kin tip mynno kita ki nongsyntiat ki la wan rung hapoh ka shnong, ba ioh ki 'riew bymman kin pyniap ia ki. Kumta ki la leit rung hapoh ka shnong haba ka la jan dum. Kita ki nongsyntiat ki la ryngkang ia ka wah : la don kawei ka jaka la wah ha baba ka um kam long jylliew eh, bad nangta ki briew ki la lah ban ryngkang. Ia kata ka jaka la khot ka *ferd* (ka jaka ba jyndong).

Ia ka khyrdop ka Jerikho la kbang khop haba ka la dum, hynrei kita ki nongsyntiat ki la poi dang kumta kumta shuwa ban khang ia ka khyrdop. Ki la leit ha ka ka ing kawei ka kynthai kaba kyrteng ka Rahab, kaba la ap ing-basa. Ia ka ing jong ka la thaw halor ka kynroh ka Jerikho. Ki nongsyntiat ki la kyrmen bym shym don ba la iohi ia ki, ba ki la wan hapoh ka Jerikho ; hynrei don ki briew kiba la iohi ia ki, bad kita ki la leit iathuh ha u syiem Jerikho ba ar ngut ki Israel ki la don ha ing ka Rahab. U Syiem Jerikho u la tip ba ki Israel ki la mut ban wan ialeh tuma pyrshah ia u, kumta u la kwah ban pyniap noh ia kita ki ar ngut ki nongsyntiat, bad u la phah briew katto katne ngut sha ing ka Rahab ban wallam ia ki sha u.

Kiba pli ki nongsyntiat kin sa leh kumno ? Shano kin sa leit ? Hynrei U Blei u la sumaria ki. U la pynlong ia ka dohnud ka Rahab ba kan leh sbun ia ki. Ka Rahab ka la ialam ia ki nongsyntiat, haba ki la poi nyngkong. shajrong ka ing jong ka ban buhrieh ia ki. Ka jingsop ka ing jong ka kam shym long kaba sharing kum ka jingsop jong ki ing jong ngi ; ka long kaba madan. kum ka tbian. Ha ka jingsop ka ing ka Rahab la don bun eh ki dieng saihon. Uei uta u dieng saihon ? U' dieng saihon u long njingthung ; bad ia ki jyntang dieng saihon la pynlong ksai. Ka Rahab ka la thad ia ki jyntang dieng saihon halor ka jingsop ka ing jong ka ban pynrkhiang ia ki. Haba ki nongsyntiat ki la lah kiew ia ki kyrdon shajrong ka ing, ka la ong ha ki ba kin thieh khop ; bad ka la tap ia ki khop da kita ki jyntang, kumta ba ym shym don mano mano ba lah ban iohi ia ki.

Kita ki briew kiba la wan ban kem ban lam ia ki nongsyntiat sha u Syiem Jerikho, kim lah ban shem ia ki ha ing ka Rahab, kumta ki la leit wad ia ki shabar shnong ; hadeng ki lum, bad sharud ka wah.

Haba ki briew u Syiem Jerikho ki la leit noh, ka Rahab ka la par shajrong ban bren ha ki nongsyntiat. Ka la long mynmiet, kumta ka la lah ban kren ha ki halor ka jingsop khlem da don ba iohi. Kita ki briew ki la mih noh napoh ki thup dieng saihon. Ia ka Rahab la lah hikai ban mane bleithaw ; hynrei phin sa iohi ba ka la ngeit mynta ha U Blei ba shisha, bad ym ha ki blèithaw shuh. Ka la

don hok ban kyrpad ia ka jinglehsbun ba khraw na ki nongsyntiat. Namar ba ka la sheptieng eh ba ioh, ynda ki ki Israel kin wan ryngkang sha shiliang ka wah ban ialeh thma pyrshah ia ka Jerikho, kin pyniap ia ka bad ia ki lok jong ka : kumta mynta ka la kyrpad ia ki nongsyntiat ban kular ban pynim ia ka, bad ia kito kiba ka la ieit.

Kaba pli ka Rahab ka la ong, "Nga tip ba U Blei Un shah ia ki Israel ban wan shong ha ka ri Kanaan. Baroh ki sheptieng eh ba ioh phi pyniap ia ki. Ngi la iohsngew kumno U Blei jong phi U la iarap ia phi ban iaid lyngba ia ka Duriaw Basaw. Nga tip ba U Blei jong phi U long tang ma U hi U Blei Uba shisha. Mynta to kular, ba haba phi wan ba kane ka shnong phin ym pyniap ia nga, lymne ia ki kmie ki kpa jong nga bad ia ki para shynrang bad kynthei jong nga. Nga la leh sbun ia phi, te phin nym leh sbun ia nga ? "

Phi tharai ba ki nongsyntiat kin nym kular ban ri pynim ia ka Rahab bad ia ki lok jong ka ? Ah haoid ! Katno ka la leh sbun ia ki ha kaba burieh ia ki ! Nalor kane, ka Rahab ka la sheptieng ia U Blei Ki nongsyntiat ki la kular ba kin nym shah ban pyniap ia ka, lane ia ki kmie ki kpa, lane ia ki para shynrang bad para kynthei jong ka.

Katno ka Rahab ka la dei ban sngewkmen haba ki la pynlong ia kane ka jingkular ia ka ! Ia don kawei ba ki nongsyntiat ki la kwah ia ka ba kan nym leh ; kata ka long, ban nym iathub hano hano ruh shaphang kaba ki la wan

ha Jerikho. Ki nongsyntiat ki la ong : "Lada phan nym iathuh hano hano shaphang kaba ngi la wan hangne, ngi kular ban pyllait ia ka mynsiem jong pha, bad ia ki jong ki kmie ki kpa bad ki para shynrang bad kynthei jong pha."

Te ka Rahab ka la iarap ia ki nongsyntiat ban mih noh na shnong. Ki nongsyntiat ki la lah ban mih noh na ka khyrdop ? Ka la long mynmiet, bad ia khyrdop la khang. Lada ki nongsyntiat ki la ap baduh mynstep, ki nong-Jerikho kin iohi ia ki ba ki mih noh, bad kin pyniap ia ki. Hynrei ka Rahab ka la shem lad ban pyllait ia ki nong-syntiat ban leit roh.

Ia ka Ing jong ka la thaw halor ki kynroh ka Jerikho. Kawei na ki jingkhangit jong ka ka la phai shaphang ki lum ba jyrngam shabar ka Jerikho. Ka jingkhangit ka la long kaba jrong ; kumta ka Rahab ka la shim da u tyllaj ba saw-syngiang, ka la teh ia uwei na kita ki briew, bad ka pynhiar na ka jingkhangit ; bad hadien ka la teh sa ia uwei pat, bad ka la pynhiar ia uta ruh.

Haba kita ki briew ki dang ieng ha khyndew shabar ka kynroh Jerikho ki la pyrtia ia ka Rahab, kaba dang peit na jingkhangit, bad ki la ong, " Shim ia uto u tyllai ba saw, bad teh ha ka jingkhangit ; wallam ia ki kmie ki kpa jong pha, bad ki para shynrang bad kynthei jong pha, ha Ing jong pha. Lada ki shong bad pha hapoh ing, ngi kular ban nym pyniap ia ki haba ki Israel kin wan ialeh thma ia kane ka shnong ; hynrei lada ma pha, lane kino kino na ki

kur jong pha kin iaid ha ki surok haba ngi wan, te lehse ia pha lane ia ki lah ban pyniap. Lymne wat iathuh hano hano shaphang kaba ngi wan hangne ; pha dei ban buhrieh khop ia kata.' Haba ki nongsyntiat ki la lah ong ia kane ki la leit noh, bad ki la buhrieh ialade lai ngi hapdeng ki lum ba ioh ki nong-Jerikho kin ap-thap ia ki ha ka wah ban pyniap ia ki. Ynda kut lai ngi ki la ryngkang ia ka wah, bad ki la wan phai pat sha u Joshua, ki la iathuh ha u baroh kaba la jia. U Joshua u la engewbha ban iohangew ba ki nong-Jerikho ki la sheptieng eh, bad u la engew skhem ba U Blei Un iarap ia u ban jop ia ki nong-Kanaan baroh.

Ki nongsyntiat ki la iathuh ha U Joshua shaphang ka Rahab. Ki la ong, 'Phin dup tip kano ka ing ka Rahab, namar ba ka la teh u tyllai saw ha ka jingkhangit.' U Joshua u la hukum ba yn nym don mano mano u ban pyniap iano iano ha kata ka ing kaba don u ksai saw ha ka jingkhangit.

Phi tharai ba ka Rahab ka la klet ban teh ia uta u ksai saw ba ka jingkhangit ? A ! em, ka la teh ia u hangta bad ka la wallam la ki kmie ki kpa, la ki para shyn, rang bad kyuthei, ha la ing : bad kam shym iathuh hano hano ruh na kita ki 'riew bymman ka Jerikhe shaphang ki nongsyntiat. Ym don ba la tip balei ka la teh ia uta u ksai saw ha ka jingkhangit jong ka.

Phi tharai ba ka Rahab ka la engew sheptieng ha kata ? Kam lah ban shaniah ha kita ki nongsyntiat ?

Kin pynkheif la ka ktien ? Katno ka Rahab ka la dei ban ainguh ia U Blei na ka bynta ka jingkular ban pynim ia ka haba ia ki nong Jerikho baroh yn pyniap noh !

Hep khynnah ba ieit jong nga, don kawei ka sngi ka ban sa wan ha kaba yn sa pynshitom ia ki 'riew bymman. Phi la iohsngew ia ka sngi bishar. Phim kyrmen ba U Blei Un pynim ia phi ha kata ka sngi ? Te to leh kumba la leh ka Rahab. Pan na U Blei ba Un kular ban pynim ia phi. Un pynim ia phi lada phi pan na U.

Lada phi ngeit ha U Blei kum ka Rahab, phim don kam ban sheptieng, namar ba U Blei Um ju lah ban klet la ka jingkular, bad Un sumar bha ia phi.

KA LYNNONG XXXVII.

U JOSHUA, LANE KA WAH JORDAN

JOSH. iii. ; iv. ; v. 1, 11, 12.

Ki khun Israel mynta ki la don hajan ka ri Kanaan ; hynrei ka wah ba jylliew ka la tuid hapdeng ka ri khlaw bad ka ri Kanaan. La khot ia ka ka Jordan. Kumno ki khun Israel kin lait shiliang ia ka ?

Ki lah ban ryngtang sha shiliang da ki lieng ?

Kumno yn lah ioh dieng ban thaw lieng ia uba kat uta u paitbah ?

Ki lah ban thaw jingkieng ? Ki nong Kanaan kin da la siat khnam ia ki khun Israel katba ki nang iathaw jingkieng.

Ki lah ban jngi sha shiliang ?

Kumno ki khynnah bad ki kynthei kin jngi ? bad kumno ruh kin rah la ki ing-jaiñ sha shiliang ?

U Blei U lah ban iarap ia ki ban lait sha shiliang. Kumno ki la ioh lait sha shiliang ka Duriaw ba Saw ?

Phin sa iohsengew kumno U Blei U la iathuh ha u Joshua ban leh.

U Joshua u la khie la dang step ha kawei ka step, bad u la ong ha ki briew, ' Peit bad khmih shano ki lyngdoh ki lam ia ka synduk ka jutang, bad bud ia ki, hynrei wat leit eh hajan.'

Te u Joshua u la ong ha ki lyngdoh, ' Shim, bah ia ka synduk ka jutang bad iaia sha khmat.'

Ia ka synduk ka jutang (kaba la long ka synduk ksiar) la tap da ka jaiñ ba byriong, ban nym iohi mano mano ruh ia ka, lane ban iohi ia ki angel ksiar kiba halor. Ar tylli ki dieng ba jrong la phrung lyngba ki kyrwoh ba la pyndait ha ka synduk, bad ki lyngdoh ki la bat na ki tduh jong ki dieng.

Ki lyngdoh ki la bah ia ka synduk ka jutaag haba u Joshua u la hukum ia ki. Ki la leit harud ka um,

kim da tip kin leh aiu. Ki la phong ha ki jingphong lieh, bad khlem juti.

U Joshua u la khot ia ki, bad u la bukom ia ki ba kin ieng thik. Te u la kren ha ki paitbah baroh. 'Mynta,' u la ong, 'phin sa iohi ia ka kam phylla ba khraw ba U Blei Un sa leh : haba ki lyngdoh ki buh la ki kjat ha um, ka lynti rkhiang kan long.'

Baroh ki paitbah ki la ia mih na la ki ing-jaiñ, ki la lah khreh la ki mar baroh ban sa ia mih ban iaid bad ki la peit ha ki lyngdoh.

Te U Joshua u la hukum ia ki lyngdoh ban buh ia ki kjat ha um,

Kumta kumta ki tang shu la pyndei ia ka, ka um ka la ieng kum ka kynroh ha kawei ka liang, bad la long ka lynti rkhiang lyngba ka wah.¹ Ki lyngdoh ki la iaid haduh ba ki la poi hapteng ka wah : te ki la sangeh, bad u Joshua u la ong ha ki paitbah, 'Mynta phi ruh to iaid lyngba ka Jordan.'

Katba dang iaid ki paitbah, ki lyngdoh ki la ieng thik hapteng ka wah bah ba rkhiang khait. Ha kaba khadduh

1 Ha ka lynti ka Jordan ki um ki la ieng tang ha kawei ka liang, ym, kum ha ka lynti ka Duriaw ba Saw, baroh arliang. U Blei U la pynsangeh ia ki um kiba tuid shaphang ka Duriaw ha Iap; bad U la pynieng ia kita ki um kum ka kynton, haba baroh sharum ka kynton, haduh ka Duriaw ba Iap, ka la rkhiang khait.—
Khmib Joshua iii : 16.

baroh ki briew ki la poi sha shiliang sha ka ri Kannan, sa tang khadar ngut ki rangbah kiba u Joshua u la hukum ban sah sha shiliang.

Balei u Joshua u la hukum ia kita ban sah ?

U Joshua u la ong ha ki, 'Khmih haba ieng ki lyngdoh ; hangta don ki maw kiba heh kiba thiah hajan jong ki ; shim khadar tylli ki maw kiba heh bad wallam ryngkat bad phi sha ri Kanaan.' Kita ki khadar ngut ki la iaid lyngba ka lynti rkhiang ; uwei pa uwei u la rah uwei u maw ha la ki ksargkti bad u la bah sha shiliang. Te U Joshua u la ong ha ki, 'Buh ia kita ki khadar tylli ki maw harud wah ha ri Kanaan.'

Phi tharai balei ba la buh ia kita ki maw hangta ?

Ka la long ba ki briew kin nym klet ia kane ka kam phylla kaba pynlong lynti ha Jordan. U Blei U la tip ba tang shen hadien, ki khun khynnah kin iohi ia kita ki khadar tylli ki maw, bad kin ong ha ki kpa jong ki, 'Ban lei ia kine ki maw ? '

Te ki kpa jong ki kin ong, ' Kine ki maw shisien ki la don ha trai ka um ; hynrei U Blei u la thaw lynti ia ngi, bad ngi la buh ia kine ki maw hangne ban pynkynmaw ia ka jingsbun U Blei ia ngi.'

U Blei U la sngewbha ba ki khynnah kin tip ia ka jingmut kaei kaei ba ki iohi. U Blei U kwah ba ki khynnah rit kin tip shaphang ka jingbha jong U, bad ia ki jingphylla ba U la leh.

Katba ki nang iaïd kita ki khadar ngut bad ki maw, ki lyngdoh ki la ieng thik ha ka wah.

Ynda kumta u Joshua u la ong ha ki lyngdoh, 'Ale kiew noh na ka Jordan' : kumta ki lyngdoh ki la kiew noh na ka wah. Kumne kumne tang shu buh kjat ki lyngdoh ha ryngkew ha ri Kanaan, ki um ki la tyllun pat, bad ka wah ka la i kumba ka la long mynshuwa.

Katno ki Israel ki la dei ban angewbha mynkata ! Ki la iaïd sakma sawphew snem ha ri khlaw, hynrei khadduh ki la poi bha poi miat ha ri Kanaan ! U Blei U la leh bha eh ia ki, bad Un iarap ia ki ban ialeh thma bad ki 'riew bymman ha ri Kanaan.

Balei U Blei U la kwah ban pyniap noh ia ki nong-Kanaan ? Namar ba ki la iai maue blei-thaw, bad ba ki da iai leh bun eh ki kam hymman, kumta U Blei U la mon ban pynshitom ia ki.

U Syiem ka Jerikho u la iohi ha ki Israel ki la wan sha shiliang ka wah. U la lah ban iohi ia ki nalar ki kynroh ba jrong jong u U la shohtieng shibun eh bad kumta ruh baroh ki nong Jerikho Tang ka Rahab ka bym skym tieng ; ka la tip ba kam leilei ; ka la ngeit ha U Blei ba shisha.

Ki lyngdoh ki la pynshet ia ka synduk ka jutang : baroh ki Israel ki la pynieng la ki Ing-jaiñ, bad ki la ap shabar ka Jerikho. Ia u 'sai tyllai saw ka Rahab la lah ban iohi ha ka jinghangit ha ka kynroh.

Kumta ki khun Israel ki la tip kano ka ing jong ka, bad u Joshua u la iathuh ha ki ba kin nym pynmynsaw ia ki briew kiba don ha ka.

Ia ki khyrdop ka Jerikho la khang khop, ba ki Israel kin nym loh rung hapoh : ym don mano mano na Jerikho uba la mih shabar, bad uba rung shapoh, hynrei baroh ki la shong hapoh shnong.

Ki nong Jerikho kim ju ia id shuh narud ka wah : ia ka shnong jong ki yn sa pynjot shen shen. A ! balei kim shym phai noh sha U Blei shuwa ban dier noh ka por ?

Hep khynnah ba ieit jong nga, ka ngi bishar kan wan poi ha ngi ruh ha kaba khadduh. Mynta dei ka por ba ngin sngewsh ia la ki pop, bad ban pan na U Blei ia U. Mynsiem ba Khuid jong U.

Lada ngi long ki khun ba ieit U Blei, ngim donkam ban sheptieng, namar ba U la kular ban ri bha ia ngi, ba Un nym klet lano lano ruh ia ngi.

KA LYNNONG XXXVIII.

U JOSHUA, LANE KI KYNROI KA JE JIKHO

Josh. v : 13-15 ; vi.

Ki khun Israel ki la lah pyniong la ki lag-jaiñ baroh sawdong ka shnong Jerikho, hynrei ki la ap tadynda U Blei U la iathuh ha ki aiu kin leh. Kim shym lah ban rung lyngba ia ki khyrdop ba skhem, lynda U Blei U la iarap ia ki.

U Joshua u la long u kapten ki Israel. U la long uba shlur eh. U la shaniah ha U Blei ban iarap ia u, bad kata ka la pynshlur ia u.

Ngan iathuh mynta ha phi ia kaei kaei kaba phylla eh kaba la jia ha u Joshua katba u la don shabar ka Jerikho.

Ha kawei ka sngi u la peit shajrong te u la iohi ia u briew uba ieng ha khmat jong u kham jngai khyndiat. Uta u briew u la i kumba u la long a snipsi, bad u la bat ka talwar ha la ka kti. U Joshua u la tip ba uta u briew um shym long uba na ki khun Israel : hynrei um lah ban iathuh u la long uei.

U Joshua u la leit sha uta u briew, bad u la ong, 'Me wan ban iarap ia ngi ban ialeh thma ? Ne, me wan ban iarap ia ki nong Jerikho ?

Te uta u briew u la phai ktien, ' Nga la wan kum u kapten ka kynhun shipai jong U Trai.'

Te u Joshua u la tip uei uta u briew. Phi lah ban iathuh ha nga uei uta ?

U la long uba kham khraw ban ia u briew, uba kham khraw ban ia ki angol. U la long U Trai na bneng, U Jisu Khrist keiñ.

U Jisu U la wan long khunlung slem slem eh hadien : hynrei u la don barabor bad la U Kpa ha bneng, bad haba dei ba dei u la paw kum u briew, bad u la ju wan hiar ha ka pyrthei.¹

Kam shym long ka jingleh sbun ba khraw jong U Trai Jisu ban wan hiar na bneng, bad ban kren ha U Joshua ?

Haba u Joshua u la tip uei uta u briew, u la dem khруп ha khyndew, bad u la mane ia u, u da ong, ' Aiu U Kynrad jong nga Un ong ha u shakri jong U ? '

(U Joshua u la khot ia lade u shakri U Blei.)

Te uta u kapten ba khraw ka kynhun shipai U Blei u la ong, ' Law noh ia ki jutj jong me na ki kjat jong me, namar kane ka long ka khyndew ba khuid.'

Te u Joshua u la law noh ia ki, bad u la ap ban tip aiu U Trai Un ong ha u.

Balei ba kata ka khyndew ka la long kaba khuid ?

1 Bad ka dur jong uba saw ka long kum U Khun U Blei.—
Dan. iii : 25. Uba ka jingmih jong U ka long na mynhyndai, naduh bymjukut.—Mikah v : 2.

Namar ha U Blei U la don hangta. Phi tip ba ki lyngdoh kim ju phong juti haba ki iaid ha ka Ing U Blei.

U Trai U la iathuh ha U Joshua kumno ba un ialeh thma pyrshah ia ka Jerikho.

Kum kata ka rukom ka jingialeh thma ym ju tip mynno mynno ruh mynshuwa. I'hin sa iohangew shen kaei ba U Trai U la iathuh ha u Joshua ban leh.

Haba U Trai U la leit phai noh pat sha bneng, u Joshua u la khot ia ki lyngdoh, bad ki Israel baroh, te u la pyini ha ki kumno ban leh. U Joshua u la ong ha khyndiat na ki lyngdoh ban rah ia ka synduk ka jutang.

Te u la khot sa hynñiew ngut kiwei pat ki lyngdoh, bad u la ong, 'Uwei pa uwei na phi u dei ban shim ka turoi,¹ bad ban iaid ha khmat ka synduk ka jutang.'

(Phi tip ba u 'langsohmoh u long u 'langbrot, bad ba u don ki reng kiba dor). Te U Joshua u la khot ia ki shipai baroh, bad u la ong ha ki ban iaid ha khmat ki lyngdoh, bad u la ong ha kiwei pat rub kiba sah na u paitbah ki bym shym don talwar lane sum (kata ka long, ki kynthai bad khynnah), ban iaid nadien ki lyngdoh.

Shano kin ia leit baroh ? U Joshua u la hukum ia ki ban iaid baroh sawdong ia ka shnong Jerikho. Ki shipai

¹ Ka ktien ba la pyinkylla *rengblung*, la tharai da ki riewstad ba ka thew ia ki turoi rupa.

la ki talwar bad la ki sum ki la iaid nyngkong : hadien kata la wan ki hynñiew ngut ki lyngdoh kiba phong lieh, ki da put turoi. Ynda kumta la wan ki lyngdoh kiba bah ia ka synduk ka jutang, bad nadien jong ki baroh ki paitbah, hynrei khlem talwar lane sum.

Phim pat ju iohi mynno-mynno ruh ia uba kat uta u paitbah ba bun ba iaid lynter.

Shuwa ba kin mih noh, u Joshua u la iathuh ha ki ba kin nym ia risa eiei, hynrei ban ap tadynda u la ong, ' To Risa !'

Kaba risa ka mut aiu ? Kaba pyrta jam. Ki shipai ki risa haba ki la jop Ki khun Israel kim dei ban risa tadynda u Joshua u la ong ha ki.

Ki nong Jerikho ki la iohsngew ba la put ia ki turoi, bad ki la iohi ia ki briew, la ki talwar bad la ki sum.

Nga nud ban ong, ki la pyrkhat ba ki Israel kin siat da ki khnam nelor ki kynroh, bad ba kin pyrshang ban pynkyllon ia ki kynroh. Katno ki la dei ban sngew sheptieng ! Ka Rahab ka la sumar ban shong ha la ing, bad la ki lok ba ieit baroh. Ki Israel ki la iaid tawiar sa shisien, ynda kumta u Joshua u la wallam pat ia ki sha la ki ing-jaiñ.

Phim sngewphylla ban iohsngew ia kane ? Ka la donkam aiu ban iaid tawiar sawdong ? Phin iohsngew ka la jis aiu ha kaba khadduh.

Ha kawei pat ka sngi u Joshua u la pyniaid tawiar ia ki paidbah bad ia ki lyngdoh sa shisien pat, te ynda kumta u la wallam pat ia ki sha la ing. To ha kawei pat ka sngi hadien, ki la iaaid tawiar pat : bad kumta ha kawei pat ka sngi, bad sa ha kawei pat ka sngi. Hynriew sngi, ter-ter, ki la iaaid tawiar ia ka Jerikho, bad ki la wan phai sha la ki ing, khlem da ialeh.

Ki khun Israel ki la sumar bha ban leh kumba la iathuh u Joshua ha ki, ha ka jaka ban kylli balei ba ki dei ban iaaid tawiar khlem da ialeh.

Phi tharai ba ki nong Jerikho ki la sdang ban rkhe beifi ia ki khun Israel, bad ban pyrkhath ba kin nym ioh rung hapoh shnong ?

Khadduh, ynda la hynriew sngi, u Joshua u la iathuh ha ki khun Israel ba kin kbie la dang step eh, ka tang shu la shai. U la ong ha ki ban iaaid tawiar kumba mynshuwa ; hynrei ynda ki la lah iaaid tawiar um shyin ong ha ki ba kin phai pat sha la ki ing-jaiñ, hynrei bin iaaid tawiar pat. Ha kata ka sngi ki la iaaid tawiar hynñiew sien : ki la pyuleit ia kata ka sngi baroh kawei ha kaba iaaid sawdong ia ka shnong Jerikho.

Kumne kumne haba ki la lah pyndep ia ka jingiaid kaba hynñiew sien, u Joshua u la ong ha ki paidbah, ' Mynta, haba ki lyngdoh ki put pat ia ki turoi, phi lah ban risa : namar ba U Blei U la ai ha phi ia ka shnong. Phin sa ioh rung shen shapoh ; phi dei ruh ban pyniap lut ia ki

briew, lait tang ka Rahab bad ki lok jong ka kiba don hapoh ing jong ka. Phin shem bun kiei kiei kiba itynnad ha Jerikho, hynrei phim dei ban shim eiei ruh ia lade : hynrei phi dei ban wallam ia ki khuri ksiar bad rupa, bad rnong bad nar, ha U Trai ; bad phim dei ban bat eiei ruh ha lade. Wallam baroh katha phi shem sha ing U Trai ; namar ba U Blei U la tim ia ka Jerikho, bad ia kiei kiei baroh ha ka.'

Haba u Joshua u la lah kren, ki lyngdoh ki la put pat ia ki turoi, bad ki paidbah ki la risa jam eh. Ha kata kajuh ka khyllipmat, ki kynroh ka Jerikho ki la kyllon kram. Katno kaba shyrkhei ka la long ka jinghap kynsan kita ki kynroh ba khraw ! Te mynta ki nong Jerikho ki la iohi ia ka sngi ba ka la poi ba ki la dei ban iap.

Kita ar ngut ki nongsyntiat ki la mareh kloï sha ing ka Rahab, bad ki la sei ia ka shabar, ia u kpa ia ka kmie, ia ki para shynrang bad kynthai jong ka, bad ki la ialam ia ki sha ka jaka kaba bha bajan ki ing-jaiñ jong ki Israel. Ka Rahab bad la ki lok ki la wallam la ki mar ryngkat bad ki na kata ka ing : kumta ki la lah ban thaw ing-jaiñ, bad ki la iashong lang. Ko Rahab ba suk ! Te mynta ka la lah ban hikai khambun shaphang U Blei Uba shisha ; ka la lah ban iohi ia ki lyngdoh U Blei ba ki ainguh jingkaia halor ka duwan, bad ka la lah ban engew ruh kumno ba yn map noh ia ki pop jong ka da ka snam U Jisu, U Khun Langbrot jong U Blei, U ban sa wan sha ka pyrthei.

Hynrei ka la jia aiu ia ki nong-Jerikho ? La pyniap ia ki baroh, rangbah, kynthei bad khynnah—wat ia ki langbrot, ki masi kynthei, te la pyniap ia baroh ki mrad ; ym shym la ri pynim wat tang ia iwei ruh. Ki khun Israel ki la pyniap ia ki da la ki talwar. Te ynda kumta ki la wiang ding ia ki ing, bad ki la thang khoit ia ki baroh ; hynrei ia ki khuri bad ki dabor, ba la thaw da ka kefar bad ka rupa, ka rnong bad u nar, ki la wallam ha ki lyngdoh na ka bynta U Blei. Ki lyngdoh kin leh aiu ia ki dabor ? Ba kin buh ha ki ia ka snam ki langbrot bad ki blang ba ki la kñi^o halor ka duwan.

Baroh kiwei pat ki briew ha ri Kanaan ki la iohengew shaphang ka Jerikho, te ki la nang kham sheptieng ban ia kaba mynehuwa. Ki la ong, ' U kapten ba khraw haduh katno u la long U Joshua !'

Hynrei phi tip uei uba long u kapten uba la ialeh na ka bynta U Joshua. Uei uta uba la pynkyllon kram ia ki kynroh ? Ym dei uta u briew uba u Joshua u la iohi ? U la long u kapten halor ki hajar hajar ki angel kiba la pyndap ia ka suiñ, bad kiba la kohnguh ia kaba u la ong baroh. Ki angel ki long kiba kham kbliañ ban ia ki briew ; bad U Jisu U long U kapten jong ki, bad U long ruh hi U Blei. U lah ban pynkyllon ia ki kynroh bad ban pynieng pat ia ki ; u lah ban pyniap, bad u lah ban pynim ; u lah ban beh noh ia ngi shabar, bad u lah ban kyntiew ia ngi sha bneng.

Phi kwah ba Un leh aiu ia phi, hep khynnah ba leit jong nga ? To ngin ia duwai ha U ban pynim ia ngi ynda la thang noh ia ka pyrthei, kumba u la pynim ia ka Rahab baba la thang ia ka Jerikho.

KA LYNNONG XXXIX.

U JOSHUA, KA JINGIAP JONG U

Phi la iohsugew ki Israel ki la leh aiu ia ka Jerikho. La don ruh bun kiwei pat ki shnong ha ri Kanaan nalor ka Jerikho. Ki Israel ki la ialeh ia kita kiwei ki shnong ka ri Kanaan.

Barch ki nong-Kanaan ki la iohsugew ia ka, bad ki la sheptieng eh ia u Joshua ; hynrei la kumta ruh ki la shim la ki talwar bad ki sum bad ki la ialeh thma bad ki.

Te phi tharai kiei kiba jop ? U Blei barabor U la iarap ia ki Israel ; kumta barabor la lah ma ki. Ki la leit lyngba ka ri Kanaan baroh kawei. Nyrgkong ki la leit ha kawei ka shnong, bad ki la pyniap ia ki briew jong ka ; te ki la leit ha kuwei pat ka shnong, bad ki la pyniap ia ki briew hapoh jong ka : kumta ki la leit ha ki bun spah tylli ki shnong, haduh ba ki la jan pyniap lut ia ki briew ha ri Kanaan. U Blei Um shym pynkyllon ia ki kynroh jong kita kiwei ki shnong, kum ia ki kynroh ka Jerikho ; hynrei ki Israel ki la donkam ban ialeh tynggeh shibun eh shuwa ba kin ioh rung hapoh.

Hadien, u Joshua u la ong ha ki khun Israel, ' Mynta ba ki nong-Kanaan ki la iap, ngan ai jaka ia phi ban shong.' Kumta u la ai ia uwei pa uwei na ki khun Israel ka ing, kaba dap da kiei kiei kiba bha bad ba itynnad, bad ka kper, ka lyngkha bad ki pukri um.

Te mynta ki khun Israel ki la shongthait. Ki la shong hapoh ki dieng dumbur bad ki dieng waiñ ha la ki jong ki kper, bad ki la bam ia ki soh dumbur bad ki soh waiñ kiba la soh halor jong ki, bad ki la dih um na ki pukri hapoh ki kper jong ki.

Ki Israel ki tei ing la ki jong ? Eñ, ki la shong ha ki ing ki nong-Kanaan. Kita ki riew bymman ki la tei ia ki ing, bad ki la tih ia kita ki pukri, bad ki la thung ia ki dieng ha ki kper : hynrei U Blei U la knieh-noh na kita ki riew bymman¹ had u la ai ia ki ha ki khun Israel.

U Blei U lah ban ai ia ki kat ha kiba U sngewbha ? Haoid . U Blei U la thaw ia kiei kiei baroh, bad kiei kiei baroh ki dei ki jong U Blei ; bad U lah ban ai eiei kat ha kiba U sngewbha. Haba dei ba dei u shim noh ia kiei kiei ki jong U na ki riew bymman.

Ynda ki khun Israel ki la shong ha la ki kper ki la dei ban pyrkhat ha lade, ' Katno ka jingsbun U Blei ban ai ha ngi katne katne ! Katno ruh ngi dei ban ieit ia U !'

¹ Ban ai ha me ia ki nongbah ba khraw bad ba itynnad. ia kiba mem shym la tei ; ki ing kiba dap da kiei kiei kiba bha suda, ia kiba mem shym la pyndap ; bad ia ki pukri ba la tih, ia kiba mem shym la tih ; ia ki brisoh waiñ bau ki dieng olib ia kiba mem shym la thung.—Deut. vi : 10-, 11.

U Blei Um shym la ai ha phi bun kiei kiei, hep khynnah ba ielt jong nga ? Phim dei ban ielt ia U Blei shibun eh !

Balei ba U Blei U la ai kat kita kiei kiei ha ki khun Israel ? Ba ki Israel ki la long kiba bha ? Em : ki la long kiba runar. Te balei U Blei U la leh sbun ia ki katta katta ?

Phi kynmaw ia ka jingkular ba U Blei U la lah pynlong bad U Abraham. U Blei U la lah ong ba Un ai ia ka ri Kanaan ha ki khun ki ksiew jong u. Te U Blei U la bat la ka ktien ? Ah ! Hooïd, u la kynmaw la ka jingkular, bad U wallam ia ki khun Israel ha ka ri Kanaan.¹ Kumta te ka daw ba U Blei U la leh sbun katta katta ia ki Israel ka la long, namar ba U la lah kular ha u Abraham ba Un leh sbun ia ki khun ki ksiew jong u.

La don kawei kaei kaei kaba u Joshua um shym klet ban leh ; kata ka la long, ban buh ia ka tabernakl ha ri Kanaan. U la buh ia ka hapdeng Kanaan, ha kawei ka jaka kaba la khot Shailo. Kumta ki khun Israel kim dei shuh ban pynkynriah kylleng kylleng ia ka.

U Joshua u la ong ha ki baroh ban wan kiew ban mane ia U Blei ha ka tabernakl : hynrei don kiba la shong ingai eh ba kim lah ban wan bunsien. Kumta ki la wan tang haba dei ba dei eh sha ka tabernakl.

1. Haba U Trai jong Me U la wallam ia me sha kata ka ri kabe U la smai ha ki kpa jong me—Deut. iv : 10.

U Blei u la hukum ia ki khún Israel ban nym mane ia ki bleithaw ba la thaw da ki 'riew bymman ha Kanaan. Ki Israel ki la shem ia ki bleithaw jong ki ha ki lyngkha bad ki kper ; bad ia katto katne na kita ki bleithaw la thaw da ka rupa bad ka ksar : hynrei ki khún Israel kim dei ban bat ia ki, wat lada ki la long ki dur blei ba itynnad ; kim dei ban lam ia ki bleithaw sha ki ing jong ki : hynrei ba kin thang ia ki ha ding, namar ba U Blei u isih ia kita ki bleithaw.¹

Khadduh u Joshua u la tymmen eh, bad u la tip ba u dei ban iap. Kumta u la khot lang ia bun eh na ki khún Israel, ba un dup lah ban kren ha ki shwa ba un iap noh.

U Joshua u la ieng hajan u diengsning ba khraw katba u la kren. U la ong ha ki Israel, 'Nga shen shen ngan sa iap. Iano phin mano ynda nga la iap ma nga ' Phin mane bleithaw ne phin mane ia U Blei, uba la leh sbun katne katne ia phi ?'

Mynta, iano phi tharai ba ki Israel kin jied ban mane ? Ki baroh ki la ia ong, 'Ngin mane ia U Blei.'

Te u Joshua u la ong, 'Lada phi jied ban mane ia U Blei, phim dei ban mane ia ki bleithaw.'

Te ki la phai ktien, 'Ngin shakri ia U Blei.'

'Mynta,' la ong u Joshua, 'phi la kular ban shakri tang ia U Blei. Phi dei ban bat la ka jingkular.'

Te u Joshua u la shim ia ka kitab, bad u la thoh ia kaba ki paitbah ki la ong. Haden kata u Joshua u la shim u maw uba khraw bad u la thung ia u hapoh u diengsning, bad u la ong, 'Khmiu ia une u maw ; nga la thung ia u hangne ban pynkynmaw ia phi ia ka jingkular jong phi barobor.'

Te u Joshua u la iathuh ha ki briew baroh ba kin leit noh sha la ing.

Shen shen ch hadien kata u Joshua u la iap. U la palat shispah snem karta haba u la iap.

Ki khun Israel ki la bat ia ka jingkular ? Ki la mane bleithaw ne em ?

Ha kaba nyngkong kim shym mane bleithaw. Hynrei hadien ki la sngew thait ban shakri ia U Blei, bad ki la sdang ban mane ia ki bleithaw, bad ban leh ia kiwei pat ki kam bymman.

Hep khynnah ba icit jong nga, ki kmie ki kpa jong phi kim shym hikai ia phi ban mane blei thaw, hynrei phi la leh kiwei pat ki kam runar. Phim shym la long ki bym kohnguh, lymne la ong ia ka bym shisha, lymne la hap ha ka jingbatar ?

Phi lah ban leh aiu ban pynsngewbha ia U Blei ?¹
Kren ia kaba shisha, kohnguh ia la ki kmie ki kpa, bad to

1. Phi la ioh pdiang na ngi kumno phi dei ban iaid bad ban pynsngewbha ia U Blei—1 Thess. iv. 1.

long kiba ialeh sbun eh paralok. Kine ki long kiei kiei kiba pynsngewbha ia U Blei.

Hato phim kwah ban pynsngewbha ia U Blei uba la leh sbun ia phi katta katta, uba la ai jingbam, jaiñ, bad ka ing, ki lok ba sbun, ka met, bad ka mynsiem, bad uba la ai wat ia U Khun jong U ban iap na ka bynta jong phi. Pan na U Blei ba Un pynlong ia phi kiba ieit ia U, bad kiba kwah ban pynsngewbha ia U.

CHECKED

State Librarian

1911

